

"VIENYBE LIETUVNINKŲ"
 IŠEINA KAS SEREDA
 Brooklyn New York.
Prenumerata metams:
 Švietimoje Valstijoje \$2.00
 Europoje ir kitur \$3.00
 Kanadoje \$2.50
 Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apgrasinių kainų klauskite išsiųskite:
J. J. Paukštis ir K. Brazys
 120-124 GRAND ST.
 BROOKLYN NEW YORK.

"VIENYBE LIETUVNINKŲ"
 PUBLISHED
 EVERY WEDNESDAY.
 Brooklyn New York.
Yearly subscription rate:
 In the United States ... \$2.00
 To Foreign Countries ... \$3.00
 To Canada \$2.50
 Advertising rates on application.
 Address all communications to the publishers:
J. J. Paukštis & K. Brazys
 120-124 GRAND ST.
 BROOKLYN NEW YORK.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

MŪSŲ IŠDAVIKAI.

Užpereitą savaitę perbėgo mūsų laikraščius keista ir podraug liūdna žinia, kuri iškėlė aikštėn keletą mūsų tautos išdavikų. Jų priešakyje stovi žinomas nelemtos garbės Bagočius, koksaiten Vasiliauskas ir Adomavičius. Šitie žmonės įskundė valdžiai mūsų didelę tautišką organizaciją — Susivienijimą Lietuvių Amerikoje. Už ką įskundė ir delko areštavo tosios organizacijos prezidentą, p. Živatkauską, mūsų skaitytojai jau žino: buvo tai juokinga ir banališka priežastis — Bagočius keršijęs tai organizacijai, kam ji išmetė iš savo sąnarių tarpo. Šituo Bagočius pasielgė pasibjaurėjo net ir patį mūsų socialistai, kurie pavadino tą darbą „judošišku“. Už tą reikia ir mūsų socialistams, nors dabar, atiduoti kredita: nes išdavikai visuo met užsipelno judošių vardą. Ir kas blogiausia, kad šitie judošiai savo darbo visai nesigėdina, bet dar didžiuojasi. Taip va rašo „Laisvė“ N81, kad Bostono socialistų kuopos susirinkime buvo pareikalauta nuo Bagočiaus išsisteisimo. Bet jisai pasakęs, „kad jisai Susiv. Liet. Am. keršijęs ir keršysias toliaus“. Ir kas dar liūdniau, kad kuopoje 34 balsai prieš 19 pripažino Bagočių nekaltu. Reiškia, judošiaus darbą už gyre ir parėmė!...

Pastarajame numeryje „Tėvynės“ randame Bagočių pavadinta „juodašimėiu“. Kiti laikraščiai irgi arti to epiteto daėjo. Nes ištikrųjų jisai ir jo sėbrai užsipelnė amžiną gėdą. Panašus buvo atsitikimas Lietuvoje, kada nežinia kieno intrigomis buvo denunciuota valdžiai kultūrinė draugija „Šviesa“. Mēs tada neradome žodžių ganėtinam išdavikų papeikimui. Aiškių išdavikų nesimatė. Bet daugelis spėjo, kad tai „kuningai“ tą padarė. Kas tą padarė, nežinia. Vienok tai buvo darbas judošių. Ir judošių nematomų. Pas mus gi atsirado judošiai matomi ir savo tuo žemu darbu besididžiuoja. Tai jau turime apie tai pagalvoti: kurlink mēs einame? „Juodašimėių“ vardas nekaltas buvo Rusijoje revoliucijos metu. Jisai turėjo savo reikšmę ir prasmę. Pas mus gi jisai yra absur-

nepaprastas pasišventimas pas tą žmogelį išdygo? Tai vardan labai prakilnios ideos-socializmo. Bet paklauskite tą dvasios nabagėlį: kokiam socialistų programe jis matė parašyta, kad reikia kultūrinės draugystės griauti? Jisai neturės ką atsakyti.

Štai kame ir yra tų visų skandalų vynis. Jokis išmintingas ir sveiko proto socialistas neims išdavinėti valdžiai nei griauti tokių kultūrinių draugijų, kokia yra SLA. Taip jau jokis išmintingas lietuvis neims peikti socializmo, kaip politiškos partijos, nes nėra dar žinoma: ar ji gera bus praktikoje ar bloga. Taip nei nebuvo. Kas gyvena pas Amerikos lietuvis pastarųjų dešėtkų metų ir daugiau, tas patėmijo spaudoje ir visuomenėje, kad mūsų žmonės nėra atžagareiviais prie visokių naujų judėjimų. Tik reikia mūsų žmonėms duoti laiko su tais judėjimais gerokai apsipažinti. Bet pas mus užėjo liguistas protų karštymetis, nes norima socializmą įvykinti strimgalviais, kadir su provokacijų pagalba, kadir su griovimu visokio kultūrinio darbo, ant kurio per keles dešimtis metų dirbo mūsų geriausi žmonės ir dėjo savo sveikatą ir spėkas. Kiek tai vargo lietuviai savo vargingoje išeivystėje padėjo, liki užmezgė pirmutinius savo kultūros darbelius, iki uždėjo savo nors menkas draugijėles! Tai buvo milžiniškas darbas, vargās ir kentėjimas. Ir štai atėjo lengvos rankos vaikėzas ir vardan socializmo ima garšiai šaukti, kad reikia visus tuos jūsų rankomis padarytus darbus išgriauti, prie kurių tas vaikėzas nėra pirštu piršto pridėjęs, ir rasi jis tada dar vystyklusose tebuvo, kada ėia lietuviai vargo išguitiniai liejo savo prakaitą ir dirbo. Kaip jums atrodo tokis prajovas?

Šiandien pjauname tą, ką neatsargus mūsų laikraščiai su dideliu triūsu per kelis metus sėjo. Užsiauklėjome peštukus, todėl ne-suverskime ant jų vienu kaltybės ir nebjaurokime jų visokiais epitetais; ypač nekoliokime juodašimėiais. Nes jeigu mēs tokius Bagočius et consortes insime kolioti „juodašimėiais“, tai juk daugeliui ir mūsų laikraščių, veikėjų ir redaktorių reikės tokis vardas priiimti, kadangi jie yra tikrieji tųjų peštukų tėvai, jie nešiojo ant rankų tuos peš-

tukus, jie visuomet iškišė mums į aikštę peštukus, kaip reikalingus ir naudingus žmones. Štai jums tie „reikalingi ir naudingi žmonės“ ką padarė. Ir dar ne galas. Jei ir toliau šitokia taktika nebus mūsų laikraštijoje paliauta: lietuvių tautystės dergimo, kiekvieno mūsų prakilnesnio darbelio niekinimo, nuolatinio vaidų ir neapykantos sėjimo tarpe mūsų pačių brolių, tai tokių Bagočių atsiaras ir daugiau, nors jie bus po kitokia egida, po kitokiais vardais ir kitokios rūšies šposus ims mums iškir-tinėti.

Mūsų laikraščiai ir veikėjai šitą lekeiją turėtų giliai išidėti, nes ji retai taip aiškiai mums būna išguldyta.

Peržvalga.

Apie lietuvišką encyklopediją. Paėjus paskalams, būk p. Olševskio sumanytoji encyklopedija „Žlugusi“, Lietuvos laikraščiuose pasirodė p. Olševskio laiškas, kuriuomi jisai tiems nelemtiems paskalams užginčina ir priduria: „Ikišiolei nėra dar svarb-jos kliūtis, delei kurios būčiau priverstas atsisakyti nuo savo sumanymo — encyklopediją leisti“.

Bet užtai pačioje Lietuvoje jau pasirodo encyklopedijos priešai. Taip, jau sykį pas mus buvo rašyta, kaip vienas kantrybės netekėlis pataria encyklopedijos sumanyimą likviduoti, o surengtus straipsnius... atiduoti laikraščiams. Antras encyklopedijos priešininkas — tai gana rimtas mūsų publicistas, p. R. Bytautas, kuris „Liet. Žinių“ NN104 ir 105 siaip privedžioja: „Del encyklopedijos žuvimo (kalba jau kaip apie nunykusį dalyką! Mēs) mēs neprivalome dideliai liūsti ir stengtis atgaivinti šį visą sumanymą. Vietoj encyklopedijos lietuvių kultūros dirvonuose mus laukia du tikrai gyvu ir vaisingu darbu: išleisti gerą svetimžodžių žodyną ir pagaminti kuodaugiaus-šia mokslo vadovų“.

Tokia nuomonė būtų truputį gera, bet truputį ir sausa. Kad encyklopedija mums reikalinga, tai juokinga net ginėytis: leiskite visos lietuvių inteligentijos nubalsavimui ir ji tai pasakys. Bet su p. Olševskio encyklopedija tai kitas dalykas: tokia maža, tai jau vely visai jokios nereikia. Ir jos vieton mēs jau nesykį patarėm leisti — Encyklopedinį žodyną, kuris galėtų būti lengvai sukompiliuotas iš geriausio kokio panašaus žodyno svetimoje kalboje (sakysim kaip ve yra išleistas

1901 m. prie žurnalo „Naučioje Obozrenie“, iš trijų tomų, po redakcija filosofijos daktaro M. M. Filipovo). Tokį galėtų surengti du-tris žmonės. Tik reikėtų sutaisyti maždaug platesnė redakcija straipsniui apie Lietuvą. Na, ir su tuo encyklopedijos žodynu mēs galėtume daugelį metų pakakinti ir mūsų inteligentią ir liaudį, iki jau suaugtų mūsų kultūrinės spēkos pilnai encyklopedijai leisti. Šitos nuomonės mēs laikomės ir ant tolesnio.

Literatinės naujienos. „Liet. Žinios“ (N105) rašo: „Mums prašo pranešti, kad lietuvių kalbon verčiama prof. Dr. M. Verwra'o: „Die Mechanik der Geistesleben“ (Dvasios gyvenimo mechanizmas) ir Dr. Jh. Tewseo: „Moderne Erwehung in Haus und Schule“ (Naujovinis namie ir mokykloj auklėjimas). Pastarasai tik pagal minėtos veikalo rašoma“.

„Liet. Žinios“ (N106) praneša, jogei Šiauliuose p-ni A. Dabužinskienė rūpinasi gauti valdžios pavelijimą leisti savaitinį laikraštį „Šiaulių žodis“. Kadangi jau pora tokių naujai sumanomų laikraščių Šiauliuose žlugo pirm laiko, todėl ir dabar pranešėjas p. Gk. su šmurgia vilčia sako: „Netolimoji ateitis parodys, ar šis sumanymas paseks pirmųjų dviejų likimą ir „Žodis“ mirs neprabilęs, ar jis stosis kūnu“.

Vilniaus „Viltis“ nuo 106 N. spausdina vieno veiksmo dramą: „Vyresnysis anglekasys“, kuri dar šiemet buvo išspausdinta „Rygos Naujienose“ nuo N14. Skirtumas tame, — „Viltis“ verčia iš rusiško vertimo ir aktorių vardus lietuvinu, tuom tarpu „Ryg. N.“ pasisakė, jog vertė iš autoriaus Marsel Gerbidon ir vardus paliko francūziškus. Nepaprasta išeis rizgynė tiems, kurie norės tą dramą lošti ir vėliaus sumaišys abiejų leidimų knigutes. Vėl gi keistas užsibruožimas spausdinti jau išspausdintą veikalą. Mums rodos delto, kad Lietuvoje laikraščiai labai maža tarp savęs „tepa-sipažįsta“.

„Lietuva“ N40 užbaigė spausdinti vieno veiksmo dramą „Drangas“, A. Matučio vertimas iš Marco Praga. Pradėjo spausdinti Br. Vargšo parašytą 3-jų veiksmų dramą „Lizdas naminio liuto“.

„Drangas“ spausdina Mark Twain'o apysaką „Huckleberry Finnas“; verčia Jonas Knuitas. (Gaila, kad „Drangas“ išleides Dickens'o „Oliverį Tweest'ą nebeleidžia toliaus to paties sąryto veikalų. Be Twain'o dar galėtų mūsų raštija apseiti).

„Katalikas“ spausdina S. Przybyszewski'o 4-rių veiksmų dramą „Sniegas“; vertė V. Ake-laitis.

„Vienybės Lietuvninkų“ redakcijon inėjo šie prirengti spaudai veikalai: 1) „Lourde“ roma-

nas Zola; 2) „Gėlynas“ Zigmo Gaidamavičiaus poezijos rinkinys.

Apie Lietuvių Informacijos Bjūrą. „Viltis“ 108 N randame apyskaitą iš veikimų L. I. B., kurį Paryžiuje nuo poros metų atgal inkūrė p. J. Gabrys. Iš tos apyskaitos dasižinome, jogei šis bjūras dabar turi narių-rėmėjų apie pusantro šimto ir iki šių metų kovo mėn. inplaukė išdan 2,169.20 frankų. Išleista įvairiems reikalams (spausdinimui brošurėlių, krasa, važinėjimui Londono kongresan, etc.) 1,909.00 fr. Lieka išde 260.20 fr. Už L. I. B. valdybą po atskaitos pasirašo: vedėju J. Gabrys, išdininku J. Kučinskas, raštininku P. Banys.

Škotijos ir Anglijos lietuvių apsauga. Didžiojoje Britanijoje dabar pradėjo veikti nauja Tautinė Apsaugos Draugija. Jon pradėjo organizuotis ir tenai esantys lietuviai. Draugija turi skyrius: 1) Apdraudimo dalies ir gyvasties, 2) Sveikatos apdraudimo ir 3) Taupomoji kasa. Svetimtaučių skyrius šioje draugijoje yra pavesta užžiūrėti lietuviui, p. K. Pilėnui.

Suvalkiečių žadamieji Dūmon kandidatai. Kiek matosi iš laikraščių, tai pirmiečiai per „Lietuvos Žinias“ ir „Liet. Ukinišką“ agituoja už p. Andrių Bulotą, o „Šaltinis“ (N38) didelėmis raidėmis perstato iš dviejų pasirinkti: Daktarą Joną Basanavičių arba kun. Juozą Laukaitį.

Daktarai apsirinko sau organą. Nesenai susitvėrusi Lietuvių Daktarų Draugija apsirinko sau „Tėvynę“, kaip organą. Čia jie netik visos savo draugijos reikalus mano grupuoti, bet podraug įvesti skyrių lengviems straipsneliams apie sveikatą. Tai vienas iš geriausių žingsnių, kokį mūsų vietaučiai daktarai padarė.

Pranašauja lenkų revoliuciją. Iš Peterburgo praneša Paryžiaus dienraščiu „Temps“, jogei Lenkijoje sujude svetimų šalių kapitalistai. Mat jie gavę slap-tą patarimą iš užsienių, kad visus savo dokumentus ir turtus pergabent iš rusiškosios Lenkijos į Maskvą. O priežastis esanti tokia, kad Lenkijoje gali būt ne-užilgo esą iškilianti revoliucija.

Nebūk su niekuo šiurkštus ir aštrus: nes lengvai gali ir kitas taip su tavim pasielgti, — rūstybė veda paskui save kentėjimus, ant smūgio atsako su smūgiu. — Indus išmintis.

Didesnė garbė pačiam savo giminę pakelti į garsybę, negu paeiti iš garsios giminės. — Šallentin.

Politikos savaitė

AMERIKA. Politiska darbymė — pačiame inkaitime. Kandidatai į prezidentus laksto visais kraštais, laikydami prakalbas. Jų šalininkai taipgi savo, nors smailą dalelę darbo atlieka kur kokiam „mieste Oskosh“. Tą visai pavargo — šiemet jam agitacija visai nesiseka. Jis tik ir laukia dar acių atgaleiviškų laikraščių palaikymu. Šiaip jis republikonų partijai tik jau vieną gėdą daro savo nerangumu! Užtai Wilsonas (demokratų kandidatas) smarkauja nemažiau už socialistų Debsą, ir abu drąsiai tikrina, kad jis arba jis paliks „nuo darbininkų pažintas“ ir išrinktas. Wilsonas šią savaitę visai užkimo ir žada kalbėti tik po dešimtį minučių, — jis tik bus dekoracija ant pagrindų, o kiti kalbės už jį. Bet tai vis tik šešelis prieš „Bull Moose“ kandidatą Rooseveltą. Šis džentlemanas nei pavargsta nei išsėmą iš savo žodyno vis naujų „vardų“ savo priešams, ir po teisybės jis bene šiandien yra populiariausias žmogus tarpe kandidatų (žmonės mat myli reksnius). Neveltui paskui Rooseveltą seka du garsūs republikonų kalbėtojai: John Harlan ir Adam Bede. Šitie du „šešėliai“ tuojuos pribūna ant karštųjų tūn, kur buvo su prakalba Rooseveltas, suaukia tą pačią publiką ir begėdiškai ima ardyti visą Rooseveltą darbą — kritikuoti jo prakalbą ir „demoralizuoti piliečius“. Tokia komedija net ir Amerikoje dar, sakoma, niekad nebuvo vartota. Taip politikieriai bijosi Rooseveltą ir jo raguoto briedžio — Bull Moose!

BALKANŲ KARĖ. Iš netikėto dalyko pasidarė netik galimas, bet ir aiškus. Niekas negalėjo tikrinti, kad taip ūmu laiku Balkanų mažosios šalės susitelks ir suduos tokiam milžinui, kaip Turkija, „per šoną“. Ir vat peiretos savaitės telegramai kasdien vis praneša naujas žinias, kaip juodkalniečiai surėmė iš vienos pusės, o serbai pastojė iš kitos, būrius turkų ir be pagalios pliekė ir vaikė po kalnus, su baisiais del turkų nuostoliais. Didžiausias turkų prakišimas buvo Planicos kalnyuose, kur Juodkalnijos būriai išblaškė mirtinai daug didesnius būrius turkų, daug jų paėmė nelaisvėn su visomis kanuolėmis. Toliaus juodkalniečiams sekė klotis viena po kitos: užėmė Maikozacą, Šipėinkos portą ir Bielopolę. Vis tai buvo turkų stipriausios pozicijos (bent taip jie skaitėsi). Žinoma, tai vis ne turkų žemė, tik seniaus jų užimta. Delto ir gyventojai daug kur turkus tiesiog su neapykanta pasitinka. Delto gal turkams ir nesiseka. Delto gal juodkalniečiams sekasi, kad juos veda patsai karalius Nikolas ir jo inpedinis Danilo. — Serbai šią savaitę aktyviškai dar nepasirodė, nors buvo keletas susirėmimų su turkais. Serbija ir Bulgarija viešai jau pertraukė ryšius su Turkija ir veikia laukia eilės, kada turkai ateis ir pas juos. Graikija dar svyrvoja; bet regis, kad ir ji laikysis prie taip naudingo kvarteto, kuris nori Turkiją palaužti ir priversti įvesti pagerinimus Albanijon ir Macedonijon, kur po turkų jungu kenčia graikai, bulgarai ir serbai. Ir jeigu svetimos šalys neįsikis, tai, be abejonės, Turkija neteks nei Albanijos nei Macedonijos. Bet dabar girdė-

tis, kad Austrija ir Rusija norinti į šitą karę įsikisti ir nedaleisti taip jau Turkijos supešti. Mat šitos ir kitos šalys tikisi daugiau sau laimėti iš patyžusios Turkijos, negu iš įsigalėjusių ir tautiškai atgijusių mažųjų tautelių Balkanuose. Greitai matysim, kaip šita Balkanų žingeidi drama bus sulošta.

Iš Visur.

× **Dar apie Azevą.** Rusų socialrevoliucionierių centro komitetas, savo užsieniniame organe „Znamien Truda“ atspausdino pranešimą, kad nors žinomas provokatorius Azevas nori vėl prie revoliucionierių prisieilinti ir prašo naujo ant savęs teismo, tačiau eserai nusprendė nei Azevo, nei jo prašymų istolo neprisiileisti.

× **Anglija gauda sufragisčių vadovę.** Londono policija visais keliais uostinėjanti, kur yra dabar garsi sufragisčių vadovė, Christobela Pankhurst. Ją nori suimti, nes yra skundžiama už sukurtymą Londono sufragisčių prie maišto ir riaušių. Policija tikisi ją pasigauti, nes kažin-kas pranešė, kad p-ni Pankhurst neuzilgo iš Paryžiaus grįžianti Londonan.

× **Šimtai pražuvo eksplozijoje.** Netoli Mexiko City, Tampicoje, įvyko pasibaisėtinas sprogimas dynamito. Praneša, jog toje nelaimėje žuvo keli šimtai žmonių tai užmuštų, tai sužeistų, tai dar nesurandamų visiškai.

× **Duchoborai su policija nujasi.** Kanadoje, Manitoba provincijoje, vietinė policija įsigijo bėdą su iš Rusijos atkeliavusiais ir čia apsigyvenusiais duchoborais, žinoma religiška sekta. Pora metų atgal keletas duchoborų buvo uždaryti į vietinį beprotnamį, kaip bepročiai už jų navatną religišką elgimąsi. Dabar kiti duchoborai sumanė keistu būdu savo brolius išliuosuoti: jie ėmė rinktis būriais aplinkui beprotnamį ir nuogi išsilvė vaikščioja. Keliolika tokių „demonstrantų“ policija jau areštavo; bet sakoma, kad dar apie 3000 duchoborų atkeliauna iš Yorktono kolonijū, kurie taipgi bandysią surengti „nuogųjų procesiją“ ir priversti valdžią, kad paleistų jų brolius iš beprotnamio.

× **Tariasi įvesti orinę pačtą.** Berline susirinko Vokietijos ir Danijos atstovai, kurie tariasi įvesti šitose šalyse oru nešiojamą pačtą. Tam tikslui ketina samdyti žinomą Zeppelino orlaivių kompaniją.

× **Pasmerkė už pasikėsinimą ant Italijos karaliaus.** Romoje teismas pasmerkė 30 metų kalėjimā Antonio D'Alba, kuris kovo 14. bandė nušaut Karalių Viktorą Emmanuelį. Teisme išsiaiškino, kad D'Alba yra prastas darbininkas, nemoka nei rašyt nei skaityt, tik buvo anarchisčių prie šovimo prikalbintas.

× **Agituoja, kad moteris eitų kariuomenėn.** Kadangi pastaruju laiku ir Vokietijoje prasidėjo moterių judėjimas ir reikalavimas lygių teisių su vyrais, todėl šiomis dienomis garsus Dusseldorfio profesorius Witzel padavė valdžiai sumanymą, kad reikią ir moteris priverstinai imti į kariuomenę lygiai su vyrais, o tada sudėlioti lygias teises. Jis sako, kad moteris turi eiti paskui kiekvieną

kareivių pulką ne tikai kaip li-gonsargės, bet kaip vyrėjos ir tarnaitės.

× **Anglijos moterių bado streikas neįvyko.** Nesenai Londono įžymi sufragisčių agitatorka, p-lė Marė Gawthorpe, išleido atsišaukimą į visas Anglijos moteris, kad visos norinčios valdžią priversti idant duotų lygias teises, išeitų ant badavimo streiko. Rods šitą atsišaukimą daugelis moterių prielankiai sutiko, vienok aktyviškai tik viena moteris prisizadėjo eiti ant badavimo mirties už moterių teises. Todėl visos Anglijos moterių streikas ir neįvyko.

× **Perlėkė Franciją per dieną.** Franciųjų aviatorius P. Dancourt spalnio 6. perskrido skersai visą Franciją per vienos dienos laiko ir laimėjo Pommery laizybų dovaną \$1,500. Jisai padarė iš viso 570 mylių ir tik tris sykius testuoja, kad prisipilti katiluką su alyva.

× **Archeologų kongresas.** Romoje susivaziavo apie 500 archeologų ir mokslo vyrų, iš visų dalių svieto, ir savo 3-čią tarptautiškąją kongresą. Amerika nusiuntė net šešis profesorius, tarp kitų ir Ch. Peabody iš Harvardo universitetas. Kongreso progrome stovi svarstymai: apie Rytų šalies, senovės hellenų, italų ir etruskų iškasinėjimus iš žemės; taipgi dailės klasikų istorija, graikų ir romėnų senovybės, opigrafija, numizmatika, mythologija, reli-gijų istorija, senovės topografija ir krikščionių archeologija.

× **Kriščiūnų šaudymo šautuvai.** Londone tapo išbandyta ir visų didesnių viešpatysčių priimta vartonėn nauji šautuvai, kuriuos išrado garsus „ugnis-ėdikų“ specialistas, Maxim. Šautuvas tesveria 27 svarus. Per 15 minučių jisai iššauna... 2,672 šūvių!

× **Nicaraguos maištai.** Nors buvo pranešta, jog Nicaragnoj užsibaigė maištai ir amerikoni jūrininkai jau būk rengsis šį kraštą aplėisti, bet pasirodo, kad netaip yra. Spalnio 7. mieste San Juan būrys vietinių gyventojų užpuolė ant amerikonų jūreivių ir tris iš jų nušovė. Tada amerikoni „bluejackets“ paleido ugnį ir 50 žmonių ant vietos negyvai padėjo, o 40 sužeidė.

× **Pirmas Paryžiaus 16 puslapjų dienraštis.** Ikišolei Francija neturėjo tokių milžiniškų dienraščių, kaip Amerikoje. Dabar Paryžiuje pirmasis dienraštis „Excelsior“ pradėjo eiti iš 16 puslapjų, prie to jis pirmutinis Paryžiuje dienraštis, kuris įvedė paveikslėlius.

× **Vėl grėšia ispanų streikas.** Rods jau buvo pranešta iš Madrido, jogei gelžkelių darbininkai užbaigė savo milžinišką streiką, nes valdžia priverstus kompanijas nusileisti, bet vėl iš naujo praneša, kad darbininkai susibaudė iš naujo streikuoti, jeigu parlamentas neišleis tokius įstatymus, kurie gelžkelių savininkus biskį suvaldytų.

× **Žuvo tris aviatoriai.** Šią savaitę per vieną dieną žuvo trys or laikiojai. Johannesthale, Vokietijoje, nukrito ir užsimušė la-kūnas Er. Alig ir jo mechanikas; taipgi miestelyj Corning, N. Y. (Amerikoje) užsimušė japonietis orlaivininkas M. Kondo.

× **Moteris — kuningo vietoj.** Norvegijos parlamentas įstatymiškai leido moteriškai, poniai Anna Shaw (anglei, kuri čia keliauja) sakyti valstijinėse bažnyčiose pamokslus. Mat p-ni Shaw turi kuningišką išventinimą.

× **Orlaivis kaip hotelis.** Iš Ber-lino rašo, jog gr. Zeppelin par-

davė valdžiai pirmutinį karės orlaivį, kuris atrodė į hotelį. Jis turi 510 arklų pajėgą. Viduj yra miegurniai oficerams ir kareiviams vygės, taip gi virtuvė. Yra bevielio telegrafo aparatu, majakas, kanuolės, etc. Orlaivis galis ore išbūti pustrečios dienos.

Iš Lietuvos.

Rinkimai Dūmon. Kauno gub. paskirti šitaip: Ingaliotiniai nuvalsėiū bus renkami rugsėjo 15., mažieji žemvaldžiai rinks savo ingaliotinius rugsėjo 18. Rugsėjo 26. valstiečių ingaliotiniai rinks rinkikus į gubernijos rinkimus. Dvarininkai ir mažieji žemvaldžiai rinkikus į gub. susirinkimą rinks spalį 3. Miestelėnų rinkimai bus rugsėjo 27. ir spalį 4 dienomis.

Rinkimai Suv. gub. Mažaziemių rinkikų suiegos yra paskirtos rugsėjo 23., didžiaziemių valsčiuose ir pavietų miestuose — nuo 25.

Vilniaus gub. rinkimai paskirti: valsčių ingaliotinių rugs. 16., darbininkų ingaliotinių rugs. 16

Pačius gi atstovus rinkikai rinks tuomet, kuomet pats caras paskirs.

Reikia žinoti, kad rinkikai, važiuojantieji į gubernijos susirinkimą (Kaunan, Suvalkuos ar Vilniun) atstovų rinktų jei pareikalas gauna iš valdžios už savo kelionę po 5 kapeikas nuo varsto.

RAGELIAI, Ežerėnų p. Rugsėjo 3. čia buvo pirmas Rageliuose lietuvių viešas vakarėlis. Južintų „Pašalpos“ drangijos artistai-mylėtojai sulosė „Genovaitę.“ Jau vietinio klebono Stake-lės apylinkės gyventojai inpratinti prie šeimyniškų vakarų, gegužinių ir šį vakarą apsilankė kuodaugiausia. Tvarka buvo pavyzdingiausia. Girtų suvisu nesimatė. Ir nenuostabu, mat Rageliuose nėra nė vienos smūklės, o pasak policijos žodžių slaptieji degtinės pardavėjai daug daugiau bijosi klebono Stake-lės, negu pačios policijos, taip kad jeikas ir būtų norėjęs išsigerti, bet negalėjo gauti. Gerbjamas kuningas Stake-lė, tai retas Lietuvos kuningas, kuris taip rūpinasi mūsų žmonėmis pripratinti prie padorių pasilinksminimų ir apsvietimo.

JUŽINTAI, Ežerėnų p. Rugsėjo 24. Južintuose ir gi buvo pirmas lietuvių vakaras. Taip pat „Pašalpos“ artistai-mylėtojai lošė „Kaip kas išmano, taip save gano“ ir „Vaito pirslystės“. Šisai vakaras suvisai nepavyko. O delto, kad pradžia buvo pažymėta 6 val. vakare, o... prasidėjo tiktai 12 valandų nakties, taip kad dauguma žmonių nesulaukdamai vakaro' pradžios išsiskirstė. Mat ilgai bilietų neparvežė iš Rokiškio antstolio; buvo išsiustas parvežti bilietų koksai tai žmogelis, kuris mėgstas įsigirti, tai nabagas išilinksminęs užtruko ilgai, o čia žmonių suvažiuo iš visos apylinkės, laukia bilietų ir nustoję kantrybės laukti — išsiskirstė.

Paryžiaus svečiai. Šiomis dienomis Vilniun buvo atėję du francūzų — vyras ir moteris. Jiedu eina aplink viso pasaulio. Važiuoti jiedviems negalima, o tik eiti, kitaip laizybas praloštų. Jeigu per 15 metų apeis visą pasaulį, tai gaus 200 tūkstančių frankų arba apie 100 tūkstančių rublių. Beeidami jiedu lanko įžymesnius miestus. Iš Vilniaus jiedu išėjo Kaunan, o iš tūn Min-

taujon, Rygon, Peterburgan, iš-tūn gi Siberijon. Savo kelionę turi užbaigti Australijos sostinėj Sidnėj. Visas jūdviųjų kelias būsiąs 150 tūkstančių varstų.

Panevėžij suėmė moterų pirkėję („gyvojo tavoro“). Jo pavardė Sidorenko. Jis jau atsižymėjo savo niekšiškais darbais. Merginas suviliodavo visaip, kaip tik galėdavo. Daugiausiai tai vis geras vietas bežadėdamas. Nesenai tokiu būdu suviliojo ir pardavė namosna vieną gymnazistę.

Žmogus-žvėris. Vilučiuose, Užpalių par., Ukm. pav., Rugsėjo 22. Vilučių sodžiuje atrasta pąpjauta moteriškė, Veronika Mazurienė. Ji šeši mėnesiai atgal pasiėmė užkurį Juozą Mazurą. Juozas Mazura (buvusis Amerikoje) areštuotas. Mazurienė pąpjauta naktį ir taip supjaustytas veidas, kad baisu žiūrėti. Nors jis dar neprisipažino, bet matyti jo kaltė. Mazuros kaimynai baisesiai inerzinti ir norėtysi jiems, kad teismas smarkiai nubaustų žmogų-žvėrį. Pagal kaimynų pasakojimo Mazura neapkęntęs savo žmonos.

Vilučių žmogus. **ŽASLIAI,** Trakų p. Pečia ir kurčia Zofija Orlovskaitė nuėjo su kitomis merginomis grybautų. Miške atsikyrė nuo kitų ir kur tai pražuvo. Kitą dieną rasta ji krūmuose pasmaugta. Tardymas susekė, kad tai ji išgėdyta, o paskui pasmaugta.

MAŽEIKAI, Šiaulių p. Ilgai prisėjęs traukinio laukti, kad ne-nuoboduoti išėjau į miestelį pasi-vaikščiotų. Judėjimas. Žmonių visur pilna. Ant namų įvairių „čionovnikų“ parašai: „Bože caria shrani“, kitose vietose ve: „1812 m. N. I. 1912 m.“ Na, kas gi čia dabar per iškilmė manau sau vaikščiodamas — ką reiškia tie parašai? lindo klausimai... Bet staigiai prisiminė, kad tai rugsėjo 26. šimtmetinės sukautės karo francūzų su rusais. Dabar tai suprantu, tariau sau!... Einu toliau... vėl įspūdžiai: Jaunimo, gražaus jaunimo, kokios penkios ar šešios poros (vaikinių ir mergaičių). Susikabinę už rankų eina linksmai šnekėdami. Aš ir nepasijutau, kaip man atėjo ir-gi naujos mintys apie Lietuvos ateitį! Priėjau arčiau prie tų Lietuvos žaliukų, kaip staigiai įspūdis persimainė — vaikai, merginos girti — kabinėjasi, bučiuojasi, negražiai kalba. Delko taip? klausiu praeivio, blaivaus žmogūčio — „mat, sako, šiandien iškilmė — rodos miške kokia tai „majuvka“, turbūt tenai įsima-gino“... atsakė praeivis. Jauni-me! lindo mintis, ar-gi tu nerastum gražesnio pasismaginimo? Jaunimas taiso gegužines beveik kas nedėdienį, iš tų gegužinių nesimato jaunimo grįžtant namo su raudonomis akiniais — negražio-mis kalbomis. Jaunime, da laikas atbusti — galima suskubti—ateitis jums priklauso!

Kun. J. G.—s.
(„Liet. Ukin.“)

PANEVĖŽYS. Mokslas gymnazijoje prasidėjo nuo paprastų „taisyklių“. Tarp kit-ko nesimaišyti į Dūmos rinkimus (galima katorgon papulti). Kningos — valgis, pereina į organizmą. Todėl kapeliono patariama skaityti katalik. laikraščius.

V.
SVEDASAI, Ukm. pav. Čia daug kas dalinas į vienkiemius. Dangumui ūkininkų papulė tokia žemė, kame nėra nei vandens šlakelio, vien grauzai ir akmens, — kuriuos tik perkūnija daužo. Pasėjus, nei grūdėlis, nei žolėlė neauga, — tai bent žemė! Nežinau, kaip tie ūkininkai galės gy-

venti, turėdami tokią žemę.

Ant. Gr.
Vilniaus universitatė. Maskvos laikrašciai rašo, kad žmonių švietimo ministerijos pakeltas klausimas apie Vilniaus universitatę. Taipgi praneša, kad Vilniaus universitatėn būtų sugražinti visi tie mokslo turtai, kurie pateko Kievo universitatėn, uždengus universitatę Vilniuje.

Iš „Vilijos“ Bendrovės. Pastaruju laiku Bendrovėn įstojopilnu nariu, įmokėjusių 5000 rb., kun. N. Petkus ir pajininkas: P. Babelis, kun. Špokevičius, K. Ibianskis, Ylakių vartotojų draugija, J. Stukas, A. Stasiškis, Al. Spokas, S. Karosas, J. Stavskis, kun. J. Alekna, K. Bujokas, J. Karalius, K. Žulys, A. Basevičius ir A. Masiulis.

„Vilijos“ Valdyba.
Vilka. Šimonių valsčiuje atsirado labai daug vilkų. Vietiniams ūkininkams jie daug nuostolių padaro. „Ablavos“, sako, nieko negelbsti ir vilkų skaičius kasmēt vis didinasi.

Bulotos „Šaltiniui“ atsakymo kōnfiskavimas. Iš Alytaus (Suv. gub.) mums rašo, kad tūn tūlam žmogui buvo atsiųsta keletas egzempliorių Bulotos „Šaltiniui“ atsakymo. Vos spėjo adresatas siuntinį atsiimti iš pačtos, kaip atėjusi policija jį (siuntinį) atėmė. Policija pasisakė pildanti gubernatoriaus paliepimą. Kaip matyt, jeigu pas mus žmogų apšmeiš, tai apšmeižtąjam nei pasiteisinti nebegalima. Ir tai draudžiama!

Žydai apie lietuvius. Varšavos žydų laikraštis „Haint“ indėjo 2-se numeriuose ilgą straipsnį, vardu „Lenkai Lietuvoje“. To straipsnio autorius išrodinėja skriaudas, kurias daro ne tik žydams Lietuvoje, bet ir patiems lietuviams. Nurodydamas į tai, kad lietuviai pasiuėję Romą skundą del lenkų darbų Lietuvos bažnyčioje, „Haint“ vadinas tą skundą „šauksmu slėgiamosios tautos' šauksmu silpnųjų, nepajėgiančių atsispirti prieš savo engėjus“. Indėdama tą žinutę, „Gaz. Codz.“ savo būdu, žinoma, tyčiojasi iš lietuvių ir žydų.

Naujokai. Šiais metais visoje Rusijoje bus paimta 455,600 naujokų. Iš vienos Kauno gub. reikia paimti 6705 žm., stojančių gi yra 13,202 žm., neskaitant tų, kurie turi pirmojo laipsnio palėgvinimą.

ŠIAULIAI. Vietos laikraštis. Šiaulių laikraščio klausimas vi-suomenei jau nebe naujas. Kai kurių žmonių pradėta juo rūpin-tis net 1904 metais, prie tų žmonių prigulėjo ir a. a. P. Višinskis. Del to buvo tam tyčia važiavęs g. V. Janavičius pas vidaus reikalų ministerį Sviatopolk-Mirskį, kuris net leidimą pažadėjo duoti, bet... nedavė.

Po pirmojo smūgio apie jį negreit atsimenama. Per tą laiką gal ir buvo brendęs pas vieną-kitą jo sumanymas, bet vykdimamas nebuvo. Tik šių metų pradžioje vėl atsirado karštesnių jo rėmėjų. Tas pats V. Janavičius paduoda prašymą, kad jam duotų koncesiją leisti Šiauliuose savaitinį laikraštį „Šiaulių Balsas“, bet ir tas prašymas atmetamas be jokių atmetimo priežasčių aiškinimo: „Balsas“ miršta, nespėjęs nė vieno akordo išduoti. Tačiau tuo dar nepasibaigia vargingoji laikraščio epepeja. Randasi žmonių, kurie nori visgi žengti kadir akmenuotu literatūros keliu. Nesenai g. A. Dobužinskienės pradėta rūpintis išgauti koncesiją savaitiniam laikraščiui „Šiaulių Žodžiui“.

Gk.
(„Liet. Žin.“)

Iš lietuvių fabriku. Laikraščiuose buvo jau, rodo, ne kartą rašyta apie taisymą fabriko cementui dirbti prie Pamerkio kaimo, 4 varstai nuo Valkininkų stoties, Trakų apskr., Vilniaus g. Ligšiol jau yra pastatyta visi reikalingi namai fabriko administracijai, 13 sieksnių augštas krosnis su kaminiu cementui degti, pašūrės žaliai medžiagai krauti ir tt. Dabar kasa kalkes ir molį cementui dirbti. Ketina, baigiant šiemet darbą, pradėti fabrike darbą; spėja, kad apie naujuosius metus pasirodys pirmas Lietuvos cementas. Dabar jau daug žmonių iš apylinkės randa prie fabriko uždarbį. Organizatorium fabriko Bendrovės yra inžin. technologas Pr. Juodėla, Kievo politechnikos profesorius.

„Vilijos“ Bendrovei, kuri tur savo fabriką Vilniuje (Poltavos gatvė No. 55) ūkio įrankiams dirbti, kaip girdėti iš ištikimų žmonių, sekasi neblogai. Ligšiol jos fabrike dirba kelios dešimtys darbininkų lietuvių, kurie yra jau padirbę prastų plūgų, divagių, akėčių, kaupikų ir k. už keilbišką tūkstančių rub. Šiuo laiku fabrikas dirba pavasario sezonui ūkio įrankius, ypač pageintus, mūsų kraštui tinkamus, divagių. Atsargoje turi jau prirengta daug šimtų plūgų, kuriuos pavasaryje pardavinės.

„Vilijos“ Bendrovėn yra įstojusių šimtas su viršum žmonių, tarp jų daug ūkininkų, šiaip inteligentų ir kuningų. Pastaromis dienomis įstoję pilnu nariu (su 5.000 rb.) kun. N. Petkus.

Nuo kovo mėn. š. m., kada Bendrovė pradėjo veikti, ligšiol ji turėjusi apyvertos apie 160.000 rub., taip kad tikima pirmais metais duos narius ir pajininkams ne mažą dividendą. **Ks.**

KAUNAS. Lietuvių moterų darbų paroda Kaune. Trečiadienį, rugsėjo 5., Kaune kun. Maculevičiaus namuose atidarė lietuvių moterų darbų parodą. Pataisė ją Liet. Katalikų Moterų draugija. Tai jau trečioji tokia paroda Kaune. Paroda atidaryta penkioms dienoms.

Paroda gana didelė, įvairi ir indomi. Parodoje yra ūkio skyrius. Čia matai įvairias daržoves, išaugintas L. K. Moterų draugijos mokyklos mokinių; didžiausius arbūzus, pusės sieksnio ilgumo burokus, gražius kopūstus, įvairias ropučių rūšis ir tt. Toliau eina skyriai: namų ruošos, virimo ir kepimo. Parosai trimis kalbomis: rusų, lietuvių ir lenkų. Pavidijone pastatytame rytų stiliuje, sudėti moterų mokyklos mokinių darbeliai: išsiuvinėjimai, audiniai, juostos.

Lietuvės-vienuolės. Gegužės mėnesį kitais metais Kaunan žada atvažiuoti iš Š. Amerikos Chicago lietuvių šv. Kazimiero vienuolyno 3 vienuolės-lietuviės. Viena iš jų mokanti daugias, kaip 12 kalbų, be to, ji esanti gera dailininkė, taigi besilankydama po Lietuvą ji trauksianti fotografijas indonesnių vietų. Kilusi ji iš Kvėdarnos valsčiaus, Raseinių ap.

TIFLISAS. „L. Ž.“ St. Jazdauskis praneša, kad rugpjūčio 28. Tifliso lietuviai padavę gubernatoriui prašymą leisti inkurti čia lietuvių susiėlpimo draugiją.

RIETAVAS, Raseinių ap. Rietavo dvaro miškuose viena Prūsų firma užpirkto sau visas epušes ir intaisė ten tam tikras dirbtuves, kur iš tų medžių dirbami visokie rankadai ir kiti dalykai ir gabenamai tiesiai užsienin: Karaliaučiu ir Berlinan.

„S. Z. T.“ praneša, kad kaiku-

riuose Kauno gubernijos valsčiuose pakėlę klausimą bene pravartu būtų įsitaisyti prie valsčių apsaugotojus nuo griausmo. Daugelyje valsčių manoma paskirti tim tikslui piningų jau 1913 metams.

DUKŠTAS, Ežerėnų apskr. Pernai žiemą Dukšte sudegė valsčiaus mokykla, bet dar ligšiol niekas nepasirūpino pastatyti naujos. Tarytum dukštiečiams mokykla visai ir nereikalinga. Jeigu nesirūpino mokykla tie, kuriems ji reikalinga, tai kitiems juo labiau del mokyklos neskandės galva. Senai reikėjo dukštiečiams nesnausti ir prašyti valdžios, kad pastatytų mokyklą. („Viltis.“)

PAŠVINTINIS. Klebonas kun. Živatkauskas įstoja Kretingos klioštoriu franciškonu. Kun. Gugis išvažiuoja Amerikon.

Seinų vyskupija. Seinų vyskupas Anatnas Karosas išvažiuo Austrijon ir dalyvauna Vienos Šv. Sakramento kongrese (susirinkime).

— Prėlatas Blazevičius Seinų Seminarijos rektorius pereina iš Lomžos į Barglavą klebonu, pasilikdamas rektoriumi. Kn. Žievys perkeliamas į Teoliną vikaru.

— Nauji klerikai į Seinų seminariją iš Svalvų gub. rėdo jau patvirtinti.

Mohilevo vyskupija. Ministerio reikalavimas. Rusų ministeris kreipėsi ir arcivyskupą reikalavdamas, kad kuningai praneštų policijai, kokie kuningai ant kokių atlaidų bus. Taip pat norėjo, kad klebonai praneštų kada žmonėms skiriamos rekolekcijos ir kokie kuningai jose dalyvauna. Arcivyskupas apie tai pasiklausė kuningų. Kuningai atsakė, kad jie iš kalno negali žinoti kas iš kuningų pas juos atvažiuos, kas neatvažiuos. Kuo tas pasibaigs kol kas nėra žinios.

Suareštavimas. Peterburge policija suareštavo buvusį Peterburgo Sv. Kazimiero bažnyčios kleboną Okolo-Kulaką ir pasodino Aglonos klioštoriu, už tai, kad savo laikraštyje rusų kalba prikalbinėjęs pravoslavus ir „starovierus“ priimti katalikų tikėjimą.

ŽASLIAI. Ir be degtinės linksmas. Šioj parapijoj atsizymi dainomis, žaislais ir tautiškais šokiais šie kaimai: Eriogala, Sleviai ir Novasodai. Ten jaunuomenė susirinkus dainuoja, šoka, net malonu jų tarpe būti. Moka pasilinksinti jie ir be svaigančių gėrimų ir be blogų, nepadorių kalbų. Kiti sako, kad be degtinės pasilinksinti negalima. Bet turime pavyzdžių, kad be svaigančių gėrimų galima dar geriau ir gražiau pasilinksinti.

Krauklys. TVEREČIUS. Retas atsitikimas šiais laikais. Karaličios kaime šiemet pasimirė Jurgis Pivoriūnas, kursai išgyveno ant šio pasaulio 128 metus. Jurgis Pivoriūnas gimė 1784 metais balandžio mėnesyje. Visą savo amžių išgyveno neturtingai, vaikščiojo baudžiavon; po baudžiavai apturėjo valaką žemės. Nuo 6 metų jau negalėjo dirbti sunkaus darbo ir gyvendamas prie vaikaičio (anūko) šitą veikdavo prie namų; o paskutiniais metais, tai yra 1912, kada persigabeno į kitą vietą ant arendos vaikaitis, prie kurio gyveno Jurgis Pivoriūnas, visai susilpnėjo ir pritrūko proto; negalėdamas pažinti savo vaikų; žinodavo, kad jo vaikas, bet kuo vardu tai negalėdavo atminti. Jurgis Pivoriūnas paliko 4 dukteris; vyresnėji iš jų

turi jau apie 90 metų ir dirba visus darbus, dar tvirta moteriškė.

Vaikaitis. **KAUNAS.** Naujokių ėmimas. Naujokai (rekrūtai) Kauno gubernijoje bus šiaip šaukiami: Braslave spalį 15. Vidžiuose spalį 21. Zarasuose lapkričio 7 ir 11, Rokiškyje lapkričio 1. Panedėlyje spalį 27. Šiauliuose spalį 15., 23 ir 29. ir lapkričio 5 ir 12 dieną. („Aušra.“)

Kuningų permainos Seinų vyskupijos. Kun. Roskovskis perkeltas iš Lomžos į Barglavą vikaru, kun. Markelis — iš Barglavo į Seirijus vikaru, kun. Tautkevičius — iš Seinų į Vizną vikaru.

LIUDVINAVAS, Kalv. pav. Maloni žinia. Rugsėjo 9. Liudvinavan atėjo smagi, senai laukiama žinia: smuklės uždaryti! Liudvinaviškiai taip rūpinosi, kad smuklės būtų uždarytos ir ilgai kantriai laukė, kada jų prašymas bus išklaustas. Mat, nelengvai tatoi ėjo: vis kas nors įsipainiodavo ir dalyk arde-trukdė. Daug nutarimų prisiejo valsčiui padaryti, daug prašymų nuo ingaliotinių ir šiaip siųsti, daug dalykų telegramom aiškinti. Be to, buvo tyrinėjimas, sušaukus šaltysius. Galų-gale gubernatorių paskyrė dar valsčiaus susirinkimą, kuris išaiškino galutinai dalyką, ir 9 rugsėjo atėjo gubernatoriaus įsakymas uždaryti šventadieniais smukles. Garbė liudvinaviškiams už tokį gražų pasidarbavimą! Teisybė, nevisi darbo, buvo net tokių, kurie ne tik nesidarbavo, bet ardė kitų darbą. Galima tikėtis, kad dabar liudvinaviškiai bus atsargesni ir neduos suardyti savo darbo kam-nors, kaip anuomet pasodiečiams. **L. K.**

MARIAMPOLĖ. „Žagrė“ už 1500 rublių nutarė pastatyti įvairių mašinų šiose vietose: Mariampolėje — mašina valyti dobilus „Kaskutta“, Geido trijeris No. 2, pievų akėčios; Vilkaškių — Geido trijeris No. 2, fuktelis „Rebera“ arklinis šupelis; Kalvarijoje — fuktelis „Reber“, dvyliaikėlė sejamoji mašina „Superior“; Pilviškyje — divo-lė linų minamoji mašina; sejamoji mašina podraug trašoms ir grūdams; Seirijuose — Geido trijeris No. 1, vėtomoji „Reber“ No. 1, pievų akėčios, kaupiamoji-raviamoji, 9 dantų kultivatorius; sietų komplektas dobilams, varinis volas.

GULBINIŠKIAI, Janavo vals. Mariamp. apskr. 29 rugpjūčio čionai sudegė ūkininko A. Bertėškos viso triobos, gyvuliai ir padarai. Sako, būk to ūkininko berniukas nuėjęs kur-ten į šiaudus užsirūkyti ir užkrėtęs. Vai pypke, pypke! **J. Akmenis.**

VILNIUS. Rugsėjo 15. suėjo 50 metų kaip mirė įžymus dainius Vladislovas Syrokomla (jo tikra pavardė Liudas Kondratavičius). Kondratavičius nors rašė lenkų kalboje, bet daugelis jo eilių kvėpja Lietuva.

RYGA. Lietuvių čia yra apie 50 tūkstančių. Daugelis jų čia verčia ir dejuoja prispausti vargū. Didžiausia ig vargū priežastis — tai girtuoklystė. Širdį skauda žiūrint į nelaimingus vaikelius, kurių tėvai viską prageria, negana to, kad mokslo vaikams neduoda, bei visai juos žindo — bernaičius išaugina chuliganais, o mergaites paleistuvėms.

Man neseniai teko sužinoti, kad vienoje latvių draugijos prieglaudoje yra apie 30 lietuvių vaikų, kurie prašinėjo nuo žmonių

neva ligotiesiems tėvams, bet paskui pasirodė, kad tėvai visai sveiki, tiktai girtuokliai ir siunčia savo vaikus elgėtauti. Ar gita nebaisybė? **L. J.**

(„Šaltinis.“)

IŠ LATVIJOS.

Kalėjimo statistika. Rygos laikiniame kalėjime dabar yra išviso 1561 kalinių: 190 rotininkų, 800 katogininkų, 266 kalinės-moteris, 260 kalinių ligonių. Kitoniški nusidėjėliai dabar visi pargabenti į gubernijos į termino kalėjimus.

Uždengė draugiją. Latvių apšvietos draugija „Stradnieks“ (Darbininkas) uždengta todėl, kad ji delei prašalinimo iš minėtos draugijos 2-jų narių, nėra pasielgusi pagal įstatūs. Minėta draugija savo gyvenimo laike turėjo jau 200 narių.

Laidotuvių kontoros. Rygoje iš senovės buvo toks paprotys, kad žmogui numirus, laidodavo kuningai, žinoma, už gerą užmokestį; tam tikslui prie kiekvienos bažnyčios yra pasamdyta tam tikri žmonės, arkliai, vežimai ir tt. Dabar įsisteigė Rygoje keletas tam tikrų laidotuvių kontorų, kurios daug pigiau laidoja, negu kuningai. Delei to Rygos kuningai pradėjo boykotuoti savo konkurentus: nepriimėti į kapus laidotuvių kontorų atvežtus lavonus. Ta kuningų kova su konkurentais pasirodo labai juokinga. Tankiai priseina numirėlius laidoti su policijos pagalba.

Kningų pramonijos įstaigos Rygoje. Pagal „Rišk. Misl.“, Rygoje iki liepos 1. buvo 29 tipolitografijos, 33 tipografijos (spaustuvės), 4 litografijos, 4 šviesios spaustuvės, 4 metalografijos, 1 litografija spausdinimui ant blekos, 1 pašymų padauginimui 2 įstaigos rankraščių padauginimui, 5 liturų liejyklos, 8 kauciuko štempelių dirbtuvės, 1 hektografų dirbtuvė, 12 rankinių spaustuvų, 7 kioskai spausdinių pardavinėjimui, 5 gaidų sandėliai, 4 gaidų bibliotekos, 172 kningynai, 11 skaityklų, 63 kningynų, dvyliaikėlės, 37 draugijų skaityklos ir 10 kabinėtu skaitymui.

Nauja „miesto tėvų mandrybė“. Miesto valdyba užgynė valsctiečiams ant Aleksandro turgaus savo įvežtą sviestą parduoti mažiau, negu 5 svarus. Toks pasielgimas netikėtai apsunko valstiečius vien, bet taip-gi ir pirkėjus-miestiečius, o todėl valstiečiai padavė atsakančioje vietoje skundą.

Užsienių streikų aidai. Šiemetiniai užsienyje buvusieji uosto transporto (siuntimo) ir anglių kasyklų streikai, padarė taip-gi ir Rygos uostui šiek-tiek nuostolių, ypatingai vietinėms transporto firmoms, labiausiai medžių transporto firmoms, kurios visa vasarą vėlinosi išgabenti jau sutartą prekę, laukdamos garlaivių prekių vedimo kainų puolant, bet dabar, artinanties žiemai, skubinaisi tas prekes gabenti į užsienį. Užtat šiemet dar ligi vėlam rudeniui bus uosto darbininkams darbo užtektinai, nes daugumas prekių, kurios sutarta dar šiemet išgabenti, voliojasi dar špiklorose ir medžių plecinose.

Smūklių statistika. Iš Rygos miesto valdybos projekto (sumanymo) apie traktierių mokesčio padalinimą matoma, jog Rygoje yra: 4 teatro ir cirko bufetai, 30 klubų ir draugijų bufetai, 188 restauracijų ir viešbučių bufetai, 104 aludės su daileidimu parduoti šiltus valgius ir 364 aludės — su šaltais valgiais. Išviso beveik

yra apie 700 tokių vietų, kur būna prekiaujama su svaigančiais gėralais. Taigi išeina taip, kad ant 650 gyventojų, neskiriant vaikus ir moteris, yra viena su svaigančiais gėralais prekiaavimo vieta.

(„Rygos Naujienos.“)

Sustiprintoji apsauga Lyvžemės gubernijoje ir Rygoje Augščiausiu paliepimu senatui nuo 29. rugp. pailginta dar ant 1 metų, t. y. lig 4 rugsėjo 1913 m.

Ant išplaukiančio garlaivio „General Radecky“ 24. rugp. žandarų buvo užėiti paslėpti 2 lietuvių tarp linų be užsienių pasportų, norėję važiuoti lig Gentos ir užmokėję už tai buviam kapitoniui Jegerui po 40 rub. Visi traukiami atsakomybėn.

Nebešlėpti elgetų skatina kai kurie latv. laikraščiai, nes dažniausiai valkiojas po miestus užtektinai galintys darbą dirbti valkatos, o kaimuose dabar taip trūksta darbininkų.

Prūsiose nuo 1901 m. liko įvestos laukų darbininkams premijos už sąžiningą ir ilgą tarnystę. Jau gavę pažymėjimus viso labo: pagyrimo laiskus 2826 žmonės, bronzinius medalius 1826 asm., sagutes 504, sidabrinus medalius 1854 asm., sidabrinus kryžius 525 asmenis. Bene geriaus būtų kad šalip to dar būtų skiriamos pininginės dovanos?

Baltijoje 1911 m. ūkio darbininkams buvo mokama: darbininkui prie arklis su savo valgiu nuo 80 k. ligi 4 rb., šiaip darbininkui su savo valgiu 90 k. — 1 rb. 10k., šeimyninko valgiu 30 k. — 90 k., darbininko su savo valgiu 35 k. — 65 kap., šeimyninko valgiu 20 kap. — 50 k. Darbininkams buvo mokama daugiau Kuršės guber., mažiau Estliandijos g., darbininkams mažiau Kuršės gub.

Revelyje rugpjūčio 25 d. buvo atidengimas Estliandijos ukės ir pramonijos parodos. Per 25 ir 26 d. parodą aplankė 30,578 žmonės. Revelio apylinkyje jau užšalo vandenys.

Liepojuje nubausta redaktorius latvių laikraščio „Dzive“ ant 300 rublių už straipsni, tilpusį No. 183 „Liepojaus mokytoja“. — Garlaivis „Rusija“, kuris buvo beišplaukiąs su emigrantais į Ameriką rugpjūčio 28 d., tapo sutūrėtas delto, kad jo katilai labai sudegė.

(„Rygos Garsas“.)

Iš Amerikos.

Delei dynamito bylos. Indianapolis, Ind. Didelė sensaciją padarė tūlas Edward Clark, pirmiaus buvęs geležinkelių unijos agentas, kuris prisipažino kaltu prie dynamitavimų, sujungtų su McNamarų darbais ir dabar teisiamųjų čionai 50 darbo vadovų. Clark ir McManigal bus vieni iš svarbųjų liudininkų prieš apkaltintuosius. Teismas dabar kvočia liudininkus, tarpe kurių patraukė net 50 hotelio tarnų Indianapolis, kurie būk girdėję kaip McManigal buvęs samdomas prie dynamitavimų. Tarp koki prokuroras Miller nori parodyti, kad darbo unijos norėję išdynamituoti Panamos kanalą, kur neunijistus darbininkus valdžia samdė. Priešais jury yra surinkta 620 daiktų, kurie rišosi su dynamiečių byla: šautuvai, knatai, „lermo laikrodėliai“, nitro-glyceirina, etc.

Paskalas apie Ettorą ir Giova-

nitti. Laikraščiuose pasklido žinia, būk Salem, Mass. augš. teismas ir prokuratorius Atwill norį veikiai paliausuoti darbo vadovus Ettorą ir Giovannitti ir Caruso bei tuomi be niekur nieko užbaigti bylą. Laikraščiai tuoju užklaušė teismą: ar tas tiesa. Teismas nei patvirtino tų paskalų nei užginčino. Matomai, visgi prieš apkaltintuosius nieko baisaus neranda. Tačiau iksi olei dar šitų vyrų neišleidžia ant parankos, nors kelis sykius jų advokatai reikalavo.

Socialistai žada atimt farmas. Omaha, Neb. atvykęs socialistų partijos kandidatas į vice-prezidentus, Emil Seidel, laikė prakalbą, kurioje tarp ko kito pasakė, jogei kaip veikiai socialistai paims valdžią ir savo rankas, tuojuas bus bandoma visos Amerikoje far mos konfiskuoti, išpirkinėti ar aptaksuoti. Potam bus visa žemės išdarbija vedama po valdžios priežiūra.

Vaikų jūreivių vaiskas. Washingtone pasigirdo naujas judėjimas, kuris nori sužadinti valdžią, kad įsteigtų vaikiukų jūreivių vaiską (Sea Scouts), kaip dabar yra žaiskareiviai vaikai ant sausumos. Šita žaiskareivių organizacija susitvėrusi šiemet Bostone ir reikalaujanti tik valdžios pritarimo, kad rinkti vaikus į marių vaiską.

Stinga moterų! Paskutinis Sv. Valstijų cenzas parodė, jog Amerikoje yra 47,332,277 vyrų ir 44,639,989 moterų. Taigi moterų mažiau negu vyrų. Apskritai imant, ant kiekvieno šimto moterų yra 106 vyrai. Bet tarpe svetimtaučių dar didesnis nuosimtis vyrų. Taip, ant kiekvieno šimto svetimtaučių moterų yra 129 vyrai. Gal delto tai taip daug yra tarpe svetimtaučių senbernių...

Škotų masonų seimas. Washingtone atsibuvo slaptas seimas škotų masonų (Rite Masons), susi-važiavusių iš viso svieto, tai yra kur tik randasi škotai. Jie savo posėdžiuose svarstė, kaip geriau prisidėti prie visasvietinės santikos įvedimo.

Svetimtaučiai universitatėse. Statistikos bjūras paduoda žinias, jogei Amerikos universitatėse ir kolegijose pereinu semestru buvo užsirašę 4,856 svetimtaučiai. Draug su vasarinėmis mokyklomis jų priskaito į 5227 asmenis.

Graikai renka aukas. St. Louis, Mo. vietiniai graikai atėviai, susirinkę apie 2000 asmenų, Druidų salėje, po prakalbų taip užsidegė patriotizmu, kad čia ant vietos sumetė \$5,000 karės reikalams. Tuos piningus jie siųs tėvynėn del karės su turkais. Prie to 500 vyrų susirašė važiuoti liuosnoriais į karės lauką. Manoma čia esą surinkti tokių voluntierių dar į 1000.

PROTOKOLAS.

(Užbaiga.)

Antrasai posėdis. Antrasai posėdis atidarytas 2:00 val. po pietų, 27 d. rugsėjo.

Susirinkę visi delegatai. Svečių atsilankė sekanti: dr. Zymontas, dr. Graičūnas, dr. Juška, dr. Rutkauskas, dr. Kulis, p-ne Kulienė, p-ne Olševskienė, p-ne Bradechulienė, K. Gugis, p. Karalius, K. Šeštokas ir St. Tananevičia.

Skaitoma pagal punkty ir svarstoma II-jo L. S. D. A. Suvažiavimo Protokolas.

Lietuvių kalbos terminologijos klausimas. Nuspręsta, kad amerikėnai-lietuviškai kalbos dalykuose negali sekti Lietuvos lietuvių, nes amerikėnai gyvena skirtingose aplinkybėse. Surinkimui visokių svetimų lietuviams žodžių, ypač Amerikoje neišvengtinių, ir jų terminologijai apdirbti išrinkta Komisija, kuri savo darbo rezultatus nepėriodiškai skelbs Amerikos lietuviškuose laikraščiuose. Komisijon išrinkta: d-ras J. Šliupas, J. Šernas ir Kl. Jurgelionis. Komisijos pirmininku: d-ras Šliupas.

Apgarsinimų klausimas. Apgarsinimų Klausimo Komisijas narys dr. J. Šliupas išdavė (žodžiu) atskaitą. Jis kaltinąs visus lietuviškus laikraščius, kad visokių stebūklingų gydytojų apgarsinimai talpinami, bet drauge džiaugiasi, kad tie apgarsinimai jau ne toki bjaurūs, kaip kad pirmiausia būdavo. — D-ro Adams'o kningutė (apie „institutų“ niekingumą) buvo pavesta K. Šliupui išversti, bet anas delei silpnos sveikatos savo užduoties neišpildė. Įnešė, kad būtų pavesta American Medical Ass'n, ar Lietuvių Doktorų Dr-jai, paduoti teisman, ar kitais būdais persekioti apgavinuosius medikalius institutus. Įnešimas priimtas ir darbas atlikti pavesta tai pačiai Komisijai.

P-as Olševskis praneša, kad medikalių institutų apgarsinimų laikraščiuose beveik nėra, garsinasi vien privatiniai daktarai, apie kurių gerumą ar blogumą išleistuvės nieko nežina, nes negauna nuo žmonių pasiskundimų.

Kningų rinkta ir kiti vaizbos dalykai. Palikta pačių leidėjų rūpesčiui.

Etika, kurios laikraščiai privalo laikytis. Patvirtina pirmesniųjų suvažiavimų nusprendimai.

Satyra ir karikatūra. Patvirtina II-jo suvažiav. rezoliucija.

Žmonių švietimas. Švietimo Komisijos pirmininkas J. O. Širvydas išdavė (žodžiu) raportą. Teisinasi, kad maža ką galima buvo veikti, nes Komisijos nariai per daug buvo apkrauti darbais, būdami iškart keliose komisijose. Pataria inkurt komitetus visuose miestuose. Jis iš komisijos rezignavo. Nutarta tąjį klausimą (žmonių švietimo) pavesti apšvietos draugijoms ir remti tai per laikraščius.

Statistika. Statistikos Komisijos Raportai. V. K. Račkauskas laišku Suvažiavimui pranešė, jog jis jau turįs diktokai surinkęs statistikai medžiagos ir meldžia, kad jį komisijoje paliktų tolesniam laikui. J. O. Širvydas taipgi turįs daug medžiagos, tik dar ne apdirbta. P. Brandukas turįs labai mažai medžiagos. Kl. Jurgelionis pranešė, kad jis taipgi turįs daug geros medžiagos, kurią galėtų minėtajai komisijai pavesti. Nutarta: palikti tai pati komisija, dirbti toliaus, o užbaigus — rezultata apskelbti laikraščiuose. Kaslink p. Račkausko sumanymo, kad laikraščiai išduotų sąskaitas: kiek turi skaity-

tojų, kiek parduota kokių knygų ir tt., nuspręsta, kad Komisija pati kaupti ir redaktijas.

Organizacijų klausimas. P-o Hertmanavičiaus, II-e Suvažiavime, rezoliucijos kaslink vienijimo pasklidusių organizacijų į vieną, pagirta. Konstatuota, kad pereitū metų rezoliucijas pastebėjo visuomenė ir pradėjo draugijų vienijimąsi.

Santykiai ir taktika su laikraščiais, kurie nepritaria ir nesilaiko L. S. D. A. nutarimų. Patvirtinta II-jo Suvažiav. rezoliucija.

Scenos reikalai. Nutarta išrinkti Komisija padaryti surašūi veikalų vaidintinių lietuviškoje scenoje. Komisijon išrinkta Kl. Jurgelionis ir J. O. Širvydas.

Mokyklų klausimas. Nutarta paraginti visuomenę, kad Amerikos viešose mokyklose stengtųsi išgauti lietuvių kalbos lekcijas. Suvažiavimas taipgi atkreipia lietuvių atidžią, kad kiekviename mieste, kur yra ganėtinai lietuvių-mokinių skaičius mokyklose, galima iš mokyklų valdžios išreikalauti tokias lekcijas.

Blaivybės klausimas. Suvažiavimas kreipiasi į Doktorų Sąjungą, kad anie raišintų į laikraščius apie svaigančių gerimų vadinamą ir kad ragintų žmones į blaivybę.

Pilietybė. Patvirtinta II Suvažiavimo, J. J. Hertmanavičiaus paduotos, rezoliucijos.

Diskusijos apie laikračių politiškas pažvalgas. Diskusijų rezultatas: kiekvienas laikraštis turi teisę elgtis sulyg savo pasimėgimo bei savų pažvalgų.

Pramonė ir vertelgystė. Patvirtinta II-jo Suvažiav. rezoliucijos, kad laikraščiai ragintų lietuvius dalyvauti šalies politikoje.

Žemdirbystė ir kolonijos. Užgirta, kad laikraščiai stengtųsi žmonėms nurodinti naudą apsigyvenimo ant ūkių. Nutarta, kad laikraščiai moraliai remtų kolonizacijos idėją.

Lietuvių rašytojų Dr-ja. Kadangi iš Komisijos negauta jokių kaslink to projekto ar įnešimų, tai tasai klausimas atidėta rytojui.

Moksleivių reikalai. Kadangi lietuvių moksleivija užgirdo II-jo Suvažiavimo paraginimus ir juos jau inkūnija išdamosi sąjungas, tai šisai suvažiavimas išreiškia jiems savo užuojautą ir linkigeriausios pasekmės jų darbuose.

Rysiai su latviais. Patvirtinta II. Suv. rezoliucijos, kad lietuviai visokiais būdais stengtųsi susiartinti su latviais.

Parodos. Dr. Šliupas įnešė sumanymą dalyvauti San Franciso visosvietinėje parodoje, būsiančioje 1915 metais.

Po ilgų apkalbėjimų išrinkta Komisija, kuri į šėsius mėnesius laiko turės pilnai ištyrinėti galimumą toje parodoje lietuviams dalyvauti, kaip tai: susižinoti su parodos rengėjų komitetu, ištyrinti kiek reiktų tam reikalui pinigų, kaip suvertali fondas, ir kitus visokių dalykus.

Nuspręsta, kad parodos dalyvavimas lietuviams ga-

lys atnešti didelę naudą — atidarymui lietuvių dailės išdirbiniams rinkos ir tt.

Nuskirta, kad parodos rengimo lėšos neturėtų siekti daugiau kaip \$25.000.

Komisijon išrinkta: d-ras Jonas Šliupas, J. J. Hertmanavičius ir J. O. Širvydas.

Moterių klausimas. II-jo Suvažiavimo rezoliucija atnešė pasekmes, nes laikraščiai savo skiltyse turi vietą pašvestas moterių reikalams, todelei užgirta ir toliaus apie tai rūpintis, paraginti visus laikraščius remti moterių reikalus.

Vaių literatūros klausimas. Geistinas dalykas tą klausimą įvykdinti, bet Suvažiavimas nerado būdo kaip tai padaryti.

Posėdis užsitarė 6 vakare, 27 rugs.

Trečiasai posėdis.

Trečiasai posėdis atidarytas 11:20 val. ryte, 28 rugs. Skaityta telegramai nuo: A. T. Rachuno, iš Brooklyn, N. Y. ir nuo A. B. Strimaitio, New York, N. Y.

Delegatai susirinko visi. Naujų svečių pribuvo: studentai Bartkevičius ir Stripeika iš Valparaiso, Ind., ir p. Valys iš Kensington, Ill.

Naujų reikalų svarstymas. Centralio Kningyno klausimas, įneštas p. Račkausko iš New Yorko.

Kad Amerikoje lietuviai turėtų centralį kningyną, kur galima būtų gauti visoki lietuviški raštai bei dokumentai, kur galėtų rasti lietuviškas, neatbūtinai reikalingas Amerikos lietuviams archyvas, nutarta jį inkūnyti New Yorke, kaip skyrių prie New Yorko miesto didžiojo kningyno.

To klausimo pilnam apdirbimui bei ištyrimui išrinkta Komisija, kurion įėjo: J. O. Širvydas ir V. K. Račkauskas.

Tai komisijai pavesta surinkti pilną *lituanicos* bibliografiją.

Darbo Biūras (įnešimas V. K. Račkausko). Suvažiavimas nusprendė tai esant atskira institucija, ir išreikšė savo moralę paramą.

Kaslink L. S. D. A. oficialio organo (V. K. Račkausko sumanymas). Dr. Šliupas įnešė, kad organas reikalingas. P. Brandukas — kad nereikalingas. Nubalsuota 5 balsais prieš 4, kad toks organas nereikalingas. Rezultatas: visi laikraščiai, prigulinti į L. S. D. A., turi lygias teises kalbėti apie L. Spaudos Dr-jos reikalus.

Laikračių Etika. P. Brandukui įnešus klausimą, ką daryti delei priešingųjų laikračių ir korespondentų nesiliaujančių, nešvarių kolonijų ir ypatingų užsipuldinėjimų, likosi priimta J. O. Širvydo rezoliucija:

Nutarta: šmeižimus ignoruoti, tik visuomenės reikaluose rimtai ir etiškai duoti atsakymus.

Visuotinis Tautiškas Fondas. Perskaičius S. E. Vitaičio straipsnį „Prie III-jo Laikrašt. Suvažiavimo“ („Vienybėje L.“ nr. 39), kur nurodoma, kaip visuomenę išnaudoja visoki aukų rinkėjai, nutarta pasirūpinti įsteigimu „Amerikos Lie-

tuvių Tautiško Fondo“, iš kurio galima būtų išduoti sumas visokiems tautos reikalams. Ištyrimui ir apdirbimui projekto išrinkta Komisija iš trijų narių: dr. Šliupo, J. J. Hertmanavičiaus ir V. K. Račkausko. (Pastaba: neapsimant p. Račkauskui, jo vietoje bus J. O. Širvydas). Tąjį projektą Komisija atduos IV. Suvažiavimui apspręsti ir užtvirtinti.

Trečiasai posėdis uždarytas 1 po pietų, 28 rugsėjo.

Ketvirtasai posėdis.

Ketvirtasai posėdis atidarytas 2:30 po pietų, 28 d. rugsėjo.

Trečiam L. S. D. A. Suvažiavimui prezentavo gyvų gėlių buketa ponios: A. Olševskienė, dr-nė Kulienė ir adv. Bradčulienė.

Nauji reikalai.

Jungimasi į „Foreign Speaking Ass'n“, (dr. Šliupo įnešimas). Suvažiavimas užgyrė, kad visose lietuvių apygardėse lietuviai vienytųsi su „Foreign Speaking Association“. Tą judėjimą laikraščiai turi moraliai remti.

L. S. D. A. Įstatai. Skaityta, svarstyta ir taisyta Suvažiavimui Įstatų Projekto apdirbimo Komisijos intekti Lietuvių Spaudos Dr-jos Amerikoje Įstatai. Įstatai vienbalsiai priimti.

Įstatams suredaguoti išrinkta Komisija: redaktoriai J. Šernas, P. Brandukas ir K. Jurgelionis.

Komisija suredagavusi Įstatus, pagarsys juos laikraščiuose.

Literatų Skyrius, (pirmiausia vadinta L. Rašytojų Dr-ja). Literatų Skyrius yra dalia L. S. D. A., jo posėdžiai nutarta laikyti skyrimai, 29 rugs., „Aušros“ svetainėje.

Sekantis Suvažiavimas. Ketvirtasai L. S. D. A. Suvažiavimas nubalsuota laikyti Shenandoah'ryje, Pa., rugpjūčio mėnesyje, 1913 metais.

Valdyba. Valdybon išrinkta senoji valdyba (pirm. J. M. Tananevičia, išd. J. J. Paukštis, rašt. V. K. Račkauskas). Pirmininko padėjėjų išrinktas naujas: J. O. Širvydas.

Leidėjų skyriaus (sekcijos) atstovu išrinkta: A. Olševskis.

Literatų skyriaus atstovu išrinktas J. Šernas.

Nutarta — ši Protokola laikraščiai gali talpinti neanksčiau kaip 41 laikračių numerį.

Skaityta *išdininko atskaita*. Išdan įplaukė \$80.00. Išmokėta: \$3.30. Išde liko \$76.70.

J. M. Tananevičius padavė Suvažiavimui bilą už spaudos darbus, nuo I-jo iki III-jo Suvažiavimui — \$34.79. — Nutarta išmokėti.

Ketvirtasai posėdis užsitarė 5 val. vakare, 28 d. rugsėjo.

Suv. pir., J. M. Tananevičia, I Sekretorius, J. Viskoškas.

Pati didžiausi predkų garbė yra tai visa eilė pasitarimų, kurie yra atlikti tėvynės ir žmonių naudai. — Delil.

UZ KĄ MĖS ŠIMET BALSUOSIME?

Kitą mėnesį šios šalies ukėsi rinkins sau prezidentą. Rinkimuose dalyvaus nemažai ir lietuvių. Užką gi mes, lietuviai, turėtume balsuoti? Juk mes, kur tik neeisime, kur tik nepažvelgsime, visur girdėsime kalbant, rašant apie prezidento rinkimus. Kiekviena partija, ypatingai republikonų ir demokratų šimtus tūkstančių išleidžia savo agitatoriams, spaudai, etc. Mės anglių laikraščiuose pamatom, kad šieks ar kitoks turėnis, paaukavo tiek dešimčių ar šimtų tūkstančių dolerių agitacijai už savo partiją. Kam jie tą daro? Tai aišku. Daro del to, kad turėnis gerą vietą ingijęs turėnis gelbėtų. Ir jeigu reiktų pasakyti, kad dabarties, kada mės prezidentą išrenkame, tai jis (prezidentas) rūpinasi mūsų visų reikalais, tai aš pasakysiu, kad prezidentas rūpinasi vos keletu šimtų turėjų, už kurių pinigus dabar, prieš rinkimus, samdomi plonaliėzuviai rėksniai, kurie ir gatvėse ir salėse ir kitose vietose labai mandagioje formoje ukėksams perstato savo peršamuosius kandidatus.

Mės jau esame turėję republikonų ir demokratų prezidentus. Ir buvo ir yra vienas ir tas-pats dail mūsų. Mės, kurie maždaug jautresni, matome, kad tie prezidentai į paprastas sau vežes įsileido. Užveisė trustais ši kraštą; žodžiu sakant — pajungė bėdinąją klasę, kad ta, yt ūkininkas sėlykla laistytų iki tolei, pakole ta išaugų į didelį kopūstą, su didele galva. Taip lygiai dabar bėdinieji žmonių luomai daro su trustais: auginame mės juos iki tolei, kolei ant galo nesusitvers tokis trustas, kurs ir vandenį nuo mūsų pavės; ir tas gali greitai laiku įvykti, jei per ilgesnį laiką šelpsimė juos savo balsais.

Ką gi tat rinksimė šiais metais, t. y.: už ką savų balsą turime atiduoti mės, lietuviai? Mės, man rodosi, esame visi girdėję, kad yra susiorganizavusi socialistų partija arba, geriau sakant, darbininkų partija, kuri tai yra pastaičiusi kandidatą į prezidentus Eugene V. Debs. Už tą tai partija ir patartina lietuviams savo balsus atiduoti. Bet čion neatbūtinai reikia pridurti, kad: nemanykite, skaitytojai, kad socialistų partija susideda iš tokių žmonių, kaip lietuviškėji „socialistai“, kurie ikšioleli tegalima buvo imti svetimženkliais. (Aš čionai nekalbu apie lietuviškus socialistus, kurie sau tyliai darbuojasi, kurie apipekinoja kiekvieno žmogaus darbą pagal jo vertę; bet aš kalbu vien apie tuos, kurie neva esą lietuvių socialistų ūpo išreiškėjai ir bando figuruoti savo sąjungoje su savo „išminčiais“, o istikrųjų daugiaus nieko nemato pasaulyje kenksmingo, kaip bažnyčia, kuningas, žmones, kurie savo tautą myli, etc.) Taigi, balsuodami, nemanykite, kad balsuojame už panašius išgamus, nes tie žmonės, kurie rūpinasi žmonių gerove, niekaš blogo nemato, ką mato mūsų „socialistai“. Jeigu ūkininkui kūrīs medis blogus vaisius išduoda, tai jis niekada neišloštų tuos vaisius tik apskindamas kasmet ir numesdamas, už tai, kad jie negerai. Bet jis tą medį nukerta ir šaknis jo išdegina ir tada, kada nebūna netikusio medžio, tai nebūna nei blogų vaisių.

A. Kamblaitis.

Kas daugina savo žinojimą-mokslą, tas didina ir savo sielvartas. — Aichenvald.

Tev. Myl. Dr-tes reikauose.

CENTRO VALDYBOS ADRESAI:

Pirmininkas: V. Daukšys, 1002 Pine st., Philadelphia, Pa.
Jo pagalbininkas: Pr. Butkus, 1007 Marion st., Waukegan, Ill.
Raštininkas: J. Zemantauskas, 789 Bank St., Waterbury, Conn.
Kasierius: A. J. Povilaika, 804, Bank St., Waterbury, Conn.
Kningius: V. Mišeika, 3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.
Literat. Komitetas: B. K. Balutis, 3252 So. Halsted st., Chicago, Ill., V. S. Jokubynas, 309 Knowlton st., Rockford, Ill., J. Gabrys, 41 Bd. Batignolles, Paris, France.
PASARGA: Kuopos ir pavieniai nariai, raštus TMD, reikalauose siųskite TMD Lit. Kom. nariui-redaktoriui, šiuo adresu: B. K. Balutis, 3252 So. Halsted st., Chicago, Ill.

NAUJI NARIAI PRISIRASĖ.

Brooklyn, N. Y., 3 kp. Jásus Pr. Švoba J., Bagdonas J., Matus A., Ereminas L., Globis J., Karpavičius J. J., Bajoras Pr., Mačiulevičius P., Karvelis S.

Philadelphia, Pa., 4 kp. Jacke-vičius J., Turskis D., Mataitis V. 5 kp., Waterbury, Conn. Waitekaitis J., Kudirka J., Jokša J., Vaitkevičius Pr., Butkus A., Bušaukas A., Stražnykas J., Blažaitis K., Buškus B.

11 kp., Baltimore, Md. Jaras P., Žalėgiris J., Sederavičius S.

13 kp., Valparaiso, Ind. Čižauskas J., Mulevičius P. J.

20 kp., Cleveland, Ohio. Pau-liukas A., Čiarauska S.

22 kp., Chicago, Ill. Evaldas J. P.

23 kp., New Britain, Conn. Lukšys J., Kirtiklis V., Mickevičius Z., Selvestravičius J., Pilkionis A., Drobnyš V.

28 kp., Chicago, Ill. Oksas M., Zalatoris J., Alilunas L., Jauskauskaitė L., Bomblaitė P., Zauraitė K., Vairinskaitė K., Likpetraitė V., Kičas J.

33 kp., So. Chicago, Ill. Almunas V.

34 kp., Lewiston, Me. Žinkevičius P.

37 kp., Chicago, Ill. Mikalauskas V., Stasiukytė S., Dalubauskas P.

47 kp., Cleveland, Ohio. Javanavičius J., Pauliukonis K., Jan-kauskas J., Šipaila J.

52 Rochester, N. Y. Varnas J., Jasaitis A.

53 kp., Clinton, Ind. Razmas J., Mikna A., Jubilas V., Mickunas VI.

55 kp., Cambridge, Mass. Laukaitis J.

58 kp., Grand Rapids, Mich. Arminas J., Petryla Pr.

74 kp., Philadelphia, Pa. Dankus P., Urbonas K.

81 kp., So. Boston, Mass. Dragunas M., Sokas J., Ankštikalnis J., Zaperiackas V., Dragasius J., Žardeckas A., Neviackas J., Žibutis J., Mešlis A., Matukaitis J., Balčiunnaitė E.

85 kp., Brockton, Mass. Zubavičienė J., Bukėnas P. P., Warzo J. P., Tamulevičius T., Samsonas J., Bukauskis J., Chizas V., Petriškėvičius J., Šakmonas K., Rudaitis P., Kulikauskas P.

100 kp., De Kalb, Ill. Kella A.

117 kp., Rockford, Ill. Bacevičius J., Jankauskis J., Poškus N., Misevičius Ig., Banyš J., Milėnas P., Sisevičius J., Misevičius J.

122 kp., New Philadelphia, Pa. Bubnyš K., Velyvis P.

127 kp., East Chicago, Ill. Vil-kėlis J., Šverėckis Pr., Cėknis P.

130 kp., St. Charles, Ill. Šešto-kas K., Valintas A., Vilkas P.

131 kp., Stamford, Conn. Mozuraitis J., Glamba J.

135 kp., Cincinnati, Ohio. Čubirkis T.

Pavieniai. Aleksis D. J., Dau-gela J. I., Pašakarnis A. J., Žu-kauckas A., Sargunas D., Miller

W., Putris V., Rudzevičius A.,
Deltuvus J.

J. Žemantauskas,
TMD. Sekretorius.

(PRISIŪSTA.)
STRAIKAS.

SALYN APKALTINIMAI PRIEŠ ETTORĄ IR GIO- VANNITTI.

„Jūs gali apgaulinėt tūlus
žmones visados, Jūs galite
apgaulinėt visus žmones
kaip kados, Bet, jūs negalite
apgaut visų žmonių visa-
dos“ — Lincoln.

Draugai ir draugės! Darbininkai pasaulio!

Nedaileiskime savęs apgaulinėt kapitalistiškiems redaktoriams vietinėje Jūsų situacijoje, padėjime. Aiškiuose priparodymose padėjimo dinamito per Wood'us ir tam panašius kapitalistus, neužmirškite ir apie teisingus nekaltus priparodymus tame. Kapitalistai sako, kad tai buvo nuplėsiama straikieriams garbė. Bet jie tai daro, kad išsiaiškinti nekaltumą del areštavimo Ettore ir Giovannitti.

Padėtojai dinamito buvo pasiūsti padėti dinamitą pačiame Ettore gyvenime, būte, — bet tik per neapsižiūrėjimą ar greitumą jie padėjo kitoje vietoje — batusių dirbtuvėje.

Tai buvo savaitė pirm to, kada Ettore ir Giovannitti suareštavo. Kada jiems nepasisekė pirmas žvėriškas darbas, tad priėmė antrą: pradėjo garsinti, būk mūsų vadovai užmušę Oną LaPizzo. Ir dabar viskas išsiaiškino: nekalti mūsų vadai prasėdėjo 8 mėnesius kalėjime.

Reikalaukime tuom kart specialės sesijos teismo ir nuverskime, prašalinkime apkaltinimus prieš Ettore ir Giovannitti. Toliau reikalaukime nuo gubernatoriaus Fosso ir valstijos valdybos, idant susektų priparodymus teisėjų Mahoney'o, Brown'o ir prokuroro Attvil'o, kurie yra užslėpę tikruosius dinamito ir kitų niekšiškių prasikaltėjus. Reikalaukime šių dalykų ir reikalaukime tuojaus.

Jeigu Ettore ir Giovannitti iš kalėjimo nebus paleisti iki 30 rugsėjo, š. m., tai visi darbininkai, organizuoti ir neorganizuoti, turite išeiti ant straiko ir laikytis straiko iki tol, kol tie du mūsų vadai, nekalti unijistai, nebus išleisti laisvėn.

Gynimo Ettore ir Giovannitti bylos Komitetas.

Central Bldg. Lawrence, Mass.

GERAI, VYRELIAI: TAT RŪPINKITĖS APIE MOTERIS.

Seniau labai mažai kas tesirūpino apie mergaičių apšvietimą. Dabar jau, ačiū visuomenės pakilimui, tai vienur, tai kitur per laikraščius girdėtis kalbant apie mergaičių apšvietimą. Suprantama, kad apie tai labai malonu girdėti, — kad vyrai labiau pradeda rūpintis moterių švietimu. Juk, mūsų Amerikos lietuvių mergaitės ir moteris, miegam da gana drūtoku miegu, laukiam-laukiam ir pačios nežinom ko sulauksim.

p. Skrudžės straipsnelyje (N38 „Vien. Liet.“) buvo rašyta, kad Lietuvos moteris negali nieko gero veikti delei sunkių darbų, dvasiškijs kliūdymų ir tt. Tas tai tiesa; iš visų pusių ir visokios sa-

lygos kliūdo mūsų moterims ir mergaitėms veikti ką gerą. Tačiau vis-gi reikia pasakyti, kad Lietuvos moteris daug augščiau stovi apšvietime, negu amerikietės. Paveizdan: tenai kai-kurioje parapijoje jau yra moterių ir mergaičių draugijos, kaip tai: Kaune, Abelinuos, Utėnoje, Vabalninke ir kitur. Abeliuotės jau turi savo mokyklą — amatų ir ūkės vedimo; daugiausiai galin pasakyti apie Vabalninko moteris ir merginas, kurios turi savo draugijėlę. Tosios draugijos tikslas — suvienyti lietuves moteris ir merginas bendram kultūriškai-visuomeniškam darbui delei moterių ir mergaičių švietimo, doros ir ekonomiškosios jų gerovės pakėlimo. Daro kas mėnuo susirinkimus, laiko prakalbas ir paskaitimus, turi savo knygyną, kur yra visokių knygų ir laikraščių. Įsitaisė dirbtuvę audimo, mezgimo ir dažymo, ir jau žada mergaitėms mokyklą statyti.

Taipgi priminsiu apie dar vieną svarbją draugiją — tai Jaunimo Susivienijimą, kur daugiau mergaičių priguli, negu vyrų, daro susirinkimus kas mėnuo, laiko prakalbas ir paskaitas. Nors ir tenai iš visų pusių kliūdo, — ir labai kliūdo! — veikti (valdžia ir kitoki priešai), bet visgi veikia.

Kurgi, — dabar užklausu — yra Amerikos moterių ir mergaičių veikimai? Nors, tiesa, — yra ir čia draugijų ir „šventų“ ir „nešventų“, kur priguli moteris ir mergaitės. Bet, klausimas: ką veikiamo čia mes, moteris, susitvėrę draugiją? O gi nieko. Suėję, užsimokėję ir eina namo; o kad da pasibara tarp savęs, tai jau ir viskas. Nei knygynų neturi, laikraščių ir gi neskaito. Tai kas iš mūsų tokių draugysčių?

Nesakau, kad jau visos tokios mūsų moteris apsileidę, bet dauguma, tai jau žėlėk Dieve kaip sunkiai miega.

Dabar klausimas: kaip galima greičiausiai apšviesti Amerikos mergaites? Kaip prisipratinti prie doros, meilaus, blaivaus gyvenimo? Atsakykite jįs, vyrai, kurie jau pradėjote savo sesučių likimu rūpintis.

Ona Balčiunytė.

PASIKALBĖJIMAI APIE SVEIKATĄ.

I.

Regis, jog sunkiausias daiktas užlaikyti žmogui sveikatą. Tuom tarpu nėra taip jau sunkus, jeigu tik mes tankiai atminsim, ką esame perskaitę iš gerų knygų, arba girdėję iš gero gydytojaus lūpu, kaip reikia savo kūną užlaikyti. Bet vargas mums, kad mes labai daugeliu dalykų užsimame; kartais norime net visą svietą išganyti, norime visą draugiją pagerinti, o labai mažai tesirūpiname save išganyti ir savo kūną pridaboti. Delto tai pas mus didesnė pusė žmonių yra visiškai ligoniai, o didelė dalis kasdieną einame tuo keliu, kuris priveda į nesveikatą. Na, o nesveiki žmonės visuomet būna neramūs ir jokie darbas jiems nesiseka. Mės žinom, kad yra tokių žmonių, kurie nors būdinau gyvena, vienok sveiki būdami yra podraug ir linksmūs; jie ir duonos su vandeniu pavalgę ramiai sau atsigula ir pasils, tuom tarpu žinom daugelį žmonių ir turtingų, kurie ingavę ligą niekuo savęs nenumaldė ir velka savo nelaimingą gyvenimą kaip kokią katorgą. Nie kas tokiems žmonėms nėra miela nei gražu.

Bene sunkiausi yra liga — tai skilvio sugedimas. O skilvis, mielas skaitytojas, yra visų kūno pamatas: išrausk iš namų pamato akmenis ir namas pradės svyruoti, pagaliaus ir visai sugrius. Taip ir žmogaus skilvis tą patį kūnui padarys, kada mės jį per neatsargumą pagadinsime. Ant nelaimės, mės tą savo gerbjamąjį organą blogiau užlaikome, negu koks blogas ūkininkas bernas. Ypatinai prastai užlaiko šitą nabagą miestų žmonės, o ypač gi Amerikos miestų. Jūs gal girdėjote, kad daktarai labai dažnai pasako atėjusiems pas juos ligoniams: „Tu turi nervišką dyspepsiją!“ Kas tai yra nervai, mės jau žinome — tai plonyčiai mūsų kūno siūleliai arba plaukeliai, per kuriuos vaikščioja visa mūsų kūno gyvybė ir budrumas. Nervai valdo protą ir mūsų pasielgimus. Ir regis jie nieko neturėtų su dyspepsija, tai yra su nevirinimu skilvio. Bet kada mums taip daktarai pasako, tai jau turime tikėti, nes turbūt nieko daktarai šiandien taip lengvai nepažįsta, kaip nervišką dyspepsiją. Ir išgirdę mės tokią nemalonią žinią, turime būtinau pasiskubinti savo gyvenimą permąstyti. Tai pirmutinis vaistas ir išbėgimas iš kelio, kuris mus tikrai veda prie sunkesnių ligų ir ankstyvos mirties.

Miestuose žmonės labai skubina gyventi ir veikiai sugadina nervus, kas beveik pirmiausiai atsiliepja pas mūsų brolių pilvą. Miestelėnas ryte atsikėlęs skubina valgo dar skubniau pagaminatą kokią maistą. Maistas būna dažnai nedaras, o dar blogiau, jei kas valgo likusį valgį nuo vakarykščios. Žmogus greitai valgo, pusiau tesukramto. Maistas stringalviais nusikemša į skilvį. Skilvis nesukramtyto valgio nesumala, lygiai kaip mės žinome, kad per daug pripylus grūdų į girnų stūgę, pačios girnos pasikelia ir išgrūda laukan pusiau perpilstą grūcę, o ne smulkiai sumaltus miltus. Tokiu būdu girnos greitai dila arba dar — pašmukš! ir visai nušoka nuo verpsties. Taip ir žmogaus skilvis veikiai prikimšta ir niekad pasikui jau gerai nesumala. Su girnomis mažesnė bėda: mės galime jąs vėl išplakti, paastrinti, arba vieton nuėjusių po plynių, galime kokiam burliokui užsakyti, kad naujas nukaltų. Blogiau su mūsų skilvio girnomis: jų jokis burliokas mums nebenukals, nė jokiam kermašiuje jų negausime nusipirkti. Todėl didžiausi žmogaus pareiga šitas savo girnas čėdyti ir prižiūrėti.

Ką prasti darbininkai padaro su skubotu valgymu, tą miestų inteligentai padaro taip jau su tokiau-pat valgymu ir per daug ilgu protišku darbu. Dauguma netiktai po dešimtį ir daugiau valandų išsėdi bjūruose, bet dar parėję namon užsiima po ilgesnes valandas prie tokiau-pat sėdžiamojo darbo. Vieni per daug skaito, kiti studuoja, tretį dažnai į teatrą nuėję puskakčius praseidi, 4-ti gi prie kazyrų ir kitokių sunkių galvojimų prabūna. Per tai jų protas atšimpa, nervai išsierzina ir šitokie žmonės jau gatavi kandidatai į nerviškus dyspeptikus. Mokslas, skaitymas ir studijos geras daiktas — tai nėra ir abejonės. Bet viskam yra sava saikas. Kitas pusė valandos rimtai ir su atidžia pasėdėję už knygų daugiau iš jos supras ir omenėn išsidės, jeigu pirm to bus gerai išsivaikščiojęs ir šviežio oro prisigėręs, negu įtas, kuris sėdi už knygų su atšipusiu protu ir vaidentuve. Pilni miestai Amerikoje yra išblyksusių, pirm lai-

ko pasenusių ir gero ūpo nebetekusių žmonių. Tai vis nerviški dyspeptikai. Tai yra ilgo protiško darbo ir skuboto valgymo kankintiniai. Kaip protiškieji darbininkai daugiau laimėtų po mažiau dirbdami ir po daugiau naudodamies šviežio oru, taip abelnai visi būtų stipresni, jei ir po mažiau valgytų, bile tik imtų laiko gerai valgomąjį maistą sukratyti. Tada sumažėtų armijos tų nelaimingųjų kinkintinių.

Ne-daktaras.

VLAD. SYROKOMLIA.

Rugsėjo 3. Vilniaus Šv. Jono bažnyčioje buvo laikomos iškilmingos pamaldos už dušią lenkų dainiaus Lūdoviko Kondratavičiaus, kuris rašęs slėpdamasis po slapyvardžiu Vladislavo Syrokomlios. Tą dieną kaip tik sukako 50 metų nuo jo mirties. Gulį jįsai palaidotas Vilniaus Rasoje, kaip tik tame pačiame kalnelyje, kur ilsisi palaikos ir mūsų neužmirštinojo veikėjo Povilo Višinskio. Dvasios jų abiejų, nors ir ne viename laike ir ne vienoje dirvoje veikusios, turi daug bendro, nes jos abi — augštai iškėlę nešė ties savo tautomis dvasios prakilnumo skaisčias vėliavas.

Lūdovikas Kondratavičius, nors savo privatiname gyvenime buvo silpno būdo, ir kėsdamas didelį vargą, prie savo gyvenimo galo ėmė jieskoti deginėje savo suirusiems nervams nuraminimo, visdelto savo lyros nesutepė niekuomet jokia nuolankumu. Grynai ir stipriai skamba visur jo dainose pasipiktinimas savo šalies didžiūnais, nesykį ir ironijos arba sarkazmo. Botagu nesigaili jiem sudrožti.

Kuomet Vilniaus dvarininkai nesutiko pasirašyti po baudžiosvona panaikinimo sumanymu, niekina jis juos atvirai:

„Kraju mój rodzony!
Wieniec twej cześci odarty w tej chwili,
Ojcowie twoi własnemi imiony
Kajdany ludu pismem utwierdzili!
Podali dziejów ochydnej pamięci
Swoją praktyczną opiekę nad gminen!
O! wstyd mi Wilna! nie chcę być Litwinem!
I hanba mojej herbowej pieczęci!
(Gimtoji tu mano šalis! tavo garbės vainikas tau nuplėštas! Tavo sūnus savo vardais patvirtino liaudies nelaisvės retėžius. Į istorijos lapus indėjo savo užsispyrimą nepaleisti liaudies iš savo globos! O gėda man už vilniečius! nebeneriu „lietuvių“ vadinintis! Ir gėdimnos savo bajoro herbo!)

„Lietuvių“ valdindavosi jis taip-pat, kaip ir Adomas Mickėvičius užtai, jog buvo gimęs etnografiškai Lietuvoje, bet išauklėtas lenkų kultūroje — lenkų kalboje visus savo veikalus rašė, aprašydamas puikiai mūsų šalies prigimtį ir semdamas nesykį iš mūsų istorijos tėmų savo tvariniams. Svarbjausioj! tos rūšies poema — tai jo „Margieras“.

Kondratavičius, būdamas pats smulkiojo bajoro sūnus, neįstengė nei augštesnių mokslų išeiti, nei šiaip progos ir laiko gauti sistematiškai ko nors pasimokyti. Todėl jo lyra neapima plačių erčių, ir skamba dažniausiai su skurdusios širdies stygomis.

Koks jo gyvenimas buvo — geriausiai gali pasakyti jo paties laiškai. Taip viename, rašytame Kraševskiui, atsiuntusiam jam honorarą už jo raštus, randame:

„Piningai atėjo į pat laiką: nebuvo jau nei pietų iš ko kaisti, nei ugnies kuomi sukurti“.

Kitoje vietoje rašo dar: — „turiu aprūpinti dvi šeimybas, t. y. turiu rūpintis pavalgydinti 19 burnų ir pridengti tiek pat kūnų“.

Reikia žinoti, jog amais laikais ir lenkai savo rašytojams ne didesnius, jei dar ne mažesnius, honorarus už raštus mokėdavo, kaip ir mės lietuviai dabar šių troškimų išreiškėju.

Taigi, kaip matome, šisai lenkų dainius, prieš 50 metų miręs, daug bendro turi su mumis, Jaunosios Lietuvos rašytojais: — bendro padėjime, bendro tame varge, kurs jo buvo ir mūsų yra dabar keliamas. Linkėtina tik mums jo dvasios stiprumas ir jo stengimas savo raštuose pasilikti visuomet savo tautos ideališkausių rtoškinių išreiškėju.

Mirė, kaip tokios rūšies žmogui ir privalo — didžiausiam varge ir apleidime. Jam mirus, jo visuomenė suprato tik, kokio talento ji su su jo mirtimi nustojo. Sumetė, žinoma, iškilmingoms laidotuvėms ir jo veikalų leidimui. Mės šiandien, atiduodami garbę jo prakilniai dvasiai, pasistengkime (kas gali) jo svarbesnius raštus sulietuvinti. Tų raštų pirmoje eilėje turėtų atsirasti jo „Lalka“. („Liet. Žin.“)

ALBANIJA PIRMIAUS IR DABAR. (Taša.)

Turkija padalino Albaniją į dvi dali (vilayetus): Skutari (šiaurinis) ir Janina (pietinis); rytinį rubežį gi pervedė taip, kad į ją ineina tik dalis Monastyriaus ir Kosovo vilayetų. Tokis administratiškas padalinimas nė kiek negelbsti tautiškiems albanų reikalams. Paskutinieji tvirtina, kad šalia virš minėtų vilayetų Albanijai priklauso da ir Naujabazarinis Sandžakas ir žymi dalis Makedonijos, taipgi eilė miestų, priklausančių dabar Juodkalnijai, kaip Anitvari, Dulcine, Garbila ir Rieka.

Bet ne žemės (teritorijos) klausimas yra simboliu albanų kovos už tautiška nepriugulmybę. Nuo to laiko, kaip turkai liko viešpačiais ant Balkanų pus-salio, užvirė kova tarpe vienu ir kitu, taip sakant, instinktiškai, prieš kiekvieną naują įvedimą, kurio siekiu yra išstarpinti Albaniją abelname mišinyje Ottomani viešpatystės. Albanai visuomet stengėsi apginti save nuo ottomanizavimo. Taip, pavyzdžiui, kiekvieną sykį, kuomet Turkijos valdžia bandė įvesti Albanijoje abelną kareivišką tarnystę, ar apdėti juos naujais mokesčiais, virš tų, kurie mokami albanų kaip išpirkimo mokestis, arba įvesti turkų kalbą vieton albaniškosios, — jie visuomet matė tame grāšinimą jų tautiškam gyvenimui ir pakeldavo sukilimo vėliavą. Pradžioje pereito metašimėio Albanijos maištų vadovu buvo albanas Ali-paša, kurs bandė visai atsiskirti nuo Turkijos. Tas privedė prie karės, ir kuri liūdnei pasibaigė, — nes turkai paėmė Janiną ir pagriebė nelaisvėn Ali-pašą. Bet tas dar nepadarė intekmės ant politiškojo likimo Albanijos ir

pasiliko kaip ir pirmiau tik priklausančia nuo Turkijos ir surišta su ja tik administratiškai. Žymus perversmas įvyko viduriniame Albanijos gyvenime po Berlino Kongreso. Paskutinytis mažai interesavosi likimu tos turkiškos „provoncijos“ ir apsirubežiavo tik abelnomis instrukcijomis kaslink įvedimo politišku reformų į svetimtautes Turkijos provincijas, kurios Albanijai buvo tik mirusia raide ant poperiaus. Berlino Kongresas da ir tuomi pabraukė savo „užuojausmę“ Albanijai, nuspresdamas atskirti nuo jos kai-kurias apygardes ir priskirdamas jas prie Juodkalnijos bei Serbijos. Tada tik albanai suprato, kad Abdul-Hamidiškas tvarkymas, parodęs savo negalę atgimdinti Turkiją ir pirmuose žingsniuose tvėrėsis prie jos išdalavimo, — labai maža Albanijai težada. Tas viskas privertė suorganizuoti „Albanų Liigą“, kurios siekiu buvo — prieštarauti skirstymui Albanijos ir, svarbesniau, stengtis priartinti Albaniją prie europiečių kultūros. Pastarasis uždavins, kaip matome, pasirodė jau nauju faktoriumi tautiškame Albanijos gyvenime.

Ir ištikrųjų, nei ekonomiškas, nei politiškas šalies atgimimas buvo negalimas, jeigu Albanija būtų norėjusi gyventi atskirai nuo pasaulio. Klaidingas buvo manymas, kad visokios reformos nieko gero negali atnešti šaliai, nes taip manyta tik delto, kad reformos būk sutaisytos svetimsalių, ir būk jos esą grāšiančios panaikinimu albanų tautystės. Taigi „Albanų Liiga“ įnešė į albanų gyvenimą naują mintį ir žodžiai: „europiečių kultūra“ ir „civilizacija“ ingavo naują reikšmę.

„Albanų Liiga“, nariai kurios buvo Europoje, tarnavo ne vientik vietiniams, tautiškiems reikalams. Pirmavisko ji rado būtinu permąstyti abelnas politiškas sąlygas Ottomani viešpatystėje, ir todėl ji susiartinavo su jaunaturkais ir drauge su jais veikė praplatinimui išsiluovosavimo ideų Balkanų pus-salyje. Ir tas susiartinimas privedė prie griuvimo Abdul-Hamidinės tvarkos (1908 m.). Vienok ir tame darbe „Albanų Liiga“ nė ant minutės nepaleido iš akių tos vėliavos, po kuria ji buvo pašaukta tarnauti. Ji priešinosi visokiam įsikišimui europiečių į Balkanų pus-salio reikalus, o ypatin-gai buvo atsargi, kada užėję kalba apie Makedoniją, — nes ji (Liiga) manė, kad tokis įsikišimas gali priversti prie Albanijos padalinimo, ką jau buvo bandęs Berlino Kongresas. Nuo to laiko išsiplatinimo obalsys: „Albanija — albanams“. Ant šio pamato ir iškilo žymus judėjimas tarpe albanų, vedamų dabar jau inteligentijos ir Liigos narių. Jisai privedė prie sukilimo 1903 metais, kurį su dideliu vargu pasisekė turkų valdžiai prislėgti.

Netik Turkijai, bet ir visai Europai buvo aišku, tame sukilime slepjas grašus ženklai viešpatytės griu-

KAZYS PUIDA.

GERAS ŽMOGAU, AR NEMATEI...?

(Užbaiga.)

III.

Patogus, šiltas karvių tvartas. Ką-tik naujų šiaudų iškrėstas. Pasieniais stovi sietais pririštos karvės, jaučiai, veršiai ir mustebusiomis akimis žiūri tvarto vidurinė.

Tvarto viduryje, ant tyrų šiaudų patiesta balta drobinė paklodė, ant jos gulė vaitodama moteriškė. Šalė ligonies stovi dvi seni bobuti: gimdančiųjų pagelbininkė ir „būrtininkė“.

Būrtininkės visi bijos, jaučia prie jos kaž-kokią užslėptą dvasios gilumoje neapykantą, bet nepaprastuose atsitikimuose jos pagalba mielai naudojasi, nes šventai tiki būrtų galybe.

Už tvarto sienų siaučia pašėlusios žiemos pūga. Tai stena, vaitoja patvorėje, tai švilpja sąsparių plyšiuose, tai kaukdama lekia toli, plačiomis laukų lygumom...

Jonas šeria Šyvi. Šyvis — tai didžiausias Jono sėbras ir turtas. Anomet žydai pirkliai buvo išūlę už Šyvi keturias šimtinias, nors tiek nevertas, bet Jonas šaltai jiems atsakė:

— Nors dešimtį kartų daugiau duokite — Šyvio gi jums nenupirkti...

Šyvis Jonui gyvybę išgelbėjo. Kartą, prieš porą metų, kuomet Jonas dar nevedęs buvo, atsitiko nelaimė: kaž-kaip Joną mūgėje draugai nugirdė. Bejodamas namo, Jonas nukrito nuo Šyvio ir užmigo pakrantėje. Šyvis sustojo, pažiūrėjo į savo šeimnininką ir sužvengė. Jonas nei nekrustelėjo. Žiema, šalta — Jonas galės sušalti. Šyvis lenkias ir dantis pažėmęs už apikaklės kelia savo šeimnininką.

Jonas kaž-ka sumurmėjo, mostelėjo ranka ir pabūgęs Šyvis išleido jį iš dantų. Taip Šyvis mėgino keletą kartų prizadinti savo šeimnininką — bet nieko neišėjo. Tai buvo netoliese namų. Šyvis sužvengė ir pasileido namo. Įpuolęs kieman pradėjo žvengti; šeimyniškaiai manė šeimnininkas parjojęs, bet išvydę vieną arklį be šeimnininko nustebo ir nežinojo kas bedarą. Šyvis-gi, pamatęs savuosius, pasileido atgal. Pabėgėjo, sustojo ir atsikus žiūri ar neina kas paskui. Bet šeimyniškaiai nieko nesuprato. Šyvis vėl bėga kieman ir vėl žvengia — bėga atgal. Supratę šeimyniškaiai pasekė arklį ir tokiu būdu išgelbėjo savo šeimnininką. Nuo to laiko Jonas pats šerdavo Šyvi. Tik jis ir Jagutė tegalėjo jį paglostyti, su juo pažaisiti. Kitų neprisišaldavo...

Stai, nutilusioje ant valandėlės pūgoje pasigirdo vėl ardas klyksmas. Tai Jagutė kankinas...

Jonas stabtelėjo, prisiglaudė prie Šyvio ir klausos. Nei vienas, nei kitas nekruva... Po valandėlės pasigirdo ilgai trūkštąs, balsas klyksmas-vaitojimas. — Jonas sudrebėjo — Šyvis pasipurtė... Dar keletas baisių, nežmogiško balso klyksmų — ir viskas nutilo, dar gi pūga už durų sustingo, tarytum ir ji klausės, beribe laisve didžion skaudžion teisybės — neteisybės...

Jonas stovėjo, laukė — nieko negirdėti. Tik štai atsivėrė tvarto durys ir kaž-koks moteriškas balsas garsiai sušuko: — Jonai!... Jonai!...

Nei atsakymo nesulaukus durys užsivėrė. Jonas paglostė Šyvi, uždarė duris ir greitai nusiskubino galvijų tvartan.

Jau buvo po viskam. Sūnų Dievas davė. Jagutė gulėjo išblyškusi, jos akys klaidžiojo po tvarto lubas, rankos bevaldžiai atmetos dripsėjo...

Išjęs Jonas nei žodžiu neprasitarė, tarytum tas viskas jam visiškai nerūpėjo, tarytum ne jo tai karščiausias troškimas išsipildė... Stovėjo nuošaliai ir žiūrėjo nuliūdusiomis, o gal karščiuojančiomis, akimis...

— Šalta... man šalta, — vos girdimai prastelėjo ligonė. Bobutės klojo, puldinėjo aplinkui. Jonas-gi užsispyrė būtinai nešti ligonę grincion...

Su Jonu kaž-kas pasidarė: lūpas sučiaupęs tylėjo, akys nepaprastai žibėjo ir nervingi atdusiai ratu tą patį kartojo: — Pasekė... pasekė...

Keletui dienų praslinkus, Jono grincion viduryje stovėjo du baltu grabu.

IV.

Vienas didesnis — tai Jagutės; antras visai mažutis — tai jaunagimio sūnaus. Grincioje pilna žmonių.

Galvugalyje sėdėjo Jonas. Plaukai susivėlę, marškinių apykaklė atsegta, galva sunkiai ant krūtinių nusvirus. Tik retkarčiais jis pakeldavo galvą, blyzgančiomis akimis pažvelgdavo tai vienan, tai kitan graban ir linksmai nusišypsodavo...

Žmonės žiūrėjo Jonan, dairėsi, šnabzdėjo, bet niekas nei žodžiu jin neprasitarė.

Keturi vyrai paėmė antvožą ir užkalė pirma Jagutės, paskui jaunagimio grabus. Jonas žiūrėjo į juos ir linksmai šypsojosi...

Paėmė grabus, išnešė laukan ir indėjo į roges. Jonas atsikėlė ir išėjo drauge su kitais laukan. Atsistojo, apsidairė, palingavo galva ir nuėjo ant tvartų. Paleido Šyvi ir grįžo prie rogių; Šyvis sekė paskui.

Šyvis trukterėjo orą šnervėmis — Jonas balsiai susijuokė.

Šyvis pažvelgė Jonan ir graudžiai graudžiai sužvengė...

Arkliai trukterėjo ir rogės nučiaučė žmonių lydimos. Užpakalyje visų ėjo šypsodamasis Jonas, už jo, nuleista galva, sekė Šyvis.

Kapinės netoli nuo Manikūnų sodžiaus — greitai jas privažiavo. Viena duobė, žemai plačiau prakasta, paslėpė savyje Jagutės ir jaunagimio grabus...

Žmonės skirstėsi, tiktai Jonas sėdėjo galvugalyje ir, kapan pažvelgęs, akis Šyvin pakėlęs, — šypsojosi.

Šyvio nenorėjo į kapines leisti, bet jis, pasipriešinusius paspyręs, dabar stovėjo šalė Jono ir nusvirusia galva, gailestingomis akimis žiūrėjo tan naujai supiltan kapan...

Žmonės jau visiškai išsiskirstė. Bandė Joną namo vadinti, bet jis nei neatsiliepė. Ant kapinių liko Jonas ir Šyvis — ilgai juodu ten išbuvo.

Stai, Jonas atsikėlė, jo veidas buvo rimtas, kaktą susiraukė, tarytum kovojo su kaž-koku sunkiai išrišamu klausimu ir akių blyzgėjimas užgeso — nė kibirkšties gyvybės jose nebuvo: anąlinksmybės paveikslą pakeitė kaž-kokie ūkai iš-po kurių veržėsi viršūn ilgėsio-sopolio spinduliai...

Paglostė Šyvio kaktą ir ėjo ant namų — Šyvis sekė paskui...

Ant vieškelio sutiko juodu seną elgėtą ir pirmu kartu paklausė jo Jonas: — Geras žmogau, ar nematei mano Jagutės?...

Ir vaikščiojo Jonas, ir klausinėjo niekam pikta nedarydamas.

Žmonės bėgo nuo jo, šalinos — jis gi — jis jieškojo, klausinėjo...

V.

Baigėsi žiema.

Pirmiesiems pavasario ženklams pasirodžius, Jonas vaikščiojo jau drauge su Šyviu. Dažniausia jodavo raitas. Ir nėvieno žmogaus nepraleisdavo neužklauses.

Tik štai vieną rytą pasklydo po sodžių žinia, kad Jono ir Šyvio nebėr daugiau gyvųjų tarpe.

Ir ištikrųjų. Prie augštos liepos, gale tvartų augančios, perskelta galva gulėjo Šyvis. Šalė Šyvio drypsojo, kraujais aptekę kirvis. Viršūn Šyvio, ant storos liepos šakos, kybojo ant pavadžio Jonas...

VI.

Liūdnos ir trumpos buvo Jono pakasy-nos. Vienas kaimynas perpjovė pavadi ir sunkus sustyręs Jono lavonas nukrito ant negyvo Šyvio.

Kitoje liepos pusėje iškasė duobę ir joje palaidojo Joną. Šyviui čia-pat, kur jis gulėjo, priruošė duobę ir užkasė...

Du draugu skyrė liepa: abudu juodu apkabino ji savo šaknimis, abudu juodu vienodai globė...

VII.

Nuo to laiko Manikūnų gyventojai turėjo nakties svetį.

Kas naktį prieš pirmiems gaidžiams pragiestant, keldavos Jonas su Šyviu iš kapo ir, užsėdęs arklį jodavo ant vieškelio.

Naktimis nei gyvo žmogaus anomet nebūtum sutikęs ant Manikūnų kelio. Visi baidos, nei vienas ten nesirodo.

Ir visiems vienodai rūpi nelaimė prashalinti.

Štai susitarė jaunimas ir eina į „būrtininkę“, tą pačią, kuri Jono žmoną gydė.

— Kas daryti su Jono nabašninku? — Pilną mėnesieną nueikite ant Jono kapo, iškaskite lavoną ir nukirtę galvą palėkite tarp kojų tiek toli, kad gulėdamas jis jos rankomis nepasiektų. Užkaskite lavoną ir apibarstykite kapą geltonu smėliu, — tarė būrtininkė.

VIII.

Praėjo kelios naktys — ant vieškelio ramu.

Jonas daugiau nejudinėjo, tik, prieš pirmiems gaidžiams pragiestant, kelias iš savo kapo Šyvis garsiai ir graudžiai žvengdamas, žadina Joną...

Bet Jonas nesikelia... Šyvis stovi nuleidęs galvą ir graudžiu balsu tyliai žvengia...

Jonas nesikelia... Šyvis eina savo kapan...

IX.

Ir metinių nelaimingos Jono mirties sukaktuvių dieną per vėjus ir audras, lekia iš Jono kapo galingas ilgėsio-sopolio šauksmas:

— Geras žmogau, ar nematei mano Jagutės?...

Ir Šyvis graudžiu balsu tyliai-tyliai žvengia... Vilnius. 16. IX. 1907.

TĖVIŠKĖ.

Tėviškės vaizdėli, kaip tu man brangus! Aš matau kelelį, pievas ir laukus, upės žalią krantą, už jo kalveles, bažnytėlę šventą, vargšų grjteles. Girdžiau dainą graudžią: ji liūdna, karti; girdžiu — varpai gaudžia: vakaras arti, — ir artojo seno balsą dirvoje, kurs tiktai gyveno varge, tamsoje... Tėviškės vaizdėli, kaip tu man brangus! Matau savo šalį, jaučiu jos vargus... Zlgmas Gaidamavičius.

Dingo speiguota žiema, nusiblavė dangus apsiniaukęs. Jauno pavasario saulė nušvito linksmai ties giruže. Žemė, močūtė sena, apsirėdė varsotais žolynais; žaliais lapeliais puikiai apsinarstė karklynai ir medžiai; žiba rasotosios pievos, laukai ir dirvonai juoduoja. Taisosi arklą artojas... Pavasaris eina džiaugsmingas. Zlgmas Gaidamavičius.

IS GOETHE'S MINČIŲ APIE GYVENIMĄ IR MIRTĮ.

Šitą valtėlę su lavonu galima prilginti lopšeliui, O šitą skrynią su amžinai atviru grabu; Tarp lopšio ir grabo mėš visad keliaujam, Gyvenimo jūra plaukiamė į ūkus.

Ir nežinom kur sapnuose atsidursim. Seniaus sapnus teturėjo dievai. Tik Prometėjus jį nuo dievų žmonėms išprašė. Bet ką gali dievai, to neįgėgia mirtinieji: Snaudulys jų virto miegu, o miegas pavirto mirtim.

Audrupats.

Žednas iš mūsų privalo būti nors truputiškai istoriku, idant galėtų būti susipratasiu ir sąžiningai veikiančiu piliečiu. — Kliučevskij.

Kaip tai bausis būtų pasaulis, jeigu nuolatos negimtų nauji kūdikiai, kurie su savim atneša nekaltybę ir visokio tobulumo paveiklus. — Pestalozzi.

J. WEYSSSENHOFF.

JAUNIEJI SKRAUJA!...

Vertė

KAZYS PUIDA.

— Žinoma, reikia.

Šernas gulėjo, kur parkrito, varovų apsuptas, bet stovinčių istolo. Medėjai bei tarnai nuėjo jin. Stai, girininkas sustabdė einantį už jo kuningaiktį Jurgį:

— Meldžiu kuningaiktšio pono tēmyti: šernas gyvas — paskutinę koją judina.

Stabtelėjo visi; varovai dar toliau atsitraukė, kiek sumišė iš išgąsčio. Girininkas-gi pašaukė vieną munduruotų šovėjų:

— Ei, Koperi, imkis peilio ir nuramink tą jėgasmastį!

Koperas išsitraukė ilgą peilį ir plėšrikiškai susilenkęs, ėjo šernan. Bet nesuskubo priėti ir atšoko. Nejudri ligšiol kaladė sukurtėjo nesuprantamai. Lyg kad perkūno pažadintas, šernas pašoko nuo žemės nepaprastu vikrumu ir atsistojo didelis, pasišiaususia nugara, taikindamas snukiu į susispietusius medėjus, garsiai čiauškėdamas ir prunkšdamas visu snukiu, iš kurio žibėjo didelios užsiritusios iltys.

Trukšmingai išbėgiojo varovai; daugelis lipo į medžius. Tiktai medėjai sustingo ant vietos, nors be ginklų, ar šauti nepasirengę.

Tas jų užsilaikymas intikrino šerną ir jis neužpuolė jų. Standžiu kūnu pasisuko kiton pusėn, kur kelias nebuvo užstotas, ir atsargus, nors išužęs, metėsi tarp medžių, pataikino ant atvažiuojančių rogių, galingu snukio ypu, numetė jas iš kelio, išgąsdino arklius ir įsibrovė tankynėn, per kurią nėrė greitai bei tvirtai, kol žuvo iš akių. Pasigirdo keli šūviai, nieko nepešė.

Tiktai ataušę pradėjo svarstyti medėjai nepaprastą atsitikimą.

— O tai vagis! apsimetė.

— Apalpo!

— Kaip-gi tu jį šovai, Misiuk?

Rajeckis tik truktelėjo iš apmaudo pečiaias.

— Tai turbūt Kaskelis buvo!

— Ne. Tai juodas šernas iš tų storųjų bei trumpųjų; nieko rudo nebuvo ant jo.

— Kaip tai?! — juk pašoniais buvo nudrībė seriai bent ketvirtadalį aršino ilgumo!

— Tuščia kalba!

— O ar matėte akis? Kai suraukė snukį čiauškėdamas, tai tos mažosios akytės nelabai gražiai švietė. Velnias doron sielon turbūt taip žiūri.

— Kodel-gi jis nesimetė ant mūs?

— Kai gi... mėš išstovėjome — kai siena stypsojome — O varovai pabūgo — žiūrėkite, tas dar ant medžio sėdi!

Juokojo nervingai, bet ir aimanavo. Reikia pasiūsti pavymui — sunkiai sužeistas, jei taip ramiai gulėjo — Kaip ilgai drypsojo? Gal bertainį, o gal ir ilgiau — Galų-gale, blogai šautas.

Tas tai visų-labjausia ir kankino Mikolą Rajeckį, kuris nuo ingauto šerno užmušimo didvyriškumo — gal Kaskelio? — nukrito ligi neingudusio šovėjo. Ar pertrumpai, ar peržemai šovė? — Kodel nepasiuntė jin dar kitos kulkos?

Nors pasiūsta du tvirtu šovėju pavyksmu, Mikolas jau nešės iščia nelaimė visai dienai. Pribaigė jį, kuomet katon linijon važiuojant reikėjo vėl sėsties su Liebe. Draugas tuoj ėmė jį kvosti:

— Kaip tamsta jį šovai? tiesiai, iš šono ar iš užpakalio?

— Šoviau dešinjin šonan — taikinau krūtinen.

— Kiek žingsnių?

— Apie keturesdešimtį.

— Kai legvesniu žingsniu ėjo, ar kai gerai kūrė? — Smagiai nērė.

— Tai jau suprantu — nutarė Liebe — šernas galėjo gauti pilvan; buvo vidurinis kraujo išsiliejimas, bet nemarus, ir todėl jis apalpo. Ar... — pakėlė pirštą kai kad pamokslininkai daro — buvo tai anasai „Hohlschuss“, teišus šūvis, bet peržemas.

Yra tokia vieta žemutinėje mentėje, kur kulka gal laisvai pralysti nepaliesdama jokio svarbesnio sąnario...

Mikolas jau nebesiklausė, dar-gi mielai būtų užčiaupdines inkyriam medėjui lūpas, bet sulaikė jį Liebes rimtis bei svetima vieta. Likimas, ar šeimninkas paskyrė nūdien jam tą žmogų; turėjo ligi vakaro iškėsti. Profesorius gi nesiliovė; papasakojęs šerno anatomiją, nuseklus bei nennoseklus šūvius, nusikreipė prie medėjų neprieteklių ir vėl užklauso:

— Kaip tamsta taikini iš štucoero?

— Paprastai.

— Na, parodyk tamsta.

Rajeckis nesiskubino, bet antru kartu skatinamas, pridėjo štucoerą prie peties.

— Ot, matai, tamsta! — sušuko Liebe — kai-

riąją ranką perarti tamsta laikai. Tas dar nieko šratais šaunant; bet jei nori gerai kulka pataikyti, reikia vamzdžiai laikyti ant ištiesios rankos. Tuo būdu išvengsi tamsta nužeminimo, dar-gi prie greitai šūvio. O — žiūrėk tamsta —

Ir Liebe, beveik maivočiaus judėjimu paėmė štučera, ištiesė jį ant kairėsios rankos, pajudino cingelį pirštu dešinėsios rankos, padarė tai porą kartų, taikydamas iš rogių į visus šonus ir jo bemintis veidas nušvito. Jaunasis medėjas daug būtų galėjęs išmokyti iš ingudusio techniko medėjo, jei būtų geresniame ūpe buvęs. Bet dabar toji kalba erzino jį nepaprastai, paliesdama atvirą širdies žaizdą.

— Dabar tai aš gerai suprantu, kodėl šernas, regimai parblokštas...

Tuo pačiu metu sustojo rogių eilė. Na, pagaliau! Mikolas, kai iššautas, išsoko iš rogių, verždamasis į naujas vietas, vienumos pašnekėsiu su mišku.

Sužinojo, jog šiame kvartale šernų tikrai negalima laukti, tai po pirmo šūvio, kuris prabilis varvuose, galima bus viskas šauti, kas tik išeis, išskyrus stirnas ir glušokų patelkas. Jam pateko vėl ketvirtoji vieta. Geras, ar blogas lėmimas? — Ar pirmajame mate jam pasisekė, ar nelaimingai užsibaigė? — Ką benorėti! — numušė šerną, ir tai dar Kaskelį, o tas išdrįso iš numirusių atsikelti!

Ir pats miškas, retesnis toje vietoje ir augalotesnis, sukasdienėjo nebylojo tokių slėpinių, kai kad pirma. Ir atkakliosios peėerkės nuolatos juokė iš jo. Dar varovai nebuvo pradėję eiti, kaip lengva risčia išėjo ant jo senė lapė ir sustojo, atsirėmus kups-tan trisdešimtyje žingsnių nuo jo. Bet dar nevalia buvo ko kito šauti, kaip tik šernai, prieš sutartą signalą. Ir kaip tik atsirado lapė, kurios miško gilumoje Liebe netikėjo! Bet abejo Mikolas būtų nuvertęs kulka tą lapę ir metęs po kojų savo atkakliam profesoriui:

— Žiūrėk tamsta — yra čia ir lapjū, kaip buvau sakęs.

Ir vėl, kaip tik varovai pasijudino ir po sutarto signalo, ėmė byloti šūviai ant linijos, išgirdo Rajeckis miške greitais šuoliu ir visas nudžiugo — Ė, tai tik stirnos! Tiesa ir jos gražios, lengvos, at-sargios, nors nekaltos. Penkios... septynios atbėga gražiais šuoliais — reikia tiksliai ožys tarp jų surasti — Štai ir ožys, begėdis bailus, eina antras už stirnos, ilgakaklės stirnos, kuri budria akim tyrinėja priekį, galvoja, kaip čia visa banda išgelbėti. — Čia! — pasirinko naivai, šokdama per liniją, išeidama Mikolui ant šūvio. Už jos visa lengvakoje banda, pasitikėdama savo greitumu, pranėrė per liniją išstjusia eile. O tas ožys, kurį Mikolas sekė akimis, ėjo kaip tyčia ožkų pridengtas. Šauti ir numušti ožką — nedovanotina medėjui nuodėmė. Rajeckis rinkos pakabją proga, rinko, kol banda išnyko — paskui šovė ant keliosdešimties žingsnių ir nepataikė į ožį.

Nedidelė nelaimė — bet reikės teisintis prieš draugus iš to šūvio, ir tikriausia ponui Liebei. — Reikia-gi taisyti medėjo garbė —

Iš miško, pusiau medžių augščio, iškilo diktas margas paukštis, sunkus, lyg akmenim žemėn krin-tas. Jarubė! — retas bei gražus laimikis medėjui. Bet šauti kulka bemirgančią tarp medžių — ištiesus tuščias darbas! Nemalonu pasirodė Mikolui, kad nepasiėmė iš namų šautuvo su šratais. Kiti sumanesni nedėjai turėjo su savim netik štučerus, bet ir šautuvus; tiklatai miške tai pastebėjo Rajeckis.

Taip ir priėjo varovai prie linijos. Išėdami iš vietų, medėjai vėl rinkos paskirton vieton. Keli turėjo po jarubę, kunigaikštis užmušė miškinę ūdrą. Lapė ir ožį, kurie praėjo pro Mikolą, matė ir iš kitų vietų — nieko taip gerai nepastebės kaimynas medėjas, kaip nepataikyto, ar per svetimą vietovę praleisto žvėries. — Ką del lapės, tūli išsitarė, būk reikėję jį šauti; lapė tai nevidonas, mušamas kur sutinki. Tiesa ir Liebe ir pats šeiminkas pagyrė Mikolą, kad prisilaikė tvarkos ir nešovė anksčiau sutarto signalo. O ką del nubėgusio ožio, tai visi bylojo, jog jis reikėjo nudėti.

Mikolo ūpas ėjo blogyn, juo labiau kuomet sugrįžo vienas pavyksmu šerno pasiųstų šovėjų ir pranešė, kad šernas eina tvirtai, išpradžių kruvinęs, o ilgainiui liovęs. Seka jį dar kitas šovėjas, savo amato sumanus žmogus, bet nieka gero nesitiki.

Medėjas neprivalo nusiminti, jei nenori nusto-ti šovėjo ypatybų. Blogas ūpas gadina akies blai-vą bei rankos tvirtumą. Blogas ūpas, kai atkaklu-mo kipiukas, pagamina net nevykusius atsitikimus; apima jis dvasią tokiu tankiu liūdėsio tinkleliu, kad jam ir miškas koltėja ir žvėris rodos besišaipas ir drapgaft nevidonais. Medėjas turi būti džiugus, savo dienos rūpesnio kiek apsvaigintas, sumanus ir nepasiduodas, kaip tas, kuris myli.

(T. b.)

AITVARAS.

RYTOJUN BEŽIURINT

(Tąsa).

8.

EDVARDAS BELAMI.

Visai kitoks iš šio atžvilgio yra amerikietis Belami. Savo sociologiniame romane „Pažvelgus atgal“, kaip ir jo tąsoje „Lygybė“, jis užleidžia daug vietos išaiškinimui painios apšvietimo sistemos savo idėalėje visuomenėje, kuri beveik nieko bendro neturi su pedagoginiu Moriso nihilizmu. Dvitykstantiųjų metų visuomenėje sutinkame daugybę žemesniųjų bei augštesniųjų mokyklų, taip pat „gymnazijų“ specialiai fiziniam išsilavinimui. „Mokyklų administracija, — paaiškina daktaras Litas mūsų laikų piliečiui, — vienodai turi atsakyti kaip už kūną, taip ir už savo auklėtinių sielą. Galimai tobulėnis fizinis bei protinis kiekvieno išsilavinimas yra dvejopas mūsų mokyklų kurso uždavynys, kuris tęsiasi nuo šeštų ligi dvidešimties pirmųjų metų“. Dvidešimties pirmais metais užbaigiam paprastai visas priverstinai žemesnio bei augštesnio išsilavinimo kursus. Yra tai „minimum žinių, kurį kiekvienas vaikas ar mergaitė turi įgyti ligi subrendimo metų tam, kad visuomenė galėtų pripažinti juos pilnatiesiais piliečiais“. Tolešnis mokymas suteikiamas kiekvienam norinčiam su pagalba apšvietos įstaigų bei kursų. Tikslai tokiuose kursuose ingijamas specialis išsilavinimas. „Jaunimas ingauna mokykloje tikslai paviršutini supratimą apie dalykus, nes jų ūgis netinka rimtam mokslo darbui“. Tėvai bei motinos uoliai lanko visokius specialius kursus, kas lengvai įvykdoma turint užtektinai laisvo laiko: — pusę kiekvienos dienos, pusę kiekvienų metų ir visą antrąją gyvenimo dalį. „Męs per visą savo gyvenimą neliaunamės mokyklos lankę ir maž-daug rimtai bei sistematiškai mokinesi“...

Belami kritikuoja rūsėiai ir begailestingai visą XIX. šimtmečio auklėjimo sistemą. Mūsų liaudies švietimą jis pavadina „farsu“, pasityčiojimu iš pačios apšvietimo idėos. „Jūsų ekonominė sistema, — sako daktaras Litas, — nesutaikinama buvo su liaudies apšvietimu, tikroje to žodžio prasmėje“. Beto, žinojimas yra socialė jėga, ir todėl būtų „beprotiška“ buvę iš pusės tų, kurie juo monopolinėmis teisėmis valdė, skleisti tikroji šviesa mimiose, skirtose likimo sunkiems ir nešvariems darbams.

Būsimojo auklėjimo pamatan, anot Belami, bus dedami šie principai: 1) kiekvieno žmogaus teisė ant vispusio išsilavinimo, 2) jo sanpiliėčių teisė ant jo išsilavinimo ir 3) būsiniųjų kartų teisė turėti išmintingus bei apšvietus tėvus. Tokia visuomenio auklėjimo sistema privedė bendriją „prie tobuliausios aristokratijos, arba prie geriausiosios valdžios“. „Mūsų žymūs žmonės, žmonijos mokytojai, — sako daktaras Litas, — turi tokią galybę, apie kurią jūsų carai net svajoti negalėjo, ir jų viešpatija tokia plati, kad Aleksandro Makedoniečio imperija sulyginamai išrodo mažutė provincija“. Kokią nors žymiam oratoriui kalbant su iš-tobulinta telefonų sistema galima jis visame pasaulyje išgirsti, visi godžiai gauda mokytojaus žodžius“...

Kelias, kuriuo tokion tvarkon nukakti galima būtų, anot Belami, susideda ne iš klesų kovos ir ne iš klesų organizacijos, bet sudaryme „tautinės partijos“, suvieninančios visas klesas, turtingus bei bėdinius, apšvietus bei storžievius. Tautine toji partija vadinasi dar ir todėl, kad jos tikslas yra „produkcijos sutautinimas ir išdalinimas pelno tarp piliečių“. Savo tikslo atsiekia ji su „politikos pagalba“. „Ne prieš evoliuciją, — entuzjastiškai šaukia Belami, — bet drauge su ja! Kapitalistai panai-kino laisvos konkurencijos sistemą; būkime jiems už tai dėkingi, už jų naikinantį darbą. Naujo mokslo šviesos apžerti žmonės suprato, kad ankštasai praėjimas, kurin privedė respublika, buvo tik ankštata ir tanki laimingesnio rytojaus, nauja visuotinos gerovės anga. Naujomis filosofinėms idėoms veikiant išgyvendino nauja pažiūrą konfliktan tarp plutokratijos ir liaudies. Dabar žiūrime tan konfliktan, kaip neišvengtinan demokratinės visuomenės evoliucijos etapan, kaip tokin apsiereškiman, kuris reikia pasveikinti ir visokeriūpai pažymėti“... Reikia daugiau rūpintis apšvietos paskleidimu liaudies mason, tinkamu jos išauklėjimu mokykloje,

HERODOTAS.

Herodotas yra didis senovės graikų historikas ir anot mokytų vyrų, jis užsipelnęs esąs vardą „historijos tėvo“. Gimė 484 metuose prieš Kristų, Azijoje. Herodotas sulyg tautystės buvo chaldietis; bet kada jis 5 metų vaikas apleido Chaldėją, savo tėvynę, ir pribuvo Graikijon mokintusi, tai iš mokyklos išėjęs raštas rašė graikų kalboje; delto gi nors jisai buvo Graikijon tikslai ateivys, bet kada Graikijon mokslus ėjo ir rašė visasvietinę historiją graikų kalboje, tai ir vadinasi graikų historiku.

Lietuviams Herodotas yra labai brangus žmogus, — jis yra tiesiog lietuvių tautos krikštotėvas. Jeigu nebūtų Herodotas mus pavadinęs „lietuviams“, mėš gal ir šiandien vadintumėmės „perūnais“, „giruliais“ ar kitokiais vardais. Herodotas mūsų prabočius lietuvius, 420 metuose prieš Kristų, atrado gyvenant Juodųjų jurių pakraštyje ir pavadino juos „litho“ tauta, tai reiškia lietuviška — akmenuota šalis, nes graikiškai akmuo vadinasi „litho“.

Kodėl Herodotas mus taip pavadino, nėra sunku atspėti, nes mėš ir dabar žinome, kad ir dabartinėje Lietuvos žemėje yra daug akmenų; o jau tose vietose, kur dabar stovi Krimas ir Odessos miestas, kur gyveno tuo laiku lietuviai, yra labai daug akmenų da ir po šiai dienai. Žinoma, dabar miestus bestatant akmenis truputį apsinaiikino nuo žemės paviršiaus; bet žemėje da yra labai daug. Labai galėjo būti, kad ir delto lietuviai tapo „akmenšaliais“ pavadinti. Senovė kiekvienai atrastai tautai atradėjas davė tokį vardą, kaip atrodė pati tauta. Męs žinome, kad Romėnų historikas Tacitus (gyvenęs I. metasimtyje po Kr.) mus taip gi pavadino „gotais“, reiskia: ravų tauta; delto kiti historikai seniau mus vadino gotais, užtai kad Tacitus mus rado ravuose gyvenant. Ravas latiniškai reiškia „goto“. Su Taicito krikštu lietuviai neilgai gyveno; mūsų historikam labiau patiko Herodoto krikštas; net Vilniaus Akademijos rektorius ir Lietuvos historikas Kajalauvičius tiesiog parašė latiniškai veikalą „Historia Lithuania“ (Lietuvos Historija). Taipgi mūsų historikas (lenkmečio laiku) Teodoras Narbutas (1734—1864) parašė apie lietuvius 9 tomus. Po tokiu jau vardu (lietuvių) rašė apie mus vokiečių, francūzų, anglų historikai, ir vis nuo Herodoto duotojo žodžio „Litho“, vadina — lithuanais arba visai lietuviškoje kalboje — lietuviams.

Delto yra svarbu kiekvienam lietuviui žinoti Herodoto gyvenimą, nes jisai žinojo ir mūsų gyvenimą. Jau augščiau sakėme, kad Herodotas gimė Azijoje; bet Graikijoje mokinosi iki 25 metų; o potan iškeliavo Egiptan ir ten apsigyveno ant 10 metų. Egipte Herodotas būdamas parašė historiją Persų karaliaus Kambizo, kaip jis 529 metuose pirm Kristaus apgavingu būdu tapo Egipto ir Medes kunigaikštystės karaliu; žodžiu sakant, Herodotas iš savo patyrimų susatė Egipto historiją, 3 tūkstančių metų senumo.

Pabuvs Herodotas Egipte grįžo Graikijon; čia jis taipgi rašė graikų historiją. Graikų historija, pagal Herodoto, prasideda Europoje 2 tūkstančiai metų pirm Kristaus. Graikus savo historijoje Herodotas padalino į 4 grupes: Aeolaniečiai, Dori-ečiai, Achaiečiai ir Joniečiai. Jis mums pasako, jog-ei Graikijoje pirm Kristaus buvo šie didieji miestai: Athenai, Sparta, Thebes, Argos, Korintas; jų svarbjausis užsiėmimas — pirklystė, jūrevija.

10 metų pabuvs Graikijoje, Herodotas iškeliavo Azijon; bet ten jam nesisekė; norėjo jį pagauti Azijos karalius ir nužudyti, nes tame laike Herodotas buvo jau pagarsėjęs; o garsių vyrų tais laikais aziatų valdonai nekenėti ir dagi labai persekiojo; mat jie sau manė, kad tokie pagarsėję žmonės, kaip Herodotas, gali liaudį sukurstyti, kad nuverstų tokį ir tok valdoną. Vos-vos Herodotą išgelbėjo iš Assirijos karaliaus slastų jo mylimas draugas.

Herodotas pasimirė rytinėje Afrikoje, žemėje vadinamoje Somalland prie upės Jub, 30 mylių nuo Indijiško okeano. Sakoma, kad Herodotas mirdamas turėjo 84 metus; tai reiškia, kad Herodotas mirė 400 metų pirm Kristaus. (Apie jo mirties vietą yra įvairios žinios. Abelnai yra priimta sakyti, jog Herodotas pasimiręs Thuriijoje. — Red).

Herodotui mirus, jo draugas Sophokles (495—406), žinomas kaip graikų tragikas ir poetas, parašė jo mirties atminčiai labai jausmingas eiles, kuriose išsireiškė, jog Herodotas, nors nuėjo pas Dievą ir niekadoms nebesugrįš, vienok jo mokslas bei parašyta historija per amžius skambės žmonių širdyse ir malonų žodį tars už tokį jo veiklų darbą kiekvienas doras žmogus, kuris myli žinoti žmonijos praeitį.

Mikas Stakėnas.

Parašas ant Pestalozzi antgrabės. „Vargdienių užtartytojas, liaudies mokytojas, našlaičių tėvas, liaudies mokyklos įsteigėjas, žmonijos auklėtojas, žmogus krikščionis, pilietis; viską atidavė kitiems, nieko sau nepalikio. Tegul bus jo vardas laiminas“.

KAZYS PUIDA.

LAISVOS MINTIS.

(Kritikos bruožai.)

X.

„Teatras“ N7. J. N. Kaminski. Kaminakrėtys ir Malūnininkas. Dviveiksmė operetė. Vertė A. Vėgėlė. Vilnius 1912 m. 64 pusl.

Tai jau plačiau žinomas dalykėlis ne tiek savo turiniu, kiek M. Petrausko muzika. Typai visai mums svetimi, nieko bendra su mūsų gyvenimu neturi. Nėra dar Lietuvoje nei tokių malūnininkų, nei tokių kaminakrėčių, todėl negali būti nei tokios „kumedijos“. Tačiau ne tame dalykas; juk svetimos literatūros tvariniais naudodamiesi susipažįstame su kitų tautų gyvenimu, jų inpročiai bei ypatybėmis. Svetimosios raštijos tvariniai lyg kad įveda mus svetimos tautos psichikon, jos dvasion; praskleidžia jos pasiryžimų bei idealų uždangą — rodo mums: kuo kas gyvas, kur kas eina ir ko trokšta. Tokie raštijos tvariniai praturtina mus, suteikia daugiau erdvės minčiai bei jieškiniui dvasiai. Tuo keliu vykdoma tarptautinio solidariskumo idėja per vienas antro pažinimą; tarptautinė taikos mintis pasklęsta plačiau. Iš šito atžvilgio kiekvienas svetimosios raštijos vykęs veikalas suteikia pozityvių vertenybų ir yra pageidaujamas.

Visų šių minčių negalima pritaikinti į visus drauge, nei į kiekvieną atskyrimum „Teatro“ leidinį.

„Rūtos“ Dramatiškosios Komisijos darbas atlikta paviršutiniai ir nieko vertesnio mūsų bėdinan teatro repertuaran iškūloai dar neįnešta. Visi mūsų perituose straipsniuose išvardinti veikalai ne tinka netik lietuvių liaudies dvasiai, kuria Komisija daugiausia neva rūpinasi, bet nei miesto scenai jau kad ir todėl, jog visi, verstieji iš ukrainiečių kalbos veikalai, dešimtimis kartų matyti originaluose ir nesulyginamai geriau atlikti. Galų-gale ukrainiečių teatras taip jau inkryėjo visiems nuolatos tas pačias pjesas bevaidindamas, kad Komisija turėjo apie tai pagalvoti: ar aprobuoti jau visiems žinomas pjesos ir tuo siūlyti jos lietuvių teatrui, ar atmesti. Aprobovo — tuo jau vienu pripažino jas tinkamomis lietuvių scenai iš visų atžvilgių.

Negaliu dar vienos žymios tų pjesų nesąmonės užlytėti.

Visas tų pjesų ūpas, visas koloritas, veikiančiųjų asmenų būdai, socialės bei kitos ypatybės gyvenimo ukrainiečių — ir ant viso to fonu išvaizdink sau, skaitytojau, liūdng, melancholė lietuvių liaudies dainelė! Ištiesus, čia tai jau bent nutaikinta!

Grįžtant prie literatės veikalų vertės, reikia pastebėti, jog J. Jaunučio vertimai šlubuoja stiliaus bėdinumu. Versta, bet ne literatiniai. Išsitarimų bėdinumas, nevaizdingumas, bespalviškumas žymiai atsimuša nuo tprinio. Vietomis kalba visai ką kito skelbja ir nesutinka su turinio vidutine prasme. Kadangi pjesa be viso ko kito dar mokina žiūrėtoją išsitarimų, tai dramatinėje literatūroje ypač reikia būti stiliaus lengvumo, taisyklingumo bei sumanous sparnuoto sakinio, kad jis smegte klausytojo ausin išmegtų ir užsiliktų.

A. Vėgėlės vertimas gyvesnis ir vaizdingesnis, nors ir jis neatsako operetės turiniui. Čia ypač turi būti daug sumanių bei sparnuotų išsitarimų, lengvųjų ir aitrių, trumpųjų ir kabjū, kai dielės. Tuomet operetė ingija daug gyvumo, varšų ir prie gerai parinktų ir suderintų chorų bei solistų daro gilų bei smagų, estetinį išpūdį.

Palinkėti reikia „Teatrui“, kad tolimesniuose savo leidiniuose pasirūpintų visų-labjausia veikalų pritaikinamų mūsų scenai bei mūsų liaudies gyvenimui. Atitrauktas pjesos turinys nuo liaudies gyvenimo nedaro jame jokio išpūdžio ir teatras nustoja tuomet didžios savo liaudies kultūrinimo vertės bei šaldo lankytojus.

Jeigu man duotų pasirinkti du darbu: arba visą žemę apgyvendinti tokiais gerais šventaisiais, kokius aš tik galiu sau įsivaizdinti, bet kad tiklatai nebūtų vaiku; arba apgyvendinti žemę tokiais žmonėmis, kokie yra dabar, bet su nuolatos nuo Dievo pribūnančiais šviežiais kūdikėliais, — tai aš išsirinkčiau pastarąjį. — L. Tolstojus.

Dieve, kaip tai klūku gyventi uždarytai rusiškai sielai! Laisvės, oro jai reikia! Delto tai Rusijos žmogus ir miega, delto jį turi tingulus apsupęs, kad jis yra uždarytas ir trilinkomis virvėmis suraišiotas... — Šapov.

Mokslo šaknutės karėios, bet užtai jo vaisiai saldūs. — Buast.

Paklausk gyvulį, ir pamokys tave; užkalbink padangės paukštelį, ir apsakys tau; pasikalbėk su žeme ir duos tau patartį; tark į jūrių žvėvis, ir jos tau šitą pasakys. — Jobas.

vimo, ir kad toms nekultūriškoms gentėms yra lemta sulosti rolę kurstytojų su kilimo, — to didžio sukilimo, kuris štai-štai su pagairės spēka gali išsiveržti Otomanų viešpatystėje ir užberti po savo griuvėsiais visą senąją politiską sistemą...

Apie tą laiką, ty. turkų revoliuciją 1908 m., Albanija jau tiek buvo paėjęjusi pirmyn savo politiskame išsivystyme, kad nežūrint į Abdul-Hamido užuojausmę Albanijai, ir taipgi nežūrint, kad tūla dalis Albanijos gyventojų, buvo Abdul-Hamidui įsitikėjusi ir iš kuris jis susitaisė net sau tam tikrą „gvardiją“, vienok Albanija sulošė aiškią rolę įvedime naujos tvarkos. Bet po tam nuotikiui įvyksta nauja era tautiškosios kovos Albanijoje. Jaunaturkiai pasirodo centralistais, stengiančiais prievartos ke liu ottomanizuoti visas esančias tautas po Turkijos valdžia. Didysis pavojus tos politikos grėsia, žinoma, albanams. 1910 m. prasidėjo ta smarki kova, kuri tęsiasi iki šiai dienai, ir kuri ne daug norinčius albanus pavertė dabar kraštutiniaus autonomistais, kurie dabar yra pastatę labai plačius tautiškus reikalavimus. Berželio 12. 1911 m. visi albanų vadai susirinko nedideliame mieste Greča, kur sutaisė atsišaukimą į visas Europos viešpatystes. Jame tarpko kito pasakyta: „Žmonės, užinteresuoti tame, kad apjuodinti Europos akyse mūsų tautiškus idealus ir mūsų sukilimą, perstato mus, kaip banditus ir vagis, kaip tikrąjį ramstį senosios tvarkos, kaipo partizanus Jaunosios Turkijos... Tegul pati Europa žino, kad mes esame užtikrinti ir patįs ištikimieji konstitucijos draugai“. Abejoti tuose žodžiuose, suprantama, nėra ko. Kaip ten dabar nebūtų platūs albanų reikalavimai, vienok visi tie reikalavimai atidengia jiems platų lauką ne tik iš tautiškojo atžvilgio, bet ir politiskai-kultūriško išsivystymo.

Čia davėme trumpą peržvalgą senesnio ir dabartinio albanų politiškojo gyvenimo. Sakome, trumpa, nes ištikrųjų albanų politiskasis gyvenimas gali būti ir labai plačiai aprašytas, nes jame yra daug žingeidumo, ypač žingeidus gali būti mums, lietuviams, ir netik žingeidus, bet ir pamokinantis. Vienok tam sykiui užteks, nes, kaip matome, albanų politiskasis gyvenimas neužsibaigė, bet greitai žingsniu eina pirmyn. Tai gi gal atėityje mes turėsime progą prie jo sugrįžti. Dabar gi peržvelgsim trumpai būdus ir papročius jų šeimyniskame gyvenime.

A. Bernotas.
(T. b.)

SENMERGĖ.

Ta nuo viršaus Ona vieną syk ant trepų sėdėdama buvo gana nusiminusi. Šeimyninkė jai tarė:

- Kas tau?
- Ką man?
- Ko tokia nuliūdusi?
- Nuo ko čia gali būt linksma?

Vėl ėmė akis į tolį ir žiūri vienodai. Patylėjusi apsižvalgė ir prašėko:

- Tai kasžin, dėdienuke, ar aš da ištekėsiu?
- Juokinga tu! Prisivilok kokį brišą ir...
- Bloga su tais brišais... Jie gaudosi jaunas.
- Tu ir gi da nesena...

Šeimyninkė paėmė laikraštį ir žiūri į pajieškojimus. Paskui tarė:

- Čia pirma mačiau vienas jieško merginos.
- Tai, dėdienuke, tie pajieškojimai, man rodosi, tik ant juoko.

— Kas čia per juokas? Nori pačiuotis ir jieško... Žinai vyrasarmatos neturi...

Šeimyninkė inkalbėjo Onai rašyti laišką. Toji ir nuplėškino. Po kelių dienų gavo atsakymą. Nurašė kitą. Ugi tas pajieškotojas atsiuntė išpirkęs kelionės tikietą. Ona nulipo į apačią — pas šeimyninkę.

— Šia, dėdienuke, tas kvailys ir tikieta atsiuntė!...

— Ką tu dabar darysi?

- Nė aš pati nežinau.
- Turėsi važiuot...
- Tai pasidariau!...

Šeimyninkė paėmusi pačiuopinę jo tą popergalį ir pasakė:

- Perplėšk ir numesk...
- Didelė jam blėdis būtų — negaliu.

— Tai, paikšė, — tu paisai kokio kvailio...

— Ne. Jau aš, turbūt, pas jį važinuosiu. Gal ir gana geras vyras.

— Jau kad jis geras būtų — rastų ten-pat merginą.

Laikas slenka. Ona, kaip su kirviu užsikirto važiuoti. Nusipirko naujas drapanas. Pamatė darbą. Šeimyninkės jau dabar jį nė susitikt nenori. Galų gale gavo da vieną su saldžiais žodžiais laišką. Netikėtai per duris einant vėl susitiko šeimyninkę.

— O ką, ar da neperėjo tavo karštis?... — paklausė.

- Koks karštis?
- Tekėt...

— Tai, dėdienuke, tamsta vedusi — begigu, o man kur dingt?

— Tai karštis mergos!... Norėk tu, kad jaunos neblūdytų!...

Ona užspeista pradėjo verkt. Šeimyninkė gi tęsė:

- Gal kokis agentas tave atsikvietęs parduot į paleistuvių namą... Tik sakau ir drąsumas!
- Neinbaugsite manęs.
- Žinokis.

Ona supliėkė laišką, kad patiktų. Paskui gi pati išdūmė pas jaunikį. Gelžkelio važiavo ratą (ne parą) suvirš laiko. Išlipus iš traukinio visi žmonės nutraukė savo keliais. Ona gi liko besidairydama stotyje... Paskui ant snolo atsisėdusi pradėjo verkt. Atėjęs jaunikis apsižvalgė ir matydamas lietuvišką būdą, priėjęs pašnekino:

- Kalbate tamsta lietuviškai!?
- Taip.
- Ar ne tamsta važiavote ant pajieškojimo pas vaikina?
- Aš.
- Na, tai gerai — eikime.

Onai nuo širdies nuslinko sunkumas. Tačiau visokios mintys siautė per galvą...

— Ar važiuoti gerai sekėsi?

— Tai nieko — gerai — atsakė Ona.

— Galvą neskaudėjo!?

— Ne.

Nepažįstamasis apsižvalgė ir tęsė:

— O kaip atrodo mūsų miestas?

— Nieko sau.

Debar jis nutilo ir užsisuko abudu į kitą gatvę. Čia ant vidurio gatvės stovėjo būrys žmonių, o vienas vaikas turėjo ant virvutės prisirišęs žiurkę. Vaikai klykė gaudydami pririštą žiurkę. Nuo čia netoli paėjus nepažįstamasis tarė:

- Čia namai.
- Ačiū Dievui — atsakė pusalsiai Ona.

Onai į akis puolė parašas: „Lietuviškas šaltas alus“. Tas tikosi subatoje. Onos jaunikis turėdamas daug darbo smūklėje negalėjo pasišnekėti su viešnia. Po vakarienės tarnaitė nuvedė viešnią gult. Užsirakino Ona duris ir raktą palikusi spynoje atsigulė. Užmigt jai buvo sunku...

Galų gale ji išgirdo, kad prie jos durių kas tai krebždenasi — kiša raktą į skylę... Ją pradėjo šiurpuliai krėsti... Piningų ji teturėjo tik penkiasdešimtis dolerių, kurie buvo suvynioti skarelėje ir aprišti ant blaudos. Kiša į spyną raktą, bet negali — nepataiko inkišti... Onai pradėjo rodytis, kad tamsoje ją kas griebja ir nori užsmaugti... Vėl tylą... Atsiminė ji ir tai, kad raktą gale matė išpiluotą revę... Taigi, nors ji raktą užsuko, kad kas iš anos pusės išstūmęs kitą neinkištų, tačiau jai rodėsi, kad norintis ineiti — gali plokščią geležgalį inkišti į spynoje esančio raktą revę ir gali pasukęs išstumti raktą. Na ir tąsyk blogai... Jai bekeniant susitraukus ir apie nelaimę bemasant — papt ir iškrito raktas... Ji šoko prie durių ir sušuko:

— Kas čia!...

— Leisk!... — atsiliepė anoje pusėje.

— Neik! Aš nuoga — naktis...

— Tai kas? Tamsa vistiek, kaip ir drapanas... Aš noriu kelis žodžius...

— Atsitrauk — šausiu!

— Ona! Aš tamsta atsikviečiau. Leisk, leisk!...

— Dieną galėsime pasikalbėt... — atsakė Ona.

Jis nutilo... Užsibrėžė degtuką ir užsidedė cigarą. Paskui pradėjo žvangyt raktus ir iš eilės kišo į spyną, norėdamas atitikt tokį, kuris atraktintų...

Onos gislos numirė... Ji atrėmė duris su pečiu. Bet numanydama, kad neatlaikys atsiliepė:

— Neik pas mane — būk žmogus!...

— Tai kur man dingt!... Tamsa užėmė mano kambarį; visi sugulę; lauke šalta...

— Tai dar pasidariau!... — šnekėjo viena sau Ona.

— Leisk, leisk!...

— Na, palauk — aš apsirensiau...

Kaip tik ji pasitraukė nuo durių — jis raktą pasuko, duris atsidarė ir jaunikis kambaryje... Puolė jis prie Onos, apkabino ją ir parsibloškęs ant lovos siekė bučiuot... Ona su kumščia rėžė į snukį taip baisiai, kad jis net krauju apteko. Paskui jo rankos paleido jos liemenį...

— Ona, Ona! — jis šnekėjo.

— Aš nekalta.

— Ačiū.

— Gavai, ko norėjai...

— Teisybė!... — jis pridūrė ir nutilo.

Ant lovos gulėdamas jis sun-

kiavė kvėpavo ir prunkstė. Ona gi apsiirėngė ir nuėjusi ant gelžkelio stoties lankė ryto... Tokios baises valandos da ji lig šiol nebuvo pergyvenusi.

Šliburis.

VEJO VĒTYKLĖ.

(Mažas feljetonėlis.)

Labai tankiai mane kolojoja. Vadina mane šiokiu ir tokiu. Bet aš nesu nei šioks nei toks, tik paprasta Vėjo Vėtyklė. Tik reikia mane pažinti. Tie, kurie mane kolojoja ir išjuokia, nežino, kad manęs reikia tik pasigailėti. Nes aš baisiai vargstu. Vėtyti vėjas — tai ne baronkos valgyti.

Man kartais primeta visokius vardus. Kartais mane vadina Vidiku, kartais Bagočium, kartais Baltrušaičiu, kartais J. B. S. ir tt. ir tt. Bet tai vis nonsensas. Aš vardo kitokio neturiu, kaip Vėjo Vėtyklė.

Gal būt delto mane visai vadina, kad aš visur gyvenu. Šiandien esu Spindelpilijoje, rytoj — Burblinė, užporyt — Špicburke, tai vėl Boškinėj, Čiukagoj, etc. be galo. Kartais aš atsirandu vienu laiku bent keliose vietose. Reikia lakstyti paskui vėją. Delto tai nedori žmonės ir mįslna, kad aš gyvenu įvairiose vietose ir po visokiais vardais. Bet aš esu tik viena ir ta pati lietuviška Vėjo Vėtyklė.

Pereitą savaitę kažin kas mane praminė Kvederu. Gal delto, kad buvau atsidūrusi Čiukagoje ir vėjus vėčiau aplinkui tautiškujų — buržujiškių — kapitalistiškių — patriotiškujų — pirmieviškių laikraščių susivažiavimą. Bet aš nebuvau joks Kvederas, tik paprastoji kasdieninė Vėjo Vėtyklė.

Didelį darbą Čiukagoj turėjau. Tik pamislykite: kiek tai reikėjo žodžių iškraipyti, kiek tai reikėjo sakinių išversti angštyn kojomis, kiek tai reikėjo ir paprastu melu dalopyti, kad tik niekas mano, Vėjo Vėtyklės, darbo nepapeiktų ir nepavadintų jo darbą „taip sau žmogaus“. Man mano „unaras“ užvis ką brangesnis.

Pirmausia pamelavau, kad tautiečiai — buržujai, etc., etc. dauguma „nušaukė prašalint Jurgelionį iš susivažiavimo“. Ištikrųjų Jurgelionis, kaip korespondentas, nebuvo prašalinamas, išimant to, kad vienas pasakė: „jei Jurgelionis su susivažiavimo norais nesutinka, tai jis negali čia kaipo korespondentas būti“. Tai ir viskas. Bet kas gali man, Vėjo Vėtyklei, iš to padaryti čielą istoriją?

Man nepatiko telegrama Strimailio, kuris pasergėjo laikraščius „vengt kutriškų bendradarbių“ t. y. neištikimų ir pjudančių žmones ypatų. Na ir aš, Vėjo Vėtyklė, šitą telegramą paskaičiau už laikraštinių išjuokimą. O jau kita telegrama — tai man rodos buvo tikras tautiečiams smūgis. Mat du New Yorko lietuviai, Danielius ir Račiūnas, siųsdami susivažiavimui telegramą, podraug pasakė, kad jie savo užuojausmes paveda perduoti ypatingai esančiam seime draugui, Širvydūi. Na, ir tie lietuviai linksmai ant galo palinkėja „išgerti už laikraščių solidariskumą šampano, tik kad jau neperdaug augštai šokinėtų atkamšomų bonkų korkos“. Žinoma, tai vis drangiški juokai. Bet aš, Vėjo Vėtyklė, padariau iš to desperatiškai-paiką laikraštinių išjuokimą, nes rašiau ir „Kovą“: „Tas

parodo, kaip atsižvelgia į laikraštinių susivažiavimą jų laikraščių artimieji“. O telegramą išverčiau visai kitaip negu ji skambėjo ir padariau ją šitokia: „Nedauleiskite savo kamščiams peraugštai iššokti“. Kai-kas pasijuoks, kad aš, kaipo „Kovos“ reporteris: arba anglų kalboj telegramos nesupratau, arba tiesiog pamelavau (kaip garbingos atminties mano draugas Purvis per SLA.), vienok tai vis neteisybė: delto aš taip padariau, kad aš esu Vėjo Vėtyklė.

Aš, Vėjo Vėtyklė, indėjau į Šliupo lūpas, kad jisai inėšęs remti kokią ten „Foreign Speaking Association“. Jokios tokios „Association“ nebuvo kalbėta, kaip aš pranešu. Buvo kalbėta, bet visai apie ką kitą (būtent apie svetintaučių reikalų gynimo draugiją, o ne svetintautiškai kalbėjimo draugiją). Tačiau: kas gi man tos nuodėmės neatleis, žinodamas, kas aš esu ir ką tik galiu!...

Aš, Vėjo Vėtyklė, kai-kur bandau ir politikuoti ir žmones supjudyti. Man labai rūpi supjudyti Šernas su kitais leidėjais ir redaktorais. Tai mūsų „brolukų“ Čiukagoje nutarta „politikė“. Todėl parašiau ir švelniai pamelavau, kad Šernas apėjo laikraštinių posėdžius, kad jam išeinant „nekurie redaktorai ir leidėjai vien ironiškai nusijuokė“ ir kad Šernas jau nebedalyvavo sprendimuose. Tuom tarpu Šernas visai neapėjo, iš Šerno niekas nesijuokė ir Šernas dalyvavo visą laiką per laikraščių susivažiavimą. Bet atleisite man, kad aš tą blyną iškeppau: — juk žinote, kad aš esu Vėjo Vėtyklė.

Ką aš darysiu, kad aš toks sutvėrimas. Dirbu paviršium, metu savo tinklą kur papuola ir vis jame atrandu tik vėją. Kad norite galite ant manęs atsidėti, kad norite neatsidėkit; bet jau iš manęs nieko geresnio negausite. Lietuvių Spaudos Draugija suverta jau treči metai, o aš parašiau, kad tik šiomet ją sutvėrė. Aš įlindau į Tananevičių ir mačiau kaip jisai pyko ant Jurgelionio. Aš apkaltinau visą „buržuaziją“, kad man, kaipo „Kovos“ korespondentui buvo paliepta nueiti ant kito galo stalo nuo sekretorių. Ir t. ir tt.

Kiek aš šiandėl privargau Čiukagoje ir kiek aš ten patyriau nedorybų tarpe tautiečių-pirmievių, tai jau šio žygiu net negaliu aprašyti.

Klap—klap.

NEW YORKO ŽINIOS.

¶ **Lietuvių Lekcijos.** Lietuvių Ukėsų Polit. Klubas nutarė šiuose sezonu laikyti čielą eilę paskaitų. Lekcijos bus įmainomis iliustruotos ir neillustruotos. Atsibus jos sekančiomis datomis: Lapkričio (Nov.): 10, 17 ir 24. Gruodžio (Dec.): 8, 15, 22 ir 29. Sausio (Jan.): 12, 19 ir 26. Visos lekcijos atsibus nedėdieniais nuo 7 val. vakare, po nr. 515 Hudson str. kansas W. 10th str. New Yorke.

¶ **Laivyno paroda.** Pereitą savaitę New Yorke atsibuvo milžiniška jūreivių paroda gatvėmis. Per ištisas šias dvi savaitis ant Hudsono upės stovi atplaukęs visos Atlantiko eskadronas, nuo 30-tos iki 172ros gatvės. Iš viso yra 123 dreadnautų, šarvuotųjų, skraiduolių ir kitokių jūrinės kariuonos baisūnų. Tai didžiausi laivų

mobilizacija, kokią kuomet New Yorkas regėjo.

¶ **Pravoslavų seminarija.** Neuzilgo New Yorke atsidarys rusų stačiatikių dvasiška seminarija, kurioje bus mokinami ir įsventiami stačiatikių dvasiškiei del rusų emigrantų. Seminariją užlaikysianti pati Rusijos valdžia.

¶ **Dar naujas rusų laikraštis.** Girdėtis, kad neuzilgo New Yorke išeis naujas rusų socialdemokratų mėn. žurnalas „Golos Pravdy“. Jį leis ir redagnos Leonas Deič, kuris nesena atsišaukė nuo laikraščio „Novy Mir“. Tad dabar bus New Yorke ne 7 rusų laikraščiai (Emigrant, Golos Truda — anarchistų, Ruskoje Slovo — eserų, Novy Mir — esdekų, Klokmekečių organas ir Sviet — dvasiškas, rusinų).

¶ **Beckerio byla.** Pereitame ketverge prasidėjo byla poliemanos Beckerio delei nužudymo lošikų vado Rosenthal. Toje byloje atsiranda vis naujos kliūtis. Aną savaitę tūlas Davidson nušovė ant stritkario garsų lošiką ir laupiką „Big Zelig“, kuris buvo svarbus liudininkas toje byloj. Matomai yra paslapti darbai, kuriais norima trukdyti Beckerio bylą.

¶ **Laikraščiai užvedė bylą su valdžia.** Męs jau rašėm apie naują įstatymą, kuriuomi valdžia verčia visus laikraščius du sykiu ant metų paduoti pilnas apyskaitas apie savo išleistuvių stovį. Daugelis laikraščių tą valdžios reikalavimą išpildė. Bet yra ir neklausančių. Taip va laikraštis „Journal of Commerce“ pasivadė teisman, kad nuspręstų, ar teisingas yra toks įstatymas. Su šituo laikraščiu sakoma eisia išvien apie 25,000 kitų laikraščių.

¶ **Išviečiai sveikino Nagelį.** Cooper Union salėje atsibuvo milžiniškas išėvių piliečių susirinkimas, kuriame atvykęs iš Washingtono Darbo ir Vaisbos sekretorius Nagel. Ateiviai iškelė Nageliui triukšmingas ovacijas, užtai, kad Nagel nesena padavadijo, jog ateiviai piliečiai gali parsigabenti Amerikon ir nesveikus kūdikius.

¶ **Išvažiavo daktarai svečiai.** Pereitą savaitę iš New Yorko išplaukė 220 vokiečių daktarų, kurie buvo atvykę tarptautiskam higienos kongresan Washingtone. Išvažiavo ir pažymus Rusijos daktaras Zohrt, kuris pasakė laikraščių reporteriams, kad Amerikoje pastebėtina augštai esąs išsiplėtojęs daktarystės, ypač operacijų mokslas.

¶ **Graikai važiuoja į karę.** Pereitą savaitę suvirš 690 jaunų graikų iš New Yorko išvažiavo savo tėvynėn, su tikslu stoti į karę su turkais. Vietinių graikų patriotizmas čia tiek pakilo, kad pastaromis dienomis sudėjo su virš \$20.000 aukų, kuriuos išsiučičia Graikijon karės reikalams.

¶ **Socialistai susibarė su anarchistais.** Madison Square Garden salėje atsibuvo didelis socialistų susirinkimas, kur E. Debs, soc. kandidatas į prezidentus, laikė prakalbą. Čionai pasirodė keletas ir anarchistų, kurie pradėjo pardavinėti savo literatūrą. Socialistai jiems ta tuojaus uždraudė. Bet kada anarchistai to nepaisė ir pardavinėjo toliaus, tai socialistai pašaukė policiją, kuri ir išvarė iš salės nenuoramas anarchistus.

¶ **Unijos apie žydų šventes.** Nesena iškilo klokmekečių unijoje agitacija, kad nereikia šventi žydų šabo ir kitų jų švenčių, kaip ikišiol būdavo. Dabar buvo paduota unijos tubalsavimui. Už šventes balsavo tik 914 balsų, o prieš šventes — 12,045. Tarpe

Įšk ir gilus vanduo su dugnu yra.

Dangus augštai, zemė kieta, gyvas nelįsi, reikia ant žemės vargti.

Gims diena, gims diena! maitas.

(Vysk. Baranausko ukr.)

priešingai balsavusių buvo 7263 žydai, o 4782 kitokių tautų. Tai žydų šventės atmeta.

¶ **Įveda 9 valandų darbo dieną.** Nauju įstatymu New Yorke tapo uždrausta moterims ir vaikams dirbti savaitėje daugiau kaip 54 valandas. Tokiu būdu apie 300 000 moterų ir 75,000 vaikų dirbs ant dienos tik po 9 valandas.

¶ **Delei svetimtaučių pavardžių.** Vienas žinomas veikėjas, Alex Konta, laikraščiuose sukėlė naują judėjimą delei mainymo svetimtaučių pavardžių. Dabar svetimtaučiai, mainydami pavardes ant pilietystės popierių padaro painių valdžiai ir savo tautystei. Konta sumano, kad reikia pavardes kiekvienam ateiviui paklikti savosios, tik valdžios žinioje. Jeigu nori perkeisti, tai ant popierių gali būti ir perkeistos.

¶ **Etikos mylėtojams.** Etiškos Kultūros Draugija pereiną nedėdienį jau atidarė savo pamokslų rytus, nuo 10 iš ryto, ant 64-tos gatvės ir Central Park West.

¶ **Kolumbo šventė.** Pereiną subatą buvo apvaikščiota Christoforo Kolumbo šventė. Netik vietiniai italai, bet ir amerikoniai daugelis nedirbo ir papuošė vėliavomis namus, pagerbimui Amerikos atradėjo atminties.

Vietinės Žinios

— „Kaminakrėtis ir Malūnininkas“ — taip gi kantana „Septyni žodžiai“, kuriuos rengia patatyti p. Ks. Strumskis žinomoje McCaddin salėje, kaip girdėjome tapo atkelta ant 2ros lapkričio.

— **Scenos Mylėtojų Choras** — girdėjome sutarė šį rudenį nestatyti „Kaminakrėčio ir Malūnininko“ bei „Pabaigtuvių“ iki patogesniai laikai. Dabar choras pasamdė naują mokytoją, p. V. Kaprivą (čechą) iš New Yorko, kuris pereiną ketvergo vakarą jau davė pirmą lekciją. Sako, kad gerai mokins.

— **Inkuria svetimtaučiams klubą.** Central Brooklyne išdygo nauja įstaiga, būtent svetimtaučiams klubas, kuriuomi rūpinasi žinoma kompanija — Atlantic White Lead Co. Žada inkurti rūmus ant fabriko kiemo, kur bus skaitykla su knygynu ir laikraščiais lietuviams, lenkams ir rusams, taip gi maudykles. Kompanijos tikslas esąs attraukti žmones nuo karčemų ir duoti sveiko pasibovijimo ir pasimokymo vietą. Šita vieta bus ant Marshal str. tarpe Hudson ave. ir Gold st. Lietuvius organizuoti kompanija pasamdžiusi p. Ks. Strumskį.

— **Išsiėmė apsvėdimo laisvius** — šie lietuviai: Jonas Jurkas 935 Morgan ave. su Uršulia Głodziute 62 Grand str. A. Abraitis iš Pensilvanijos su Mare Paraičiute 72 State str. B. Samaitis 154 Hope str. su Grase Gaigalūte iš ten-pat. J. Slavaitis iš New Jersey su T. Gruskiute 1784 Prospect Pl.

— **Arėstavo „rusko šnapso“ dirbėjus.** Pereiną savaitę ant Grand str. tarp Wythe ave. ir Berry str. policija suėmė kokių ten žydų kompaniją, kur čia nuo pereiną jau metų paslapčiomis dirbo „ruską šnapso“, — kaip jie sakė: gryną „očiščeną“. Rado pas juos visas prietaisus ir šnapso, kuris vienok buvo visai neruskas, bet paprastoji degtinė buvo suklastojama ir prigandinėjama „rusko šnapso“ mylėtojais.

— **Požeminiai keliai — arba subways,** kaip rašo laikraščiai, būsią Brooklyne užbaigta apie liepos 4-tą, 1914. Čia kalba eina si apie tuos keliuos, kurie pradėta dirbti dviem sekcijom: nuo 4th ave. linkui Fort Hamilton.

— **Nuskendo.** Aną nedėdienį buvo dar taip šilta, kad daugelis brooklyniečių išvažiavo maudytis į pajūrius. Viena iš maudytojų, p-lė Ona Garškiniūtė (nuo 149 Grand str.) nuvažiavusi į Rockaway, neatsargiai eidama nukrito nuo pajūros pagrindžių ir nuskendo.

— **Gaisras.** Ant kampo Dwight st. sugedė didelė Standard Oil gazo dirbtuvė. Gaisrą pagimdė plyšimas milžiniško kubo su gazu. Darbininkus apsiūtė liepsnos ir vienas nespėjo išbėgti, sugedė ant vietos — tai formanas Dewhurst. Kiti du irgi arti mirties. Taip jau daugelis pavojingai apdegė. Iš lietuvių negirdėti nukentėjusių.

— **Piningų dirbėjus nubaudė.** Suv. Vals. distrikto teismas perkratė bylą dviejų garsių prigavimų, kurie čionai dirbo ir išmaldavo klastuotus piningus (pusdolerius). Moteriškę Ella Weller pasmerkė penkiems metams į Auburn kalėjimą, o Jokubą Shorts — septyniems metams į Atlantas pataisos namus.

— **Daktarai atiduoda savo lavonus.** Pereiną subatą buvo susirinkę apie 200 Brooklyno ir Long Islando daktarų, kurie nutarė atiduoti savo lavonus į klinikas, paaudkami juos medikališko mokslo tyrinėjimams. Mat dabar sunku begauti tam tikslui lavonus. Daktarai sutarė įrašyti į savo testamentus, kad jiems numis ruginis atiduotų lavonus tiesiai į klinikas.

— **Edisono paroda.** Garsus elektros žinovas, Th. Edison, iš New Yorko perkelia savo parodą į Brooklyną. Parodoje yra parodomai, ką elektrika yra nuveikusi ir kaip ji vis didesnę sritį apima prie šviesos, virimo, laukų dirbimo, fabrikuose ir tt.

— **Atlyginimai už užmuštas ypatas.** Anadien teismas priteisė iš vežimų savininko iš Antano Rinio \$200 užmokėti už sužeistą mergaitę, Oną Colligen (tėvai norėjo gauti \$5000). O augš. teismas vėl priteisė \$5000 iš Sporting Goods Co. už suvažinėjamą automobilį 9 metų vaikiuko, Charles Jacobs.

— **Daugiau ugnies gesinimui vežimų.** Apskaitų Taryba nutarė intaisyti dar 26 motorinius vežimus prie gesinimo ugnies. Mat labai dauginasi gaisrai.

— **Nevalia rūkyt ant platformų** Nesenai inėjo galėn naujas įstatymas, kuriuomi uždrausta yra rūkyti ant elevatorių platformų. Pirmutinis tapo nubaustas norvegas Jacobsen, kuris nesenai pribuvo iš Norvegijos ir nieko apie tai nežinodamas papsėjo didelį juodą cigarą, ant elevatoriaus platformės ties Myrtle ave. Magistratas Adams courtu jį nubaudė su \$2.

— **Nauji lekcijų kursai.** Švietimo taryba šiemet dikčiai praplatino savo veikimą. Nutarta inkurti net tryliką centrų lekcijų skaitymo. Bus skaityta iš literatūros, historijos, geografijos, šekspiro, muzikos ir dailės. Paskaitos atsibus vakarais viešose mokyklose ir publika bus už dyką leidžiama.

— **Mergos meldžiasi del vaikiū.** Brooklyno Dailės Akademijoje prasidėjo nauji lekcijų kursai. Vienos iš pirmiausių lekcijų yra iš etnografijos. Labai žingeidžią lekciją perskaitė anadien Mrs.

Walter Hervej, kuri keliavo po Bretoniją. Ji parodė bretoniečių gyvenimą ir ilustracijomis. Tarp ko kito, parodė, kaip merginos bretonietės turi šokių paprotį: susivrenka pasipuošę būriais prie pagarsėjusių „stebūklingų“ šaltinių ir labai triukšmingai meldžiasi, kad neužilgo gautų sau vaikiū.

— **Lietuvių vakarėlis.** Užpėreitą nedėlios vakarą (spalnio 6) East New Yorko lietuviai surengė draugišką vakarėlį, Svabendzeno salėje, kampas Chestnut st. ir Pitkin ave. Susirinko apie šimtą ypatų, daugiausiai dainininkai iš buvusio „Dainos“ choro, esančių So. Brooklyno choro ir Harrisono, N. J. choro, kuriuos veda p. L. Ereminas. Taipgi buvo daug ir pašalinių svečių, tarp ko kito svečiai iš Lietuvių Gymnastikos Klubo. Čia pp. Masalskis ir Saduskas pagrojo ant piano ir smuiko lietuviškus ir kitokius šokius; tarp ko kito buvo žaidimai, zobovos, trumpa prakalba ir šiaip draugiški pasisnekėjimai, kurie geistina kad tankiai tarpe lietuvių atsibūtų.

— **Piliečiai, nepamirškite užsiregistruoti!** Dar ateinančią pėnnyčią ir subatą galima užsiregistruoti balsavimas prieš ateinančių rinkimus. Kiekvienas lietuvis, kuris turi pilietystės poperius, turi nepamiršti savo „ward“uose užsiregistruoti, nes kitaip negalės lapkričio mėnesij už prezidentą ir viršininkus balsuoti.

— **Camorros lūdininką nužudė.** Ant kampo Union str. ir 4-th ave. kažin-koks žmogus iššoko iš brikutės ir nušovė su mergina besisnekantį italą Denico. Paskui žūdikas išoko brikutėn ir nuvažiavo. Vėliaus išsiaiškino, kad Denico nesenai iš Italijos atvažiavo. O tēnai jisai buvo lūdininku garsioje plėšikų kamoristų byloje. Sakoma, kad šovėjas paskui jį čia atsekė ir atkeršijo už lūdiūmą prieš kamoristus.

Rooseveltą šovė.

Milwaukee, Wis. Spalnio 14. apie 8 val. vakare prieangy Gilpatrick hotelis tapo peršautas pulk. Teodoros Roosevelto, progresistų kandidatas į prezidentą. Kulka įlindo 3 colius po krūtine. Šovėjas suimtas. Pasirodė, koks tēn vokiecis, John Schrank nuo nuo 870 E. 10th str. iš New Yorko, pirmiaus buvęs salūnininkas. Jis esąs maniakas ir pas jį rasta raštelis, kad „einąs išgelbėti Ameriką“ nuo Roosevelto.

Rooseveltas po šovimui dar laikė prakalbą ištisą valandą, paskui tapo nuvežtas lignonbutin. Vėliaus pasirodė, kad jis pavojingai sužeistas.

KRASOS DEŽUTĖ.

J. Dagiui: — Kas kišasi pirmesnių dalykų, tai buvo tam tikros techniškos kliūtys, kurios bus išvengiamos; kas liečiasi gi spaudinių tvarkos, tai tuom tarpu šitokia bus palaikyta iki išsibaigs tam tikri raštai. Bet mes nežiūri-me per taip tamsius akinius, kaip Tamsta. Jeigu taip ir yra, kaip sakote, tai priežastis visai kitokios, kuriąs lygiai mes, kaip ir Tamsta, žinome. Tų priežasčių jau nebus galima išvengti: jos su laiku turės pačios save išėsti....

P. Dedinui: — Brangus dėde! Niekad nerašykite ant dviejų lakštų vienos eilutės. Juk trėtūmėt bijotis zecerių prakeiksma!...

John Borza: — „Jonukas ir kunings“ istorijėlė labai silpnutė; visai neverta Tamstai užsiimti tokių „istorijėlių“ rašinėjimu. Daugiau bus naudos, jeigu Tamsta mums kas savaitę parašinėsi žinučių iš Pr...o lietuvių gyvenimo. Lauksime!

K. Orlavskiui: — Iš redakeijos pusės jokių kliūčių nėra; bet eilučių negalima sunaudoti, nes joms trūksta dailaus skambėjimo. Meldžiami rašinėkite žinutes.

M. Bacevičiui, Z. Vitkauskui, P. Mulevičiui ir kit.: — Ačiū. Dar nespėta sutvarkyti. Viskas bus tinkamai sunaudota.

P—ui A. J. M.: — Nors ir labai norėtume, bet ištisai tamstos „eilučių“, „Meilės dainelė“, išspausdinti negalime. Išspausdiname čia tiktai vieną, labiau „charakteringą“ posmelį. Ir štai šita:

Teip ir mani Jauna
Išvisu pusiu vatėina
Kita siki visai uslogdina
Ir išlaist pre Jumis neketina.

Ir labai gera kai kas „vačina“.... Tik tamsta, matyt, visai nedabojai: nei kalbos, nei ortografijos, nei puiktuacijos, žodžiu tariant — nieko. Lyg tų dalykų ir nebūtų. Tiesa, tuo pačiu būdu, kaip ir tamsta, rašo daugelis mūsų „poetų“, „beletristų“ ir „publicistų“.

Ir jie būtinai nori, kad jų raštai būtų spausdinami. Bet, tai negalimas dalykas. Ir paprastą žinutę rašant reikia daboti kalbos ir rašybos dalykai. — Tamstai patariame nerašyti „poezijų“ ir bereikalingai laiko negaišinti. Pasirūpinkite geriau ingyti lietuvių kalbos rankvedėlių ir pasilavinti lietuvių kalbos, tai bus didelė nauda. Dabar — tamsta nepažindamas nei lietuvių kalbos, nei rašybos, tačiau rašote „poezijas“.

POLITISKAS APSKELBIMAS.

Republikonai paskyrė išlaimėjimo tikietą New Yorko Valstijoje.

Republikonai valstijos tikietą pastatė sympatišką visai spaudai. Demokratiška presa peržvelgė ir išreiškė sympatiją kandidatui ant gubernatoriaus Job. E. Hedges.

Kandidatas Saratogas konvencijoje tapo išrinktas visos valstijos žmonių. Delegatai konvencijoje buvo užganėdinti, kad tokioje tvarkoje viskas išpildyta. Saratogos konvencija nebuvo valdonų. Nei vienas nevadovavo. Delegatams neėmė ilgai apie tai ginčytis, bet aptarė pildė žmonių valę ir ilgai netrūkus paskyrimo delegatui kandidatui.

Republikonų Stato tikietas tapo paskirtas gerai nulygintai, kad kiekvienas kandidatas yra pageidautinas savo krašte ir jie bus pilnai paremti.

Tas tikietas yra labai tvirtas ir jis turi didelę galybę. Demokratai yra publiškai pripaėinė priinti ir a preiškė Stato rinkimus šiame rudenij svarbesnis kaip Dixo nominavime Syracuse Demokratų konvencijos.

Nėra abejonės, kad daugumas mano, kad Mr. Strausas atitranks daug republikoniškų balsų Mr. Hedges nušluos visą valstiją, prieš kiekvieną Demokratišką kandidatą. Bus tikrai žemės linkimas del republikoniško gubernatoriaus. Dixo administracija žmonės insipyko iki gyvam kaului ir balsavimų laiku atsikreips prieš. Demokratai taip blogai nuvadovavo, kad jų vietą rado pralošimą. Iš šios priežasties daugybės priešinsis. Vadovai demokratiški išvadžioja, kad su-

gadins Hedge Strauso kandidaturą.

Mr. Hedges parodys tvirtumą savo kandidatūros. Gubernatoriaus rinkimai bus trukšmingi. Republikoniškas kandidatas yra iškalbus. Jis inčiepys smagumą balsuotojams ir intekmę, kur tik-tai jis bus girdimas su kalba.

Visi kandidatai išrinkti Saratogo ant konvencijos buvo tinkamiausi ir intekmingiausi tarp visų kandidatų. Wadsworth yra jaunas vyras, čystas, prakilnus publiškam darbe. Jo populiariskumas vakarinėj dalyj valstijos.

Saratogos konvencija turėjo skaudėjimą iki surado kandidatus State tikietui. Parinkimas parodo, kad išrinktieji yra atsakanti už žmonių viltį.

Stiprus paskyrimas ant republikoniškos konvencijos padarė tarp Demokratų skyrių didelį trukšmą ir neužsitikėjimą ant savo Syracuse rinkimų. Wilson reikalau išradimo ir paskyrimo gubernatoriaus angščiaus stovinčių už Hedges.

Generališkas jautimas yra, kad kandidatas Hedges stiprus prie Tafto šiame State ir patrauks viską į republikonišką pusę šiame rudenij New Yorko Valstijoje del šių dviejų tikietų.

MŪSŲ KELIAUJANTI AGENTAI.

1. Mūsų keliaujantis agentas K. Wilkevičius, pas jį galite užsisakyti „Vienybę Lietuvinkų“ ir seni skaitytojai atnaujinti išbaigusią prenumeratą, duoti užsakymus ant knygų.

2. Mūsų keliaujantis agentas P. Pilėnas šiomis dienomis lankosi po Pensilvanijos valstiją. Pas jį galite užsisakyti „Vienybę Lietuvinkų“, ir seni atnaujinti prenumeratą, užsisakyti knygų ir klausiti patarimų apie siuntimą piningų ir pirkimą laivakorčių (šifkarčių).

3. J. Digrys, mūsų keliaujantis agentas visose Suvienytose valstijose Amerikoje.

J. J. Paukštis & Co.,
120 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo dėdės M. Jatkevičiaus. Paėina iš Bagočių kaimo, Kanavos valsčiaus, Vilniaus gub.: taipgi pajieškau savo brolio Valento Jatkevičiaus, paėina iš tos paėios vietos iš kur ir dėdė. Jei kas žinote apie juos, praneškite šiuo adresu:

Izd. Jetkevičius,
1 Benton st., Providence, R. I.

PIRMU KARTU PATERSONE

Ant judomų paveikslu Klumpa-

kojis, Noriu Miego, Suktinis, Agnonėlė ir kiti žaislai.

Pirmutinis vakarėlis historijoje, kur bus rodomi lietuviški judomi paveikslai. Pirmu kartu pilniausias ir didžiausias historiškas perstatymas apie Lietuvą ir lietuvių veikėjus. Protarpiuose paveikslų rodymo maloniai publiką linksmins dainelės ir paveiksluotos deklamacijos.

Brooklyne 21 d. Septemberio ant panašaus perstatymo buvo suvirš 700 žmonių.

Dainuos visiems žinoma užžavėtoja savo maloniū balseliū **AL. MUKULIUTĖ**, iš Brooklyno, N. Y.

Po paveikslu parodymui, po daineliū ir deklamacijų prasidės visiškai linksmoji vakarėlio dalis, šokiai ir tt.

Paskambins ant piano Kseverus Strumskis.

Atsibus 19 d. Spalio (Oct.), Subatos vak., 1912 m. **LAFAYETTE SVETAINEJE**, 92 Lafayette st. Paterson, N. J.

Svetainė bus atdara nuo 7 val. vakarėlis prasidės 8:15. vakare.

Rengejai šio vakarėlio kinematografistai: **A. T. Račiūnas** ir **J. M. Danielius**.

PERSIVALGYMAS.

Rodosi nenaturališku, kad žmogus galėtų persivalgyti taip, kad nuo to numirtų. Vienok tas pasitaikydavo. Persivalgymas šioj šalyj tankiai pasitaiko. Daug smagurių, kuriuos seniaus mėgdavom, dabar mums nepatinka todėl, kad jų valgėm per daug. Reikalinga visados turėti saiką valgyme, kad virškinimo organai visados būtų stiprūs. Reikalingas Trinerio Amerikoniškas kartaus Vyno Elikstras. Jis priėnš kuną priėmimui gero sveiko maisto ir pervirškins jį atsakančiai. Jis išvalys kuną ir ne-leis maisto nuodingoms lieka-uoms dasigauti kur nereik. Jis palengvins nerviškumą, išvalys kuną, sustiprins drtumą. Ap-tiekose. Jos Triner, 1333-1339 So. Ashland ave., Chicago, Ill.

PARSIDUODA.

Pigiai parsiduoda barzdaskutykla su visokiais rankandais, kaip tai: tris kėslai ir visi kiti reikalingi įrankiai. Priežastis pardavimo — savininkas mirė. Norinti pirkti, atsiųskit sekančiu adresu:

Pranas Padvorietis,
27 Spring str., Union City, Conn.
(42)

Parsiduoda puikus salinimas, turi gerą išžiūrą einantiems pro šalį, mažos laisnės, gerai apgyventa apylinkė lietuvių, r tarp daugelio fabriku, biznis labai atsakantis, su geru uždarbiu. Pardavimo priežastis, savininkas nori užimti kitą biznį, aplink savo gentis, gyvenančius kitoj valstijoje.

Reikalaujanti tikresniū žinių, kreipkitės pas savininką po šiuo adresu, arba per laiška ar asabiškai.

L. Y.,
231 Clinton str., Hoboken, N. J.
(37)

PILNAS POSMERTINIS
eilų ir prozos rinkinys,
jau atspausstas.

Kaina tik \$1.00.

Tuos, mūs jaunučio poetos,
poezijos žiedus, galima
gaut pas:

AL. STEPONAITIS
745 Glenmore Ave.
Brooklyn, N. Y.

Neatidek!

Jai sergi inkstų liga, ar turi kokias kepenų klintis, ką lengvai gali pažinti, tēmydamas į šiuos apsiraiškimus:

Skausmai šanariuose arba strenose, Labai spalvuotas šlapumas, Poakių suputimas, Nuošėdos šlapime, Pėdos ir čiurnės suputimas, Neskanumas burnoj, Šlapimėnis klintis.

Neatidėk, nedėk niekais to, kovok su liga iš pat pradžių su pagelba

SEVEROS Gyduoliu nuo Inkstu ir Kepenu

(Severa's Kidney and Liver Remedy)

Vartojimas jų tikrai suteiks nemažas pasekmes. Tinka žmonėms visokios lyties ir amžiaus Kaina 50c. Didesnė bonkelė \$1.00

Kur reikia virškinimo klintis prašalinti, skilvio raumenis sustiprinti, sutaisyti tikslumą ir saikumą vidurių,—ten niekas gydymą veiks nesulygins su

Severos Gyvasties Balsamu

(Severa's Balsam of Life)

Kaina 75 centai.

Kadangi viso organizmo sveikumas dideliame laipsnyje priklauso nuo žarnų stovio ir kepenų veikimo, tatau primename žmonėms, turintiems vidurių užkietėjimą, arba jų netikslumą, kad jie imtų

Severos Pigulkas nuo Kepenu

(Severa's Liver Pills)

Kaina 25 centai.

Jai reikalauji vaistų, imk Severinius. Pardavinėjama aptiekose visur. Nepriimk kitokių. Gydytojo patarimą greitai suteikiame laišku bile vienam, kas jo prašo pas

W.F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

Reikalinga staliariai (dailydės), kurie nors šiek tiek supranta tą darbą. Mokestis gera, darbas visuomet. Kreipkitės šiuomi adresu: J. Friedland, 393 Greenpoint Ave., Brooklyn, N. Y. (42)

PAJIESKOJIMAI

Pajieskau brolio Juozapo Kievos, pirmiau gyveno Wilkes Barre, Pa., o dabar nežinau kur. Turiu labai svarbų reikalą. Jis pats ar kas kitas malonai suteiktų adresą. Marija Zakareckienė, 101 Oak str., Lawrence, Mass. (42)

REIKALINGAS prie „V. Liet.“ spaustuvės mokantis ant „Linotype“ dirbti darbininkas-operatorius. Atsišaukite tuojau pas: J. J. Paukštis, 120 Grand st. Brooklyn NY.

Reikalinga 100 Operatoriu

Mergų mokytiis siūt marškinius. Tiktai šiame fabrike tie patys marškiniai dirbami per visą metą. Mokiniai gauna mokėti ant nedėlios iki išmoksta.

Brooklyn Work Shirt Factory, Driggs ave & Noth 9th Street, Brooklyn, N. Y.

DEL TOLIMENSNES GEROVES IR APSAUGOJIMO ANT TOLIAUS KONSTITUCIJOS SUVIENYTŲ VALSTIJŲ, BALSUOKITE 5 LAPKRIČIO 1912 M. UŽ WILLIAM HOWARD TAFT ANT PREZIDENTO IR JAMES SCHOOLCRAFT SHERMANN ANT VICE-PREZIDENTO.

DR. A. JUŠKA Lietuvos Doktoras. Gydo visokias ligas vyrų, moterų ir vaikų. Phone—Canal 2118 1749 So. Halsted St. Kertė 18th St. CHICAGO, ILL.

Telephone: Greenpoint 8. **Daktaras A. S. Jankaukienė** Gydo visokias ligas vyrų, vaikų, moterų ir palyg. VALANDOS: Nuo 12—2 po piet, nuo 7—8 vakare. 265 Berry St., prie Grand St. BROOKLYN, N. Y.

REIKALINGI ant vyrišku kotu, preseriai, kriaučiai-operatoriai ir rankom skyliu siuvejai. Darbas nuolatinis gera mokesstis.

FRANKEL BROS. 318 E. 32nd St., 9th floor New York

Gera proga

lietuviškom merginom, kurios nori išmokyti gerą užsiėmimą ir gauti mokėti 4 iki 5 dolerių ant savaitės kuomet dar mokinasi. Gwarantuojama darbas per visus metus. Atsišaukite į šį fabriką

SALANT & SALANT, Shirt Manufacturers, Union ave. & So. 2na Street, Brooklyn, N. Y. (45)

JONINĖS.

Keturių veiksmų drama, garsaus vokiečių dramų rašytojo G. SUDERMANO, versta K. Puidos. Pust. 143. Čienia 45 centai.

Ši drama lošiama jau beveik visų civilizotų tautų teatruose. Ji yra gilus turinio ir nepaprastai švelnaus stiliaus. Biednos lietuviškos mergaitė tapo užauklėta turtingo vokiečio namuose. Mergaitė paskiaus dasizino, kad jos motina yra girtuoklė ir valkata. Reiktų rodos sekti paskui prigimtus ryšius ir eiti pas savo motiną. Bet čia ir apsiraiškia žmogaus silpnybė: Mariutė išsižada savo motinos, išsižada savo nymylėtinio ir pasilieka pas vokiečių, kuriam turi atitarnauti už išauklėjimą. Tai gi Mariutė seka didelį principą, būtent išpildo savo pareigą linkui žmoniškumo, nors per motinos kraują peržengia. „Joninės“ bus lietuviškos scenos papuošalu, kur jas tinkamai ir prisirengę suloš.

DRAMOS.

Jaunas mūsų dramų rašytojas, K. PUJDA, davė šiame veikale tris dramas: Rūtų vainikas. Mirga. Undinė. Čienia 30 centų.

Visos šitos dramos imtos iš lietuvių gyvenimo tai istorijos. „Rūtų vainikas“ gal bus kiek sunkesnė scenai, bet tai puikiai dramatižuota legenda, kaip vieno didžiūno giminė pražuvo už pražudymą mergaitės nekaltybės. „Mirga“ yra jau žinomas istoriškas atsitikimas, kaip pasišventusi ant mirties mergaitė išgelbėjo Lietuvos D. K. Vytautą iš kalėjimo. Kaslink „Undinė“, tai šita undinė yra turtinga rusė mergaitė, kuri atėmė Lietuvai jauną inteligentą ir išviliojo Siberijon. Šios dramos yra puikus indėlis mūsų scenos repertuaran.

VISUOTINOJI HISTORIJA

Satyriškai parašyta senojo ir naujojo pasaulio istorija. Čienia 60 centų.

Šitą storoką knygaitę galės su nauda perskaityti net ir studentai. Bet jau šiaip skaitytojai, tai ja skaitydami turės ir naudą ir linksmą zobovą. Čia satyros ir juoko formoje yra paminėti visi svarbesni pasaulio atsitikimai, tautų karės, perversmai. Užgriebta kiek ir „lietuvių politika“. Tekstas padabintas paveikslėliais. Skaitytojau! Skaityk tą knygą, juokis, nors daugeliui kam ir netikėk, nes atminti, kad tai juokas. Bet istoriškus vardus išidėk. Jau jie tai tikri.

J. J. PAUKŠTIS & Co. 120 GRAND STR., BROOKLYN, N. Y.

SKAITYKITE O TURESITE NAUDA.

Pigiausia vieta vien tik išsiuntinėjimo visokių daiktų, kaip to: laikrodžių, laikrodėlių ir visokių sidabrinų ir auksinių daiktų. Lietuviškų rekordų (volukų) dėl Edisono arba Columbia Phonograpų. Britų, geriausio išdirbimo, stereoskopų, operos žiuronų, magnifying stiklų, literų guminių su kuriom galima atspausdinti visokius laiškus, tiketus ir tt. Skrynelė 94 colių ilgio ir 6 pločio, kurioje talpinasi be biskio tukstantis literų su numeriais ir visi reikalingi inrankiniai dėl drukavimo. Kaina \$1.95. Penkiolika magičių ir juokingų stiklų 1 doleris ir 15 centų stampomis dėl prisuntimo. Teipgi pristatom visokius daiktus dėl krantuvninkų, pedliorių arba agentų už žemiausias pabrūko arba Wholesale kainas. Jeigu norite katalogo tai prisiųskite už 2c. stampą.

Adresas: K. J. KRAUCHELUN, 120 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

Telephone 1295 Greenpoint. **P. BUTKUS** LIETUVIŠKAS GRABORIUS (Undertaker). Išbalsmuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviams, veselioms ir krikštynomis. Lietuvių, krikpkitės reikale pas lietuvi. Mano gyvenimo ofisas atdaras diena ir naktį. 213 1/2 BERRY ST. BROOKLYN, N. Y. Branch Office 48 Hudson Ave.

Mūsų aptiekorius yra lietuvis **FRANAS URBONAS** Visi, kurie jieskote sveikatos, galite ją apturet. Musu aptiekoriaus vaistai (liekarstos) ir gera roda parodys tikrą kelią in sveikatą. SU PAGARBA FRANAS URBONAS 151 Metropolitan Ave. cor. Berry st. BROOKLYN, N. Y.

ATYDAI KRIAUCIUI!!

Lietuviška knyga, kirpimui vyriškų drabužių, su 25 brailžiais ir 15 paveikslų. 50 pust. Prekė \$4.00. Tokia pat knyga—moteriškų drabužių. Prekė \$4.00.

Užsakant abi sykiu, prekė \$7.00.

Šios knygos yra užraš, ką turi žinoti geras kriaučius. Neturėjimas drauge šių knygų,—reikia nustatimą nuo savęs geresnio uždarbio ir paselkėms pramonystėje.

Duo du Lekeijas Kirpimui.

Pingus siųsti per „Money Order“. Reikalaujant atsakymo visados priglauzti už 2c. Stamp J. TOPILIS 120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

ATIDARYTA

Didžiausias pasaulėje teatras. Hippodromas ant aštunto sezono su visais naujais lošimais, kurie vadysis „Under Many Flags“ (Po daugeliu vėliavų). Šis naujas veikalas peržiūrėtas per Arthur Voegtlin; Stage grupavimas ir muzika vedama Mr. Wm. J. Wilson; drama rašyta ir statius per Mr. Carroll Fleming. Muzika pristatyta per Mr. Manuel Klein. Scena daro neišpasakytą įtekmę. Voegtlin, kurio namas pasigarsinęs kaip augščiaušias lošimo namas New Yorke ir geriausia turintis intekmę. Per visą vasarą daugybė žmonių dirbo ant šio garsaus teatro prirengimo po priežiūra Mr. Voegtlin. Kaip titulas parodo tai daugybė žemių bus perstatoma su atlankymu visokių žemės su pritaikymu muzikos prie kiekvienos šalies. Penkiolika scenų ir baletų susideda į „Flowers of the Nations“ (Tautų gėlės), bus rodoma ir visas parodymas naujas.

apysakos 20
Pirmoje Gegužės Sapsnas 15
Ponas Bartkus. (Eilės) 10
Pažvelgus atgas. (Romanas) \$1.00
Lietuvių tauta. Tomas I \$1.50
Apdaryta \$2.00
Lietuvių tauta. Tomas II \$1.75
Apdaryta \$2.25
Abu tomai apdaryti į vieną \$4.25
Lietuviškos dainos iš visur surinktos \$2.00
Lengvas dūdas, pačiam per save pramokti rašyti 10
Mythai, pasakos ir legendos žemaičių 50
Mūsų Dieles. (Per ką Lietuva kenkaip valstiečiai kovojo už žemę ir laisvę 15
Kaip apsviesti ir laimingai gyvenoti 15
Kaip darbo žmonėms išsiluosuoti 10
Keletas žodžių apie lietuvius ir naudingi pamokinimai 15
Knygelė dėl lietuviškų kareivių

KISENINE KNYGA
dėl kirpėjaus arba siuvėjaus paismui kvormų ir kirpimui vyriškų drabužių. 50 puslapių. Gražiai apdaryta. Prekė \$4.00
Tokia pat knyga del moteriškų drabužių. Prekė \$4.00
Amerikoje 10
Laima ir planetos 25
Lietuvos Istorija Knyga I \$1.50
Apdaryta \$2.00
Lietuvos Istorija. Knyga II \$1.50
Abi drūtai apdarytos į vieną tomą \$4.00
Intekmė dantų ant žmogaus gyvenimo 10
Juozas Arch. Sodietis—deputatas Anglijoje 10
Jonas Kriktytojas (Penkiaveiksmė tragedija su prologu) 30
Juozapas Koniusėvskis arba kankinimas Unijotų 25
Kabalas 10
Kėkštų Šimas. (Apsysaka iš ūkininkų gyvenimo) 10
Kainas. (Misterija. Trijuose aktuose) 25
Kaip Sicilijos kaimiečiai kovojo už savo tiesas 10
Kur mūsų išganymas? 25
Kunigija ir avietiška valdžia 15
Keletas minčių apie mirties bausmę 10
Istorija apie gražią Katriuką 10
Istorija katalikų bažnyčios \$1.00
Iš po budelio kalavijo ir kajimas (Dvi apysakos) 30
Išgriovimas Kauno pilies. (Drama 4-se apsirėškimoose) 20
Iš bažnyčios istorijos 10
Iš kur atsiranda nusidėjėliai? 19

„Vien. Liet.“ išleistų knygų Katologas.

Adomas Mickevičia 15
Ar socialistas gali būti kataliku? 10
Augis darbininkų judėjimo Lietuvoje 15
Apuoko sapnai 15
Anatomos knygelė 10
Apie kūno išlavinimą 15
Albumas lietuviškas, parodos Pažiuje 1900 m. 40
Apieka Dievo (Aprašymas iš padavimo XVIII amžiaus) 50
Baltrus Turazeris. (Drama trijuose veiksmuose) 20
Dangus ir žvaigždės. Populiariška lekeija iš astronomijos 10
Davatųkų gadzinkos 10
Dangaus augštumas ir žmogaus senumas. Anykščių šilelis 20
Darbininkų kalendorius 1904 m. 15
Eglė žalčių karalienė. (Drama 5-se apsirėškimoose) 15
Emigracija. Apsysaka iš emigrantų gyvenimo 20
Gyvenimas Genavaitės 50
Gudri našlė. (Juokazaisė dviejuose veiksmuose) 15
Ggutė. (Eilės) 10
Girtuoklių Adynos 10
Graudus Verksmai 10
Herbertas Spenceris. Trumpa peržvalga ju filozophijos 15
Istorija Septynių Mokytojų 50
Idėja ant mėslyno. Apsysaka mūsų dieny 10
Vytaute prisiėka. Paveikslas, didumas 27 1/2x21 1/2 30
Vienybės Lietuvninkų 25 metų sukaktuvių Jubilėjinė knygėlė (su 57 paveikslais) 50
Žemių dulkės. (Labai akyva apysaka) 50
Ženybos Paikių Miko 10
Žmogus. (J. Akuratero apysaka) 15
Pamokinanti aprašymai iš gyvenimo žmonių 20
Sausio devinta 15
Švedų liaudies švietimas 25
Senkaus Jurgis 15
Šviesa Dievo dienos tamsybėje 35
Tamsybės Guolis 10
Užsistanavik ant to gerai 15
Vargdieniai. (Apsysaka iš baudžiavos laikų) 50
Vilius Tell. (Drama 5-se aktuose) 30
Valkata 10
Vilkų Lizdas. (Apsysaka iš Kryžiuočių laikų) 35
Mokslinčius Tvardauskas 50
Miškas vis smarkiau degė 15
Maskoliai 1612 metuose arba Jurgis Mikalovskis 50
Našlaitė. (Apsysaka eilėmis) 10
Pasikalbėjimas apie dangų ir žemę 25
Parsidavimas ir pelnas 10
Paveikslai (Dvi apysakos) 15
Palemonas ir Giržduta. (Apsysaka eilėmis) 20
Puota — Nuskintas žiedas. (Dvi apysakos) 10
Pagieža — Jurgis Durnelis. (Dvi

J. J. Paukštis & Co. 120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

AR PRIGULI PRIE SUSIVIENIJIMO LIETUVIŲ AMERIKOJE?

Jai nepriguli — prisirašyk ir prigulėk. Jai priguli — kalbink kitus prisirašyti.

ŠTAI DELKO REIKIA PRIE SUSIVIENIJIMO PRIGULĖTI:

1. Susiv. Liet. Amerikoje moka savo narių paveldėjams posmertines pašalpas: I laipsnio — \$1.50.00; II laipsnio — \$300.00; III laipsnio \$600.00 ir IV laipsnio \$1000.00. — Be to Susiv. Liet. Amer. moka Pašalpą ligoje po \$6.00 savaitėje. Visi nariai gauna organą „Tėvynę“.
2.— Susivienijimas Liet. Amerikoje prima visus lietuvius ir lietuviškus, ir visiems, kaip vyrams taip ir moterims, Susivienijime yra lygios tiesos.
3.— Susivienijimas iki 1912 m. yra išmokėjęs suvirš 80 tukstantų dolerių pašalpos nelaimingoms našlėms ir našlaičiams. Susiv. Liet. Am. yra išmokėjęs 10 tukstantų dol. įvairiems lietuvių apsvietos ir kulturos reikalams.
4.— Susiv. Liet. Amerikoje neapleidžia nė vieno savo nario, papulančio į nelaimę ir per 27 metus S.L.A. gyvenimo nebūvo dar atsitikimo, kad nebut imokėta posmertinė.
5.— Susivienijimas yra seniausia, didžiausia, turtingiausia ir progresyviška pašalpinė organizacija, tarnaujanti visų lietuvių išsvietimui reikalams. Prie Susivienijimo rašosi ir turi rašyties kiekvienas, kas tik skaito save lietuviu, kam rupi jo brolių-lietuvių reikalai ir kam rupi jo paties ir šeimynos ateitis.
Todėl neatidėliokit, tuojau rupinkitės prisirašyti prie šios organizacijos, nes juo jaunesnis prisirašysi, juo mažiau turėsi mokėti. Prisiirašyk prie kuopos, kuri yra tavo miestelyje. Jai nėra kuipos, tai pasikalbėk su savo draugais, pareikalauk iš Centro informacijų ir sutverk kuopelę. Gausi nario įsteigėjo vardą, o ir Susivienijimui pagelbėsi jojo prakilnius tikslus gyveniman vėkdinti.
Kreipkis į savo miesto kuopą, arba į centrą.
Centro sekretoriaus adresas:
A. B. Strimaitis, Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, 307 W. 30-th st., New York, N. Y.

Telefonas 2320 Greenpoint. Lutkauskas ir Garšva. Graboriai ir Laidotuviu Direktorai. Laidojame Numirelius ant visokių Kapinių. PARSAMDOME KARIETAS

Kaip pasilikti Amerikos piliečiu. Knygtė Lietuviškoji ir Angliškoji kalbose. Turinys: Įstatymai apie pilietybę, klausimai ir atsakimai kaip išlikti piliečiu.

Dr. O'Malley išaiskina priežastį paskmingo gydymo. Išsiveržimas. Verikosele arba netikrasis išsiveržimas, puškai ir visokios odos ligos. William H. Adams, fajermans, Sheldon Alex Works, Wilkes-Barre, Pa.

Dr. Alex. O'Malley. 158 Washington St. Wilkes-Barre, Pa. Kur lietuviškai ir lenkiškai susikalbama ir susirašoma.

GERIAUSIA UŽEIGA LIETUVIAMS - pas - Jona Kulboka. SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA, VISOKI VYNAI, KVEPIANTI CIGARAI.

Daktaras Jonas J. Kaškiaučius. Gydė vyrų, moterų ir vaikų ligas, pagelbsti prie gimdymo. VALANDOS: 8-11 ryte, 1-3 po pietų, 7-9 vak.

Tu mane Išgelbejai! KAIP VISOKI DAKTARAI, PROFESORIAI IR JUJŲ VAISTAI NEGALĖJO IŠGYDYTI! Teip rašo žmonės, išgydyti nuo visokių ligų. GARBINGAS DAKTARAI! Sirdingai dėkavoja už labai gerus ligonius ir išgydymą.

The PHILADELPHIA M. CLINIC. 1117 Walnut St. Philadelphia, Pa. Valandos: Nuo 10 iki 4 piet. Nedėliojie nuo 10 iki 3. Vakarais Utar. Ir Pēt. nuo 6-8.

VISŲ ATIDŽIAI! Pas mus galima gauti visus Vidūno raštus. Mūsų uždavinys 90 Slaptinga žmogaus didybė 30

Rusiškas progresyviškas laikraštis "Russkoe Slovo". Leidžiamas du kartus per savaitę, redaguojamas J. K. Okuncovo. Kaina metams \$2.00. Užrubežiuose, Kanadoje ir New York \$3.00.

Pigiausios kainos - Didžiausia apsauga \$100,000.00. Skaitykite atydziai! Nesiduokite apgandinėti triukšmingiems ir melagingiems Agentų apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame nors Jus užtikrina, paklauskite apgaviko, kuomi užtikrina ir kur jo gvarancija?

MOKSLAINĖ DEL MOVING PICTURES OPERATORIŲ. Atsidarys nuo Spalio (October) 1-mos dienos, kas dieną ir vakara. Dieninės klasos nuo 2 iki 4 po pietų.

"No Work - No Pay" The Workingman's Problem. Jis tik įsenino šaltį ir paskui turejo gulėti per savaitę DR. RICHTER'IO Pain-Expelleris. F. AD. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York.

Piktoji gudrybė (vieno veiksmo komedija) 20 Jonuks mergų bijas (dviejų veiksmų komedija) 20

SVEIKATA BRANGIAUSIS ŽMOGAUS TURTAS! Gyvenimo džiaugsmas ir linksmybės, laimė ir turtas žmogaus sveikatoje! Jau nuo keliolikos metų Brooklyn-Now York gyvuoja Vienatinė ir Didžiausia LIETUVIŠKA APTIEKA

GERA PROGA! Gramatika angliškos kalbos mokytis be mokytojo (apdaryta) \$1.00. Vaikų Draugas arba kaip mokyti skaityti ir rašyti be mokytojo 15c

PIRMAS LIETUVIŠKAS Fotografistas ir Maliorius. Geras darbas. Vidutiniska čienia. G. BENSON, 328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

DAKTARAS A. BACEVYČE. GYVENA ELIZABETHPORT'E, N. J. 200 Marshall St., ir kamps Second St. Liogionius primas: Iš 8 ryto nuo 8-9 po pietų nuo 2-3 ir vakare nuo 6-8 Telephone 1537 R. Elizabeth.

VIENTINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA. Parduodam Szifkortes ir siuncziam pinigų. Jan nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES kelianjantiems į Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus į Ameriką, visados parduodam Šifkortes kuoteisingiansia i kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ už prieinamą prekę.

"VIENYBĖ LIETUVNINKŲ" Seniausias Lietuviu Laikraštis Amerikoje. Įkurtas 1886 mete. Išeina kas Sereda. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų“ Amerikoje prekinoja metams \$2.00, pusei metų \$1.00. Užrubežiuose prekinoja metams \$3.00, pusei metų \$1.50.

DIDELIS LIETUOS ŽEMLAPIS.

Su etnografijos sienomis. Atspausdintas ant dailaus, slidaus popieriaus, keliose spalvose. Tikras pagražinimas sienos kiekvieno lietuviuo stubelės. Pirmutinė dar tokio didumo mapa lietuvių kalboje.

Parsiduoda musu knygyne, tik po 50 centu.

Pasiskubinkite kiekvinas įgyti tą ŽEMLAPĮ ir pamatyti surašytas visas LIETUVOS vietas. Turime nedidelį skaitlių exemplorių. Šiuo adresu:

J. J. PAUKŠTIS & CO.

120-124 Grand Str., Brooklyn, N. Y.

Telephone 1331

Nik. P. Zelwis

Lietuviškas graborius. Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviams, vėselioms ir kriukštyms.

Ofisas ir gyvenimas: **1034 Bank Street, Waterbury, Conn.** Lietuviškai, kreipkitės reikale.

Telephone 854 W. Williamsburgh.

Williamsburgh BATHS.

F. TEITELBAUM, savininkas.

Rusiškos ir Turkiškos PIRTYS

274 South First Street, (tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.) **BROOKLYN, N. Y.**

Perėjo į naujas rankas ir viskas gerai prižiūrima. Užeikite ir persitikrinkite. Moterims kiekvieną utarninką.

Tel. 651 Greenpoint.

Daktaras Jonas Misevičia

VIENTAINIS TIKRAS VYRIŠKAS DAKTARAS LIETUVIS BROOKLYNE. Gydo Visokias Ligas; taipgi dar pabaigęs kursą Didžiausiame Palaginiame Hospital (N. Y. Lying-in Hospital).

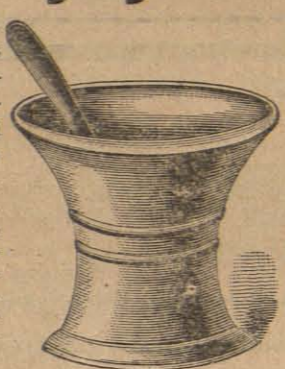
272 Berry Street, Brooklyn, N. Y. Prie So. 2-nd Street.

Bell Telephone

Dickinson 3757 W.

Dr. Stankaus Gydykla.

Pirmutinė ir vienatinė lietuviška gydykla. Įrengė tikras lietuvis daktaras Ignatas Stankus. Člonai priima ir užlaiko visokius ligonius dėl darymo operacijų ir gydymo visokių ligų. Dėl ligonių yra įtaisyti puikus ruožai su visokiomis vigačiomis ir priežiūra paties daktaro Ignato Stankaus. Pritaisto tam tikrus vaigymus dėl kožno ligonio. Tame ligonbutyje randasi puikus Medicališkas CLINIKAS su visokiais brangiis prietaisais, kaip tai: aptieka su brangiomis gyduolėmis, visokie instrumentai darymui operacijų, brangios elektriškos mašinos, su kuriomis galima permatyti visą žmogaus kūną, mikroskopai ir tt.

DARO VISOKIAS OPERACIJAS.

Su darymu operacijų ant nosies išgydo: nuo sunkumo, negalėjimo kvėpuoti per nosį, skandėjimo galvos, greito pailimo, tonkaus pergalimo su slogomis ir tt. Su darymu operacijų ant gerkles išgydo: nuo skandėjimo gerkles, dūtinimo burnos, sauso kosulio, sunkumo ir negeru jausmu gerklių ir burnoj, užkūlimo balsu, vargingo ir nespakalno miegojimo ir kitokių visokių nelaimių, kurios pasina nuo gerkles ligų. Daro visokias operacijas ant vidurių, kaulų, kėjų, rankų, augančių visokių gūzų ir visokių lytiškų užsikrečiama ligų.

TUKSTANČIAI PAKEKAVON UŽ IŠGYDYMA.

Visu padėkavoniu člonai sutalpinai yra negalima, bet kelias, su pavėjimu padu padėtu, člonai tarp name: Francisus Urbaitis, Camp 10, Foosterville, Wis. ir taip: Gerbtinas daktare Ignatas Stankus, valstus juo jau baigiu ir jaudiuo visaisiais elku. Šird ngai dėkavoniu Tamistai už geras gyduoles ir už taip pema preke. Jus mane išgydėd nuo taip bjaurios ligos ir į taip trumpą laiką. Vardą Tamistą s su pliačiasiu tarpe visu savo pažįstamu ir nepažintu kiti koliai ligai su visomet s skaidos prie juo. As, Jona K. Staponas, P.O. Box 51, Depot Harbour, Ont Canada, jaudiuo visaiškai sveiku, daugiaus gyduoliu nebe skalanju istoriu širdingą adu.

PASEKMINGAI GYDO LIGAS.

Nuo reumatizmo, skaudėjimo ir gėlimo sąnariu, kaulu, strėnu ir šonu; užkietėjimo ir nedirbimo viduriu, išberimo, kuno niežėjimo, visokių spuogu, dederviniu, siunkiniu plauku, galvos skandėjimo, nuo širdies ligos, inkstu, plaučiu, kepenu. Nuo visokių nervišku ligų, neuralgijos, drebjimo sąnariu, nemiegojimo ir išgėščio, nuo greito nuilsimo ir sunkaus kvėpavimo, peršalimo ir visokių slogų. Nuo visokių užsikrečiama lytiškų ligų ir visokių kitokių nusilpnėjimų sveikatos. Taip gi nuo visokių moteriškų ligų, skausmingu ir nereguliarišku mėnesiniu, baltuju tekejimu ir gumbio ligų.

Visi ligoniai kreipkitės pas daktarą Ignatą Stanką ypatingai arba laišku be skirumo, kaip toll gyvenate Amerikoje, Anglijoje, Kenadoje ir kitose šalyse, o apturėd širdingą rodą ir pagelbė. Neklaidžiokit, bet tiesiog rašykite arba atvažiuokit ypatingai ant šito adreso:

Dr. IGNATIUS STANKUS, M. D.
1210 So. Broad st., Philadelphia, Pa.

Office } Nuo 9 iki 1 po pietu ir nuo 7 iki 9 vakare.
Valandos } Subatoms per visą dieną. Nedėliomis nuo 1 iki 4 po pietu.

SAULE

Du-kart nedėlinis laikraštis Smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulyje.

IŠEINA kas UTARNINKĄ ir PĖTNYČIA Prenumerata kaštuoja:

Amerikoj Ant viso meto \$2.50
Ant pusės meto \$1.25
Ant ketverčio meto 65c.
EURO-ROSIJOJE ir Lietuvoje \$3.50
ANGLIJOJE ir Škotlandijoje 15 sh.
POJE Prusuose 15 markių.

MĖNESINIS RAŠTAS

Linksma Valanda

IŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO.

Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.

PRENUMERATA:

Amerikoje ant viso meto tik \$1.
Rosijoje \$1.50. Anglijoje 7 sh.
Prusuose 7 mk.

Kas užsirašo "SAULĘ" ir "LINKSMĄ VALANDĄ" ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metą už \$3 in Ameriką, in Rosiją \$4.50, in Angliją 7 sh. Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.

W. D. Boczkowski & Co.
520-522 W. South St.
MAHANAY CITY, PA.

Tel. 2334 Greenpoint.

PUIKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS pas PETRA A. DRUGELL.

Skanus alus, gardi arietka, elius, visokis vynas, kvėpentis cigarai, ir puikūs užkandžiai. Salė dėl mitingų ir veselių. Nepamirškite šios atsakančiausios vietos, o busit užganėdinti.

73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y. Palei Wythe Ave.

Teisingiausia Lietuviška Agentura

PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Laivų, keleiviai visados bus užganėdintais.

SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kaucija \$30.000.)

Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėti dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugrąžinu.

PIRMOS KLIASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gėrimai, per tai visados svečių pilna, kiekvieną draugiškai ir maloniai visados pavaišina.

P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8—R)

Telephone 2762 Greenpoint.

Daktaras Brandšteinas

Turėjęs praktika Europoje iš metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą.

103 So. 2-nd Str., kampo Berry Str. Gydo naujaisiu budu ligas vyrų, moterų ir kudikių. Specialistas prie ligų chroniškių (išsienėjusių).

Valandos priėmimo ligonių: **Iš ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.**

THE LACKAWANNA

Parankiausiai geležinkelio Europon keliaujantiems. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavinėja bagažą ir perveža pasažierius.

The Road of Anthracite

(Kietųjų auglinių kelias). Trumpiausias kelias: Buffalo. Tiesiai į Serantoną ir Anglij Sritį. Turpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.

Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.

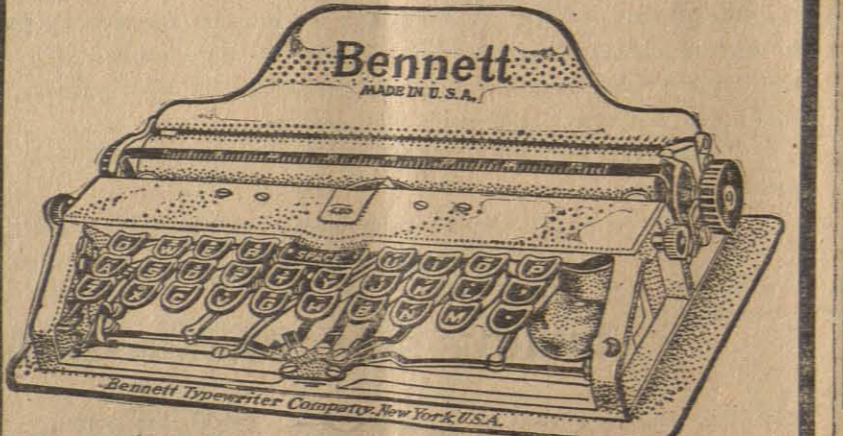
Tarpe visų vietinių Punktu nuolatinis ir parankus susinėsimas.

Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:

George A. Cullen, Passenger Traffic Man'r
90 West Street, N. Y.

BENNETT TYPEWRITER. Kaina \$18.00

Bennett Typewriter yra tai naujaisiu išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universališkais, raktais, teip kaip mašinos už \$100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto plieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.

Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volelis su literomis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišeniuje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.

J. J. Pauksztis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Svarbu dėl tų, kurie nori turėti šmota žemės netoli New Yorko.

Gražioj miesto dalije, labai arti didelių fabriku, tik 11 centų kaštuoja nuvažiuoti iš New Yorko, kur parduodam po \$125 ir augščiaus ant lengvų išlygų. Prie padarymo sutarties mokestis labai mažas ir mažos mėnesinės išmokestys. Kiekvienas mūsų lotų pirkėjas gauna automatišką „Laiکردing Banka“ kaip dovaną.

Užprašome atsiųskiti ypatingai ar per laiška, siunčiame visokius aprašymus su mapomis ir paveiksiais, teipgi ir tikėta atkeliauti ant mūsų savasties, po adresu:

HOME ASSOCIATES, 63 Park Row, Room 1013, New York City.

PATENTS

promptly obtained OR NO FEE. Trade-Marks, Caveats, Copyrights and Labels registered. TWENTY YEARS PRACTICE. Highest references. Send model, sketch or photo for free report on patentability. All business confidential. FEE-BOOK FREE. Explains everything. Tells How to Obtain and Sell Patents, What Inventions Will Pay, How to Get a Partner, explains best mechanical movements, and contains 200 other subjects of importance to inventors. Address: **H. B. WILLSON & CO.,** Patent Attorneys Box 383 Wilson Bldg., WASHINGTON, D. C.

PUIKUS HOTELIS

Andriaus Milišausko

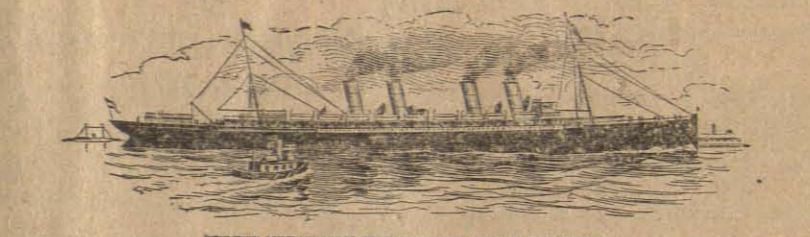
Visada šaltas alus, skani arietka, elius, porteris, visoki vynai ir kvėpanti cigarai.

Lietuviškai vietiniai ir atvažiare iš kitur, nepamirškite šios puikios vietos.

16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa. Priešai Central Dypą

Bischoff's Banking House

287 Broadway. Kampas Reade Gatvės
New York N. Y. Telefonas: Worth 2822

Kas reikalauja teisingo patarnavimo ir nori kad jo reikalai būtų greitai atlikti, tegu atsiųskia

Seniausį Bankinį Namą. Uždėtą 1848 m. \$100.00 (šimtas tukstančių dolerių) yra mūsų kauceja sudėta į rėdišką kasą. Pinigus siunčiame į Krajų kuo greičiausiai. Pinigus visų kraštų išmainome pagal kursą. Pinigus priimame ant procento ir išduodame ant pareikalavimo. Šipkortes parduodame ant geriausių garliavimų Linijų ir ir iš Krajaus už picausią kainą. Pasportus dėl keliaujančių į Krajų parupiname. Daviermestis padarome pigiai ir visais kitais reikalaujamais popierais su palindijimu Konsulo. Atjieskojimą dalių atliekame knotelisingiausiai.

Atidaryta: kas dieną iki 6 vakare. Subatoje iki 8 val. vakare. Nedėliose nuo 10 iki 12 val. ryte.

Rusizkai Amerikonizska Linija.

Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.

8 d. į Rotterdamą 11 dienių į Liepoją
III klasa \$31 III klasa \$33
II " 45 II " 50
I " 60 I " 70

Išplaukimas iš New Yorko.
Russia Oct. 19 Czar Nov. 10

Dėl smulkesnių žinių kreipkitės ir mūsų agentus ir centrališką kontorą **A. E. JOHNSON & CO.** General Passenger Agents.
27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

VISIEMS DEL GEROVES!

Mūsų viengėčiai skaito visokių raštus, kaip menkesnių, taip ir geresnių rašytojų, bet tankiai atsitaiko, kad randasi suvisai nesuprantami žodžiai, kurių be tam tikro vadovėlio joki būdu negalima suprasti. Todėl mes kiekvienam patariame nusipirkti *Svetimų ir nesuprantamų žodžių žodynėlį*, kuris skaitytojui gali labai daug pagelbėti, susitikus nesuprantamus žodžius. Kaina tik 35 cent. Galima gaut pas:

J. J. PAUKŠTIS Co.
120 Grand s. Brooklyn N.Y.

W. SLOMINSKA

Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais

ant Kosciusko Parodos už rupestingą ir artistišką išdirbimą

KARUNŲ, ŠARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAŽLŲ IR TEIP TOLIAUS.

Turiu už garbę apreikšti guodotiniems Kunigams ir guodotinoms Draugystėms, kad są dirbu visus augščiaus paminėtus daigtus **PI-GIAUSIAI, TEISINGIAUSIAI IR GERIAUSIAI**, nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įgijau geriausiai praktika ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.

Su guodone
W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

H. B. ROSENSON,
817-819 Grand St.,
Brooklyn, N. Y.
Telephone, 1103 W. Williamsburgh

PRIETELIAI LIETUVIAI!
12 dideliu ir 12 mažu.

Jonas S. Lopatto
Attorney and Counselor-at-Law (Lietuvys advokatas pabaigęs Pennsylvaniaijos Universiteta), užsiima varymu projų visuose teismuose.
Offisas rumuose 47-48-49 Bennet Building, kampo Public Square ir North Main Street, WILKES-BARRE, PENNA.
Office Phone Peoples 37
Residence Bell 47
Peoples 1100